

*“Millette Efendilik Yoktur
Hizmet Vardır.”*

K. Atatürk

“Aziz Atam, Cumhuriyetin ve Devrimlerin Bekçisiyiz...”

Dr. Osman GÜRÜN
MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI

Sevgili Hemşehrilerim;

Muğla, kimine göre turizm cenneti, kimine göre verimli topraklarıyla, ormanlarıyla tarım kenti, kimine göre de sayısız medeniyete ev sahipliği yapmış tarihi bir coğrafya.

Muğla, 12.980 kilometrekare yüzölçümü, 1480 kilometre kıyı şeridi, yüzde 68 orman varlığı ile Bodrum Turgutreis'ten Seydikemer'e kadar uzanan geniş bir coğrafya. İstanbul gibi 5343 kilometrekare yüzölçümü üzerinde 15 milyon gibi bir nüfus barındırmıyan Muğla, ismi Türkiye genelinde herkes tarafından bilinen 13 ilçesi ile bu geniş coğrafyada dağınık yerleşmiş yaklaşık 1 milyon nüfusa sahip.

Muğla, tarihte Karya ve Likya uygarlıklarına ev sahipliği yapmış, Hitit, Frig, Lidya, Pers, Makedon, Bergama Krallığı, Roma İmparatorluğu, Menteşe Beyliği, Osmanlı İmparatorluğu'nun izlerini taşır. 110 antik kentle tarih ve kültür mirasına sahip Muğla Türkiye'nin açık hava müzesi konumundadır.

Heredot'tan, Hipokrat'a, Halikarnas Balıkcısı'na kadar tarihe, edebiyat dünyasına yön vermiş insanlar bu toprakların hemşerisidir. Muğla, Yörük Türkmen geleneğinden gelen yörük kültürünün izlerini bütün ilçelerinde korurken aynı zamanda Mevlana'dan gelen Mevleviliğin sevgi ve hoşgörü kültürünü insanıyla yaşatmaktadır. Muğla'nın en büyük zenginliği ne coğrafi güzellikleri, ne de tarihi zenginlikleridir. Muğla, bu topraklarda doğanların vazgeçemediği, tayinle, atamayla gelenlerin bırakıp gidemediği, okumaya gelenlerin iş bulup yerleştiği insan zenginliğine sahiptir.

Muğla, 30 Mart Yerel seçimlerinden sonra Büyükşehir oldu ve Muğla Büyükşehir Belediyesi kuruldu. Bu geniş ve eşsiz coğrafyada ilçe belediyelerimizle birlikte hizmet üretiyor, vatandaşlarımız için var gücümüzle çalışıyoruz. Bodrumluyum, Fethiyeliyim, Dağçalıyım diyebiliriz ama bizi bir yapan, bir arada tutan, Muğla'dır. Seydikemer'de yaşanan sevindirici bir gelişmede Bodrumlu vatandaşımızın da haberi olmalı, birlikte sevinebilmeli, yeri geldiğinde de dertlerimizi, sorunlarımızı birlikte çözebilmeliyiz. Bu anlamda Hedefimiz bir, Muğlamız bir. Coğrafyamız geniş olsa da hizmetlerimizle, sevgimiz ve güler yüzümüzle vatandaşlarımızın yanındayız.

Muğla'da Geçmiş'in İzleri adlı kültür dergimizin sayfalarında, Muğla'nın birbirinden değerli 13 ilçesinden bir merhaba duyacaksınız. Farklı tarihsel özelliklere, farklı renklere, farklı zenginliklere sahip bu ilçelerimizi bu dergimizde birleştirmek, birlikte okumak, birlikte öğrenmek istedik. Muğla'da bütün evlerimize, iş yerlerimize girecek bu dergiyle mesafeleri kısaltarak, güzelliklerimizi, değerlerimizi siz değerli hemşerilerimizle paylaşacağız.

Mugla is a touristic paradise, at the same time it is an agricultural city with its fertilised lands and forests, and a historical geography that hosted countless civilizations in its history.

Mugla is a wide geography laying from Bodrum Turgutreis to Seydikemer with 12.980 km² surface area, 1.480 km coastline, 68% forestland. On contrast to Istanbul, Mugla has a larger surface area (12.984 km²-5.343 km²) and lower population (15 millions-1 million). It is renown with its 13 districts, on which 1 million people live in scattered settlement. During the tourism season, the population increases significantly.

Mugla home to Caria and Lycia civilizations, carries the traces of Hititte, Phrygia, Lydia, Persia, Macedonia, Pergamon Kingdom, Roman Empire, Menteşe Principality, Ottoman Empire. Thanks to its historical and cultural heritage, Muğla is an open museum of Turkey with its 110 ancient cities. Muğla is hometown of Herodotus, Hippocrates and Fisherman of Halicarnassos who shaped the history and literature in their periods. Mugla protects its Turcoman nomad traditions in all of the districts, and also conserves the affection and tolerance teachings of Mevlana with its people. The biggest richness of Mugla is not its geographical beauties or historical properties, but its people who could not leave this indispensable land once they have seen it.

Following 30th March local elections, Mugla became metropolitan and Mugla Metropolitan Municipality was built. We produce services with all our municipalities in the districts on this wide and unique geography and we work with all our power for our citizens. We can say that we are from Bodrum, Fethiye or Dağça; but the thing makes us one and united is Mugla. Our citizen in Bodrum should know about good news in Seydikemer and they can be pleased together, also we can deal with our problems and troubles all together. Therefore, 'Mugla as a whole, one and the same goal'. Although our geograpy is wide, we are together with our citizens through our affection and sincere service.

You will hear the greetings of our valuable districts in the pages of our cultural magazine named 'Traces of the Past'. We would like to combine our districts with their different historical properties, colors, prosperities and also to read and learn together. Through this magazine which will be in our houses and offices, we will shorten the distances and share our beauties and values with our valuable citizens.

Osman GÜRÜN
MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI

MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
KÜLTÜR DERGİSİ
Yıl:1 Sayı:1

İmtiyaz Sahibi:
MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ADINA
Dr. Osman GÜRÜN

Yazı İşleri Müdürü:
İskender Alp ARSLAN

Yayına Hazırlayan:
MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
BASIN YAYIN VE HALKLA İLİŞKİLER
ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

Yönetim Yeri:
MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
Müştaqbey Mah. Belediye Sk. No:9
Menteşe / MUĞLA
Tel: 444 48 01
Fax: 0252 213 10 47
Mail: info@mugla.bel.tr

Basım Yeri:
ESİN BASIMEVİ OFSET & TIPO MATBAACILIK
KÜÇÜK SAN. SİT. 9.BLOK NO:9 MENTEŞE / MUĞLA

Basım Tarihi:
HAZİRAN 2015

> İçindekiler

Yrd. Doç. Dr. Feray KOCA
Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Muğla
Sıtkı Koçman Üniversitesi
ANTİK KARYA VE LİKYA'DA YAŞAM VE ŞEHİRCİLİK
*Life And Town Planning In Ancient
Caria And Lykia*

**DÜNYADA BİR TEK TRENİN
DAHİ UĞRAMADIĞI TREN GARI**
*The "Train Station" That
Not Even A Single Train
Stop By In The World*

**Yrd. Doç. Dr. Ali Abbas
ÇINAR**
MUĞLA VE ÇEVRESİ HALK
METEOROLİJİSİ
*Muğla And Surrounding People
Meteorology*

**KAVAKLIDERE İLÇEMİZİN
TARİHÇESİ**
*History Of Kavaklıdere
County*

s 37

s 52

s 55

s 65

BODRUM YÖRESİ HALK OYUNLARI

Bodrum Region Folk Dance..... 11

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE KALAYCILIK

Tinsmith From Past To Present..... 16

1957 MARMARİS DEPREMİ

Marmaris Earthquake In 1957..... 21

DATÇA'DA DÜĞÜN ADETLERİ

Wedding Customs..... 37

KATRANCI EVLERİ

Katrançı Houses..... 50

MUĞLA BACASI

Muğla Chimney..... 52

GÜMÜŞKEN ANITI

Gümüşkesen Monument..... 54

AKYAKA'DA MİMARİ YAPI

Architecture In Akyaka..... 55

KEŞFEDİLEMYİ BEKLEYEN İLÇEMİZ SEYDİKEMER'DEN

"Hail To Everywhere Where Our Voice, Writing And Our Strength Reaches."..... 56

YOLLAR VE ÖYKÜLERİ "KOCABEL

Roads and Their Stories..... 60

FETHİYE..... 65

ANTİK KARYA ve LİKYA'DA YAŞAM VE ŞEHİRCİLİK

LIFE AND TOWN PLANNING IN ANCIENT CARIA AND LYKIA

Yrd. Doç. Dr. Feray KOCA
Şehir ve Bölge Planlama Bölümü
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Antik dönemde Muğla'nın ismi hem Karya hem Likya'dır diyebiliriz. Bu durum, Muğla il sınırlarının Karya ya da Likya Bölgesi ile örtüştüğü anlamına gelmez. Şehir devletlerin ve koloni kentlerin hakim olduğu antik dünyada, medeniyetlerin sınırları istilalar sonucu devamlı değişim içinde olmuştur. Bu nedenle; Karya, hem Muğla'nın bir kısmını hem Aydın'ın bir kısmını içerecek bir bölgenin adı olmuştur. Aynı şekilde Likya da, hem Muğla'nın hem Antalya'nın bir kısmını içeren bir bölgenin adı olmuştur (Resim 1). Her iki bölge de, medeniyetin beşiği olmuş ve ilk düzenli ve başarılı kentlerin oluşumuna tanıklık etmiştir.

Karya

O dönemde, en geniş sınırları ile Karya, Aydın Dağları ve Büyük Menderes nehrinin güneyinden başlar ve Köyceğiz gölünün güneyine kadar uzanır. Bölge, kuzeyde Lidya, kuzeybatıda İyonya, doğuda Frigya ve Pisidya, güneydoğuda Likya bölgeleri ile komşudur. Menderes Nehri etrafındaki ovalarda farklı kolonilerin iskan etmiş olması, Karya bölgesinde çeşitli toplulukların hakimiyetinde şehir devletlerinin ortaya çıkışına neden olmuştur.

Karya' adının kökenleri henüz saptanamamakla birlikte, Luvi dilinde 'uç ülke, sarp ülke' anlamına gelen 'karuwa' sözcüğünden türediği tahmin edilmektedir. Gerçekten de, kıyılardaki verimli ovaların gerisinde yer alan sarp dağlar ve ormanlık alanlar, bölgeye gelen ilk kolonilerin yerleşim biçimlerini etkileyerek onların öncelikle kıyılarda yerleşmelerine neden olmuştur. Karya Uygarlığı, M. Ö. 1000'lerde ticari amaçla kurulan bir deniz birliği olarak ortaya çıkmıştır.

Resim 1. Antik dönemde Karya ve Likya bölgeleri ve Muğla il sınırları, Kaynak: Feray Koca tarafından üretilmiştir.
Figure 1. Caria and Lykia Regions in ancient times and the boundaries of Muğla Province, Source: Rendered by Feray Koca.

In antiquity, we can call province of Muğla both as Caria and Lykia. This situation does not mean that the boundaries of Muğla Province coincide with Caria and Lykia Regions. When the city-states and colony cities were dominating the ancient world, the boundaries of civilizations had been in a state of flux as a result of invasions. Therefore; Caria had been the name of a region including both a part of Muğla Province and a part of Aydın Province. Likewise, Lykia had been the name of a region including both a part of Muğla Province and a part of Antalya Province (Figure 1). Both of the regions had been the cradle of civilization and witnessed the first ordered and successful town formations.

Caria

With its largest boundaries, Caria expanded an area starting from the south of Aydın Mountains and Greater Menderes River and reached to the south of Köyceğiz Lake in its term. The Region was adjacent to Lydia in the north, Ionia in the northwest, Frigia and Pisidia in the east, Lykia in the southeast. Different settled colonies on the plains around Greater Menderes River resulted in the emergence of city-states under sovereignty of various communities. Although, the origins of the name of 'Caria' has not been ascertained yet; it is estimated that it was derived from the word 'karuwa' which means 'edge country, steep country' in Luvi language. Indeed, steep mountains and forests located behind the coastal fertile plains affected settlement types of the early colonies and led them to settle on coastal plains initially. Caria Civilization first emerged as a commercial marine federation around 1000 B.C. The sinuous geographical form of the coastal zone in Caria Region provided natural bay and ports to the inhabitants. The settling process of the early colonies just on the coastal zone, not the inner parts of the Region assert that the invaders were the maritime tradesmen. Therefore, as well as the main trade connections of Caria were sea route, it developed by reaching the inner Caria Region. The existence of large forests that provided the timber need for shipbuilding, the abundance of mine resources and fertile highland plains had been the main factors that made sprawl through the inner lands attractive.

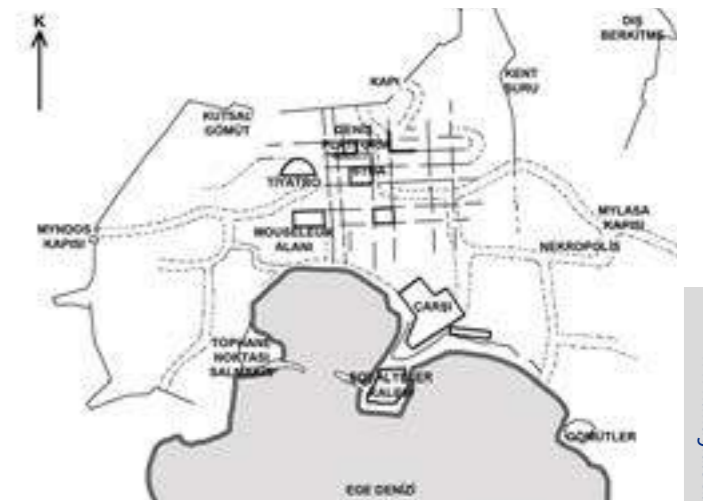
Karya bölgesinin kıyılarının girintili çıkıntılı olması gemiler için doğal koy ve limanlar sağlamıştır. Karya kıyılarını ele geçiren ilk kolonilerin yalnızca kıyı bölgelerde kalmaları, içerilere doğru yayılmamaları, gelenlerin denize bağlı tüccarlar olduğunu kanıtlar niteliktedir. Bu nedenle, Karya'nın ticaret bağlantıları daha çok deniz yolu olmakla birlikte, zaman içinde iç Karya'ya dek uzanarak gelişecektir. Gemi yapımı için gerekli kereste ihtiyacını karşılayacak geniş ormanların varlığı, maden kaynaklarının zenginliği, verimli ovaların varlığı iç bölgelere yayılışı cazip hale getiren unsurlar olmuştur.

Karyalıların, kimi kaynaklarda Ege Denizi'ne yayılmış ve adalarda yaşayan bir kavim olduğu, kimi kaynaklarda ise Girit ve çevre adalarda yaşayan Minos ve Mikenlerin Anadolu istilaları ile anakaraya göç ederek anakaranın yerlilerini oluşturduğu düşünülmektedir. Aynı zamanda, Girit kültü olan Zeus'un çift taraflı kutsal balta sembolünün bölgede kullanılması göç olgusunu kuvvetlendirmektedir. Her ne kökenden olursa olsun, bu topraklarda yaşayan Karyalılar, bölgeye yenilikler getirecek medeniyet oluşturmuş, bu yeniliği yerleşimlerdeki düzen ve dünya harikası sayılan yapılarında göstermişlerdir.

Antik Karya Uygarlığının denize bağlı yerleşim örüntüleri, Klasik dönemde sayıca artmıştır. Karya'da bilinen ilk kentler: Mylasa, Alabanda, Alinda ve Keramos'tur. Karya'daki bu basit yapıları şehir devletlerinin, MÖ 6. yy'da etrafındaki irili ufaklı küçük köy yerleşmeleri ile birleşerek ulusal bir federasyona dönüştüğü düşünülmektedir. Bu federasyon, düzenli olarak 'Beyaz Sütunlar' denilen bir yerde toplanmıştır. Burasının, Menderes Nehri'ne karışan Çine(Marsyas) Çayı kıyılarında olduğu belirtilmektedir. M.Ö. 1. yy da yaşamış ünlü coğrafyacı Strabon, bu bölgede beyaz mermer ocaklarının bulunduğunu ve en iyi beyaz mermerin buradan çıkartıldığını belirtir. Beyaz sütunlar, bu bölgede çıkarılan beyaz mermer cevherinin o dönemden itibaren önemli bir mimari yapı elemanı olduğunu göstermektedir.

M.Ö. 480-386 yıllarındaki Pers istilaları ile mevcut kentler yıkılarak yerine satraplıklar kurulmuştur. M.Ö. 330-30'da Helenistik Dönemde, denize bağlı birimler, kıyı kentlerini geliştirmekle birlikte iç bölgelere açılmaya başlamıştır. Bu dönemde satraplık başkenti Mylasa(Milas)'dan Halikarnas'a taşınır. Kent planı yeniden düzenlenir ve iki limanı ile Halikarnas deniz ticaretinin merkezi haline gelir (Resim 2). Eski Myndos ve Syangela kentleri yeni ve daha büyük arazilere tekrar inşa edilir. Bölgenin sınırında bulunan Latmos ve Kaunos, yeni duvarlarla güçlendirilir. Dünyanın yedi harikasından biri sayılan Mouseleum, M.Ö. 350 lerde yapılarak bu coğrafyanın Mısır ve Yunan mimarisini birleştiren en önemli yapısı olur.

In some sources, Carians are thought to be a nation who lived on the islands of Aegean Sea. According to some other sources, Minos and Mikens who lived on Crete and surrounding islands invaded the Anatolian Peninsula and became the native inhabitants of the mainland. In the meantime, the use of double-edged holy axe of Zeus symbol in the region, which had been also the cult of Crete, corroborates the fact of migration. Whatsoever the origins of the early inhabitants, the Carians generated a civilization by bringing innovation to the region. They demonstrated this innovation within their settlements' order and world-wonder buildings. The maritime settlement patterns of Ancient Caria Civilization had increased in number in Classical Period. The first known cities in Caria were: Mylasa (Milas), Alabanda, Alinda and Keramos. It is thought that these simple-structured city-states in Caria combined with large and small village settlements around 600 B.C. and transformed into a national federation. This federation regularly met up in a place called as 'White Columns'. This place locates on the waterfront of Çine (Marsyas) Creek which reaches Greater Menderes River. Famous geographer Strabon who lived in around 100 B.C. stated that there were white marble bed in the region and the best white marble was mined from this location. White columns refers that the white marble ore has been a significant architectural construction material for this region since then. With Persian invasions in 480-386 B.C., the existing cities had been demolished and satrapies had already been established instead. In Hellenistic Period in 330-30 B.C., maritime units started to sprawl inside of the region as well as they provided enhancement of coastal settlements. In this period, the capital city of the satrapy moved from Mylasa to Halikarnassos. The town was re-planned and with its double port, it became the center of marine trade (Figure 2). The old Myndos and Syangela cities were reconstructed on new and larger lands. Latmos and Kaunos located on the boundary of the region were reinforced with new city walls. Mouseleum, which is one of the Seven Wonders of the World, had been built in 350 B.C. and became the most significant building that combines Egypt and Greek architecture.

Resim 2. Halikarnas Antik Kenti, Kaynak: Akurgal (1969) ve Bean & Cook (1955) 'e göre üretilmiştir.
Figure 2. Halicarnassos Ancient City, Source: Rendered by Feray Koca according to maps of Akurgal (1969) and Bean&Cook(1955).

İlk defa şehircilik anlayışı Helenistik dönemde gelişmiştir ve ilk örneklerini Karya Bölgesi'nde göstermiştir. En önemli kentleri, Halikarnas, Mylasa (Milas), Labranda, Alinda, Alabanda, Heraklia, Euro-mos, Gerga, lasos, Stratoneikeia, Lagina'dır. M.Ö. 600'lerde astronomi ve geometrideki gelişim, yerleşimlerin formuna da yansımıştır. Kentler, dik açıyla kesişen cadde ve sokaklar ile bir gridal plana oturtulmuştur. Kentlerde ilk defa, rüzgar ve güneş yönüne göre planlama yapılmaya başlamıştır. Genelde, akropolis dediğimiz kralın sarayının ve önde gelenlerin oturduğu konutların yer aldığı iç kale limandan korunaklı bir tepede geniş bir alana yayılmış şekilde yer almıştır. Bu alanda kütüphane, tiyatro ve savunma amaçlı yapılar ve bazı tapınaklar bulunmuştur. Kentlerde genelde iki ya da üç liman bulunur ve kıyının hemen içerisinde yapılaşmalar başlar. Doğu batı ekseninde büyük bir ana cadde etrafında tapınak, mahkeme ve meclis binası, gymnasium yer alır. Helenistik dönemde, ticaret ve değiş dokuşa dayalı ekonomik yapı şehirlerde agora dediğimiz pazar yerlerinin ve yapılarının yapılmasını gerekli kılmıştır. Kentler, siyasal yaşamın da merkezi olmuş ve yeni yapılan kentlerde belediye meclis binaları ve diğer kamu binaları agora ile birlikte planlanmaya başlamıştır. Karyalılar geçimlerini verimli ovalarda tarım yaparak sağlamışlardır. MÖ 4. yy'da Karia, sahip olduğu kaliteli üzüm bağları ve ürettiği zeytinyağı ile ünlenmiştir. Birçok Karya kentinde, zeytinin işlenerek zeytinyağına dönüştürüldüğüne dair kalıntılar bulunmuştur. Strabon'a göre, bağlardan elde edilen şarap ve sirke gibi ürünler, Karia'nın önemli ekonomik değerleri arasındadır. Şarabın, Mısır ve Yunanistan'a ihraç edildiği belirtir. Kıyı şeridinde yapılan balıkçılık ve MÖ 3. yy'da Mısır'a ihraç edilen bal diğer önemli geçim kaynaklarını oluşturmuştur. Ayrıca, Latincesi 'Ficus carica' olarak geçen incir de, ismini Karya'dan almış ve Karyalılar tarafından yetiştirilmiştir.

Likya

Likya Bölgesi sınırları Dalaman Çayı'nın doğusundaki dağlık alan boyunca devam eder ve Fethiye ile Antalya Koşları arasındaki alanı kapsar. Erken antik dönemde Likyalılar, ilk olarak Xanthos(Eşen) Çayı'nın bulunduğu vadide yerleşmişlerdir. Daha sonraki klasik dönemde, sınırlar kuzeyde Indus(Dalaman) Çayı'na ve doğuda Phaselis'e doğru genişlemiştir. Kimi yazarlar, M. Ö. 600'lerde Pers İstilalarına kadar, Likya'nın siyasal sınırlarının Xanthos Vadisi'ni geçmediğini belirtirler.

The first town planning approach was developed in Hellenistic Period and produced the first examples in Caria Region. The most important cities were: Halikarnassos, Mylasa, Labranda, Alinda, Alabanda, Heraklia, Euro-mos, Gerga, lasos, Stratoneikeia and Lagina. The progress in astronomy and geometry around 600 B.C. affected the form of the settlements. The cities were developed according to a gridal plan in which avenues and streets were right angular designed. The first time, a planning approach according to wind and sun direction was intended. In general, the acropolis; the inner castle in which the palace of the king and the residences of the lords were located scattered on a large hilly land safeguarded from marine. In this area; library, theatre, defensive buildings and some temples were situated. There were two or three ports in the cities and buildings were located just behind the port. There were temple, court and parliament building, gymnasium along the main avenue in west-east axis. In Hellenistic Period, economical structure that depends on trade and exchange necessitated shopping places and buildings called as 'agora'. The ancient cities had also been the center of political life and on the newly constructed cities, municipal parliament buildings and other public buildings were started to be planned with agora. Carians earned their livelihood by doing cultivation on fertile lands. Caria became famous with high quality vineyards and olive oil in 400 B.C. In many Carian cities, remnants of ateliers where olive oil produced have been found. According to Strabon, wine and vinegar obtained from vineyards had been the main income of Carian economy. He stated that the wine was exported to Egypt and Greece. Fishery on the coastal zone and honey, which was exported to Egypt around 300 B.C., had been other sources of livelihood. Besides, the fig, which is called as 'Ficus carica' in Latin language, derived its carica name from Caria and was planted by Carians.

Lykia

The boundaries of Lycia Region run along the eastern mountainous area of Indus (Dalaman) River and covered a territory between Fethiye and Antalya Bay. In early ancient times, Lycians had first settled in the Valley where Xanthos (Eşen) Creek runs. Later in Classical Period, the boundaries of the Region expanded north to the Indus (Dalaman) River and east to Phaselis. Some scholars indicate that till Persian invasions in 600 B.C., the political boundaries of Lycia had not extended beyond the Xanthos Valley.

Likya Bölgesi, dağlar ve vadilerle şekillenmiştir. Yüksek Toros Sıradağları ve platolar, İç Anadolu ve kıyı arasında doğal bir sınır teşkil eder. Kuzeybatıda Karya, doğuda Pamfilya, kuzeyde Frigya ve Pisilya ile komşudur. Likyalılar, antik dönemin en gizemli insanlarından olmuşlardır. Kökenlerinin bir kısmının Hititlere dayanan Anadolu insanı, bir kısmının Girit'ten gelen koloniler olduğu düşünülmektedir. Doğuyla batıyı birleştiren stratejik bir konumda yer almış olmasından dolayı, her iki kültürün insanı biraraya gelerek kendilerine özgü Likya kültürünü ortaya koymuşlardır. Dilleri, Luvi ve Hitit diline yakındır. Likyalılar, M. Ö. 300'lere kadar kendilerine özgü alfabelerini ve dillerini kullanmışlardır. Likya, 'aydınlık' anlamına gelmektedir. Herodot'a göre, Likyalılar, diğer medeniyetlerin ve federasyonların aksine anaerik bir yaşam biçimini seçmişlerdir, bu nedenle baba adı yerine anne adını kullanmışlardır. M.Ö. 2000 yılından itibaren Likyalıların, çok iyi bir deniz ve kara gücüne sahip olduğunu ve böylece bağımsız bir devlet kurduklarını biliyoruz. Likyalılar, antik dönemde çok zor ama hayranlık uyandıran bir başarıya imza atarak, kent devletlerin bağımsız yönetimlerini uzlaştırarak geniş anlamda siyasi birliği sağlamışlardır. Likyalılar, her zaman özgürlük ve bağımsızlık için mücadele etmişler ve bu sayede kendi federasyonlarında bütünlüğü korumayı başarmışlardır. Bu nedenle Likya Federasyonu bilinen ilk demokratik birliktir. Diğer federasyonlardaki kent devletleri hep savaş içinde olurken, Likya Federasyonu'ndaki kent devletleri barışı korumuşlardır. Likya Birliği yönetimi, kentlerin ve vatandaşların demokratik bir yasa çerçevesinde oylamaya dayalı seçilme esasına dayanır. Kentlerin nüfus ve büyüklüğü, temsilci sayısının belirlenmesinde önemli olmuştur. Antik dönemde oluşturdukları anayasa bugünkü anlamda çoğulcu ve adaletli bir yönetimin temelini oluşturmuştur. Birliğe ait kentlerin yerel meclisleri bulunur. Her yerel meclis kendi kentinden sorumludur. En önemli kentleri, Patara, Xanthos, Telmessos, Pinara, Olympos, Phaselis, Myra ve Tlos'tur. İlk başkent Patara iken M.Ö. 200'lerde Xanthos birliğin başkenti olmuştur (Resim 3). Likya kentleri, Pers ve Yunan dünyasının etkileşiminde şekillenmiştir çünkü Likyalılar doğu ve batı kültürünün kesiştiği bir yerde yaşamışlardır. Xanthos antik kentinde bulunan Likya kaya mezarları, mimaride zengin ve etkileyici bir birleşim sunar. Çeşitli mimari biçimlerde korunan yerli Likya ağaç işçiliği gelenekleri taş ile ifade edilmiştir. Likya mezarları, Helenistik kültürün aksine yaşam mekânının içinde yer alarak kentle bütünleşmiştir; bu özelliği ile doğu kültürüne yakındır. Xanthos'da bulunan Nereid Anıt Mezarı, Halikarnassos'daki Mouseleum Anıtı'na çok benzer ve ona esin kaynağı olmuştur.

Lycia Region was shaped with mountains and valleys. High ranges of Taurus Mountains and plateaus form a natural barrier between the inner Anatolia and the coastal lands. Lycia Region is adjacent Caria in the northwest, Pamphylia in the east, Frigia and Pisidia in the north.

Lycians had been amongst the most enigmatic peoples of the ancient world. One part of their origins is thought to be Anatolian people went back to Hittites; the other part is thought to be the colonies who came from Crete. Because of its strategic location that connected east and west, people of both cultures developed distinctive Lycian culture by coming together. Their language is similar to Luvi and Hittite languages. Lycians used their unique alphabet and language till the 3th century B.C. Lexical meaning of Lycia is 'brightness'. According to Herodot, Lycians had chosen matriarchal lifestyle to the contrary of other civilizations and federations; therefore, they used mother's family name instead of father's family name.

We know that the Lycians had powerful sea and land forces by the second millennium BC and had already established an independent state. In ancient times, Lycians had gotten a very difficult but admirable success: they provided political unity in a broad sense by reconciling the independent governments of the city-states. Therefore, Lycian Federation is the first known democratic union. While city-states of other federations were continually at war with each other, the city-states of Lycian Federation kept peace amongst themselves.

The administration of Lycian Federation was dependent on the basis of election of citizens by voting in a democratic legislation framework. The population and size of the city-states had been significant for the determination of delegates' number. The constitution they developed in ancient times provides the basis of pluralist and fair government in today's context. The city-states of the federation had local parliament, which were responsible on their own cities. The most significant cities were: Patara, Xanthos, Telmessos, Pinara, Olympos, Phaselis, Myra and Tlos. While the initial capital city was Patara; in 200s B.C., Xanthos became the capital city of the federation.

The Lycian cities were shaped under the interaction of Persian and the Greek world, since Lycians lived at a place where the east and west cultures intermingled. The Lycian rock-cut tombs in Xanthos Ancient City represent a rich and fascinating fusion of styles in architecture. Lycian traditions of woodworking preserved in a variety of architectural types rendered in stone. By contrast with Helenistic culture, Lycian tombs are often integrated into the city by being situated in living spaces; with this characteristics, it is close to the eastern traditions. Nereid Monumental Tomb in Xanthos had been source of inspiration for Mouseleum in Halicarnassos.

Resim 3. Xanthos Antik Kenti, Kaynak: Feray Koca tarafından mevcut antik kent planlarından yeniden üretilmiştir.
Figure 3. Xanthos Ancient City, Source: Rendered by Feray Koca according to existing city plans.

Antik dönemde, Likyalılar geçimlerini balıkçılık, avcılık, tarım ve sazlık üretiminden sağlamışlardır. Eşen Çayı ve vadisi bugün olduğu gibi geçmişte de tarım için zengin ve verimli topraklara sahiptir. Aynı zamanda çok çeşitli bir yaban hayatı sağlamıştır. Sedir ağacı bölgenin en önemli ağacı olup antik dönemde dahi gemilerle ihraç edilmiştir. Likya güçlü bir deniz gücüne sahip olmuştur ve Likya'dan Mısır'a erken Bronz Çağından itibaren hep doğrudan bir ticaret deniz yolu var olagelmıştır. M.Ö. 400-500lerde bol miktarda para basılması, Likya'da refah düzeyinin yüksek olduğunun kanıtıdır.

Son verirken,

Karya ve Likya'da yaşam, coğrafyanın sağladığı zengin doğal kaynaklar çevresinde şekillenmiş ve gelişmiştir. Verimli ovalar, deniz, nehir ve çay kenarları, ulaşımın elverişli olduğu yerleşime uygun yerler sağlamıştır. Karya'da şehircilik, dönemi içinde çok ileri bir seviyeye giderek yenilikçi bir anlayışla sunulmuştur. Karyalılar, güçlü savaşçı ve iyi denizci karakterleri ile bölgede uzun yüzyıllar hakimiyeti sağlamışlar ve bugün dahi ayakta kalan eserler bırakmışlardır. Likyalılar ise ulaştıkları demokratik kent sistemiyle bugün bile hayranlık uyandıran bir başarıya imza atmışlardır. Likyalılar, barışçı, adaletli, eşitlikçi karakterleriyle uzun yıllar bölgede istikrarı sağlamışlar ve tarihe adlarını yazdırmışlardır. Bölgenin sağladığı olanaklar ile Muğla, Karyalıların ve Likyalıların bıraktığı bu mirası koruyarak, onların ticaret, üretim, siyaset, denizcilik ve şehircilikteki başarılarından feyz almalıdır.

In antiquity, Lycians earned their livelihood from fishing, hunting, farming and the production of reed articles. Xanthos (Eşen) Creek and Valley had rich, fertile soil for farming in the past, like today. At the same time, the territory provided a plenty of wildlife. Cedar has been the most important tree in the region that it was even exported with ships in ancient times. Lycia had a powerful naval force and there was always a merchant sea route from Lycia to Egypt since the early Bronze Age. The abundant coinage in Lycia around 400-500 B.C. testifies the high level of welfare.

To sum up,

Life in Caria and Lycia was styled and developed around rich natural resources the geography provided. Fertile plains, waterside of sea, river and creeks provided suitable places where access was possible. Town planning in Caria was presented with an innovative approach with a terrific progress in its own term. Carians, with their qualities of powerful warrior and master sailor achieved domination in the region through long centuries and they left work of arts have survived till today. Lycians succeeded in the establishment of democratic city-state system that is even admirable today. Lycians, with their peaceful, fair, egalitarian characteristics provided stability and permanence in the region for years and they put their stamp on history. With the opportunities that these two regions provided, Muğla should draw inspiration from the Carians and Lycians' successes in commerce, production, politics, naval and town planning by saving their heritage.

Bodrum Yöresi

BODRUM REGION FOLK DANCE

Halk Oyunları

Her yıl, yüz binlerce tatilciyi吸引layan Bodrum, kendine özgü tarihi ve kültürel değerleriyle ön plana çıkıyor. Tarihine ve kültürel geçmişine sahip çıkan Bodrumlular geleneklerine sıkı sıkıya bağlı olarak yaşamlarını sürdürüyorlar. Egenin huzur veren dokusunu tüm hayatlarında olduğu gibi yöresel oyunlarında da yaşatan Bodrum insanı, bu geleneklerini sürdürerek kültürel değerlerine sahip çıkıyor.

Herkes tarafından deniz, kum ve güneş üçlüsüyle bilinen, dünyanın dört bir yanında zengin kültürel ve sanatsal faaliyetleriyle ziyaretçi toplayan Bodrum yöresinin önemli öğelerinden biri olan halk oyunları, Bodrum'un ve Bodrumluların kına, nişan, düğün gibi özel günlerinde dikili taş olmuştur. Halkın her yaşta insanı bu oyunlarla eğlenir. Bu oyunlarda eğlence temel alınırken duygusal bir şölen de yaşamamak mümkün değildir. Gelinin ve damadın başrollerde olduğu düğünlerde akrabalar, dostlar ve arkadaşlar toplanarak harika bir görsel şölen başlatırlar.

Bodrum, hosting hundred thousands of vacationers every year, comes into prominence with its one of a kind history and cultural values. Bodrum's people who protects their history and cultural past keep living tightly coupled with their traditions. Locals, who keeps the soothing fibre of Aegean region alive in their folk dance as well as their lives, look after their cultural values by maintaining their traditions.

Folk dance, which is one of the important factors in the Bodrum region, which is known best with the sea, sun and sand trio gathering visitors from all over the world with its rich cultural and artistic activities; became an obelisk for Bodrum and its people on their special days like wedding, engagement and henna nights. Communities people from every ages have fun with these dances. While fun is grounded on these dances, it is impossible not to experience an emotional feast. In the wedding ceremonies where bride and groom are the stars, relatives, friends and mates gather and start a wonderful visual feast.

Efelerden zeybek şöleni...

Bodrum halk oyunlarının temelinde zeybek ana ögedir. Hızlı ve yavaş versiyonları olan oyunlarda erkekler efe, kadınlar yarendir. Bu oyunların kol, bacak ve gövde hareketlerinde diz çökme, efeler tarafından sıklıkla kullanılır. Gelin ayakta gururla beklerken damat oyununda, bir efe edasıyla salına salına geline yaklaşır ve önünde diz çöker. Diz çökmenin temelinde aşk, sevgi, iyi ki varsın yatıyordur. Kadınlarda, çok eski dönemlerde genç kızların gelinliği olan şimdilerde kına gecelerinde ve halk oyunları festivallerinde kostüm olarak kullanılan temel Borum yöresinde temel devran denilen kostüm kullanılır. Temel devranı süsleyen en önemli aksesuar gümüş kemerdir. Başta ise tel kırma (bir çeşit yazma) gümüş tellerle tek tek işlenmiş el emeği göz nuru örtülerdir. Erkekler ise efe kıyafeti olarak herkes tarafından bilinen kostüm kullanırlar.

Zeybek (Zeibek) Feast From EFE's (Swashbucklers).

At the base of the Bodrum folk dance Zeibek is the main element. In the dances which have slow or fast versions males are swashbucklers and females are friends (yaren). Knee bending is often used by the swashbucklers in the arm, leg and torso moves of these dances. While the bride is waiting standing proudly, groom approaches her jiggly like a swashbuckler and kneels before her in the dance. Love, compassion and standing by each other lies under the kneeling. Women use a costume called "Temel Devran" which used to be the bridal gown of the girls in the very old times but now used as a costume in henna nights or folk dance festivals. The most important accessory that garnish the Temel Devran is the silver belt. On the head there is "Tel Kırma" (a type of hand painted kerchief) embroidered with silver threads. Man wears costumes that are known by everyone as swashbuckler costume.

Ruhun derinliklerine yansır Bodrum türküleri... Bodrum folk songs reflects deep into soul

Bodrum halk oyunları ve türküleri herkesin ruhuna dokunan bir ezgi ve söyleyiş tarzıyla büyük bir beğeni kazanmıştır. Neredeyse her türkünün bir hikâyesi vardır. Hikâyesi duygu yüklü olan bu türküler zamanla derlenmiş ve halk oyunlarının vazgeçilmezi haline gelmiştir. Türkiye çapında en bilineni Çökertme türküsü ve oyunudur. Ancak biz şimdi yine duygu yüklü ve etkileyici vurguları olan başka bir türküyü ele almak istedik.

Bodrum folk dance and songs gained appreciation with a style of tune and singing style which touches everyone's souls. Almost every folk song has a story. These songs whose story is filled up with emotions have been compiled in time and became irreplaceable for folk dance. The most known one Turkey-wide is "Çökertme" folk song and dance. But now we wanted to go around another folk song that has influential emphasises and filled with emotions.

Geçmişten günümüze Satioğlu Zeybeğinin hikâyesi

Bodrum halkı tarafından çok iyi bilinen fakat diğer şehirlerde çok bilinmeyen bir türküdür. Türkünün elim bir öyküsü vardır. Hikâye farklı şekilleriyle günümüze kadar gelmiştir. Biz de en bilindik olanını sizinle paylaşmak istedik. Türküye konu olan olayların seferberlik yıllarında yaşandığı söylenmektedir. O dönemde silah ve mermi kaçakçılığı yaygındır. Satioğlu Ali İstanköy'e sığır, un ve yağ gibi maddeler götürerek yerine tütün, mermi, barut ve silah almaktadır.

Geçmişte kolculuk yapan Satioğlu Ali, Bodrum'un Tepecik Mahallesi Satılar sokağında oturmaktadır. Satılar sokağının yakınlarında Barkalar sokağında da Barkaoğlu Ali oturmaktadır. Komşu olan bu iki aile arasında nedeni bilinmeyen bir geçimsizlik vardır.

Çökertme türküsünde adı geçen Halil, Satioğlunun arkadaşıdır. Halil'in, kaymakamın emriyle Barkaoğlu Ali tarafından öldürülmesi sırasında Satioğlu İstanköy'dedir. Olayı, dönünce öğrenir ve Barka'lara olan kını bir kat daha artar. Bu olaydan bir yıl sonra Satioğlu bir gün evine giderken Barkalar tarafından yolu kesilir. Aralarında bir tartışma başlar ve çok geçmeden bu tartışma kavgaya dönüşür. Satioğlu, Barkalar'dan birini öldürür.

Bu olayı Satioğlu'nun Barkaoğlu Ali'yi öldürmesi izler. Bu trajik olay Bodrumlu mahalli sanatçılar tarafından söylenmiş daha sonra da zeybek oyununa dönüşmüştür. 1950 yılında türküler derlenmiş ve 1956 yılında İstanbul Halk Oyunları Bayramında Bodrum ekibi tarafından sergilenmiştir.

From Past To Present The Story of Satioğlu Zeibek

It is a folk song that is very well known by the people of Bodrum but not that well known in other cities. The song has a painful story. The story came until today with different versions. We wanted to share the most known one with you.

Events that are mentioned in the song are said to take place in the mobilization years. In that period weapon and ammunition smuggling was very common. Satioğlu Ali was bringing materials such as flour and oil to İstanköy and taking tobacco, weapons, bullets and gun powder. Satioğlu Ali, who used to be a watchman in the past, used to reside in Tepecik quarter, Satılar street. Near Satılar street, in Barkalar street, Barkaoğlu Ali used to reside. There was a derangement with unknown reason between these two neighbouring families. Halil, who is mentioned in the "Çökertme" folk song, is a friend of Satioğlu. When Halil was killed by Barkaoğlu Ali with the order of district governor, Satioğlu was in İstanköy. He learns the incident when he comes back and his grudge against Barkas grow a thousand times. A year after this incident, one day while Satioğlu was going to his house, he was waylaid by Barkas. An argument breaks out between them and soon it turns into fighting. Satioğlu kills one of Barkas. Satioğlu killing Barkaoğlu Ali follows this incident. This tragic event was sang by local artists in Bodrum and changed into Zeibek folk dance later. In 1950 the folk song was compiled and was performed in İstanbul Folk Dance festival in 1956 by Bodrum folk dance crew.

Satioğlu Türküsü

Satioğlu Folk Song

Yeni de camii de öğle ezanı okundu
Satılın Ali'si de ganlı gama sokundu
Ganlı da gama ince de yılan dilimi
Öldürüverdiler aman benim de Kaptan Alimi

Kaptan da Ali'm uykularından uyandı
Sol böğrüne ganlı gama dayandı
Aman aman Tepecik'te kum kaynar
Satılın Ali'sinin gamasından kan damlar

MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

SAĞLIK VE SOSYAL HİZMETLER DAİRESİ BAŞKANLIĞI

HASTA NAKİL HİZMETİ

Tüm Hizmetlerimiz ücretsizdir.

444 48 01 / 7

Devlet durumunda bulunan siyasal kuruluşlarının en birinci görevi, ulusun sağlıklı kalması için gerekli yaşam koşullarını gerçekleştirmektir.

As. Atıf

Acil Durum ve İl dışı hasta sevklerinde 112 aranacaktır.

Hedefimiz Bir
Muğla1Bir

info@mugla.bel.tr
444 48 01 / 7
www.mugla.bel.tr

MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
Sevgi, Hoşgörü, Güler yüzle Hizmet...

EYLEM OKUMUŞ
KÖYCEĞİZ BELEDİYE PERSONELİ
KÖYCEĞİZ MUNICIPALITY STAFF

Geçmişten Günümüze

Kalaycılık

TINSMITH FROM PAST TO PRESENT

Gelişen teknoloji ile birlikte, bakır eşyanın yerini krom, çelik ve alüminyum alaşımlı mutfak ürünleri aldı. Kalaycılık, önceki yıllarda seyyar olarak da yapılırdı. El arabaları ve at arabalarıyla köy köy, mahalle mahalle gezen kalaycılar, zamanla kentlerin ücra köşelerindeki dükkanlara kapandı.

Muğla'da bu mesleği icra eden kalaycı ustaları yaptığı açıklamalar da eskiden odun ve kömür ateşinde yapılan kalayın, gelişen teknoloji ile birlikte tüp ateşinde yapılmaya başladığını ifade ettiler.

With the developing technology, copper kitchenware are replaced by chromium, steel and aluminium alloy kitchenware. Tinsmith also used to be done mobile in the past.

Tinsmiths who used to travel with hand or horse carts withdrew to the shops which are at the back of the beyond in cities. Tinsmiths who practice their professions in Muğla stated that with the advancement of technology tin smiting which used to be performed with wood or coal fire, started to be done with propane cylinders. Craftsmen said: Apprentices are no longer trained.

Ustalar sözlerine şöyle devam etti; Artık çırak yetişmiyor. Kalaycılık bitti. Eskiden kaplar bakırdı ve kalaylanmak zorundaydı. Uzun zamandır teknoloji nedeniyle çelik, demir, krom, alüminyum alaşımlı mutfak ürünleri satılıyor ve bakır mutfak gereçleri tarihi eşyalar kapsamına geçti. Antika gözüyle bakılan bu gibi kapları kalaylatıyorlar ve süs eşyası olarak dekor amaçlı kullanıyorlar. Ara sıra bize kalay işleri çıkıyor. 1960'lı yıllardan sonra alüminyum alaşımlı paslanmaz mutfak gereçleri ortaya çıktı ve kalaycılık mesleği o günden günümüze ilgi düşüşe geçerek şimdilerde tükenme noktasına geldi diye belirttiler. Kalaylama esnasında nasıl bir yol izlenmesi gerektiği konusunda da bilgiler veren ustalar, ilk olarak kalaylanacak kabın örs veya çekiç yardımıyla bozuk kısımları tamir edilir. Ezik yerleri düzeltilir, kırıklar ise kaynak yapılır. Daha sonra bu kaplar kalaycı çırağı tarafından kum ve kömür parçaları ile temizlenir. Kalaycı çırağı kararar yerleri tekrar parlatıncaya kadar ovar. İşin bu kısmını genellikle çıraklar üstlenir. Yapılan bu iş ile kabın temizlenmesi sağlanır. Bu şekilde temizlenen kap ocakta ısıtılır. Isınan kap, üzerine kalayın tutması için toz nişadır atılır. Yeterince ısınan ve üzerine nişadır sürülen kaba kalay biraz değdirilir. Kalay bu haliyle kabın üzerinde eriyik halde bulunur.

In smiting is finished. In the past most of the kitchenware was made from copper and had to be tin plated. For a long while chromium, steel, iron and aluminium alloy kitchenware are being sold and thus copper kitchenware became historical wares. Such wares which are considered as antique are being tin plated and used as ornament. Tin plating jobs come very rarely. After 1960's, stainless aluminium alloy kitchenware showed up and tinsmithing came to the point of extinction from that day to this day. The craftsmen gave some information about how to tin-plate a ware. First ruined parts of the ware which is going to be tin plated must be fixed with the help of a hammer and anvil. Crushed parts are repaired. If they are broken, they are welded. Later these pots and pans are cleaned by the apprentice with sand and coal. He rubs the tarnished parts until they become shiny. This part of the job is usually undertaken by the apprentice. With this process the pot is cleaned. The cleaned pot is heated. Powder salammoniac is dusted on the heated pan in order for the tin to hold. A little tin is put in the heated and salammoniac covered pan.

Bu haldeki kalay bir pamuk yumağı ile kabın her tarafına dağıtılır. Bu işleme, kalay yapılacak kabın tüm yüzeyi kaplanıncaya kadar devam edilir ve kap soğutulduktan sonra kalay işleme tamamlanır. diye ifade ettiler. Gelişen teknolojiyle birlikte bir çok meslek grubu tarihe karışırken, bir zamanların gözde mesleği olan kalaycılık da yok olma noktasına geldi.

Kalaycılığın babadan oğula geçen en eski mesleklerden biri olduğunu söyleyen Ahmet Usta, artık köylerden gelen bakır kaplar ile para kazanmaya çalıştıklarını belirterek, "Bakır kaplar artık yerini teflon ve çelik kaplara bıraktı. Bizlere iş kalmadı" diye konuştu. Basmacı, Celep, Nalbur, Nalbant, Hallaç, Mestçi, Sayıcı, Rençber, Sepetçi, Fesçi, Zerzevatçı, Çömlekçi, Değirmenci, Kolancı, Urgancı, Bacacı, Bileyci, Semerci, Kalaycı gibi günümüz gençlerinin adını sanını bilmediği yüzlerce meslek, zanaat bugün unutulmaya, kaybolmaya başladı. Yaşadığımız çağda nereden nereye geldiğimizi, yeni nesillerin geçmişini daha iyi anlamaları açısından ilginç bulduğumuz, artık evlerimizde antika olarak sakladığımız, kullanılmayan eşyaları üreten mesleklerin artık yapılmadığını görüyoruz. Günümüzde bu meslekler birkaç kişi sayesinde devam etmektedir. Babalarımız işçi, çiftçi, mühendis, doktor, avukat, eczacı, savcı veya öğretmen olabilir; ama dedelerimizi veya büyük dedelerimizi araştırırsak bu büyüklerimizden en azından birkaçının zanaatkâr olduğunu göreceğiz.

At this state tin is in melted form in the pan. This molten tin is rubbed all over the pan with the help of a cotton cop. This procedure continues until all the pan is covered with tin and after the pan is chilled tin-plating is done.

With the advancing technology while a lot of occupational groups are disappearing, tin smiting, which used to be favourite job once upon a time, came to the point of extinction. Ahmet usta stated that tin smiting is one of the oldest jobs which handed down from father to son and they are trying to earn money from the copper pots and pans coming from villages. He also said "Copper pots and pans have given their place to steel and teflon kitchenware. There are no jobs left for us now" Hundreds of occupations and crafts such as colourist, herder, farrier, numerator, basket maker, labourer, fez maker, vegetable seller, potter, miller, handler, lash maker, chimney maker, knife grinder, saddle maker and tinsmith which today's youth doesn't even know their names started to fade away. In the age we live, we see that the occupations that make the unused wares that we keep as antiques in our homes, that we find interesting for new generations to understand the past and where we came and where we are going. Today these occupations are still going on thanks to a few people.

Belki demirci, belki kalaycı, belki marangoz, belki nalbant, belki de çarıkçı... İşte bu meslekler, büyüklerimizden dinlediğimiz birer hatıra olarak kalma-ya, bir bir yok olmaya devam edecek...

Muğla ve köylerinde gezici kalaycılık yaparak geçimini sağlayan, çocuklarını büyüten ve ev bark sahibi yapan 30 yıllık kalaycı ustası Ahmet Usta, kalaycılık mesleğinin tarihe karıştığını "Bu iş bitti, bitti artık, kalaycılık tamamıyla bitti...!" sözleriyle onaylayarak, duyduğu üzüntüyü anlattı.

Kalaycılık nasıl bir meslektir?

Ahmet Usta: Kalaycılık, tamamen el beceri ve zamanlamayla ilgili aşırı dikkat isteyen bir meslektir. Dikkatsizlik, aşırı sıcaklık, kalaylanacak kabın yanmasına, delinmesine sebep olabileceğinden zor bir zanaattır. Kalaycılık kapların cilasıdır. Malzememiz Kalay, Nişadır ve Pamuk'tur. Kapları siler, ısıtır, ateşe koyardık. Sonra kalaylardık. Çok temiz kaplar gelirdi. Pırlıl pırlıl silinen kapları hiç silmeden kalaylardık.

Mesleği kimden öğrendiniz?

Ahmet Usta: Ben bu mesleği ağabeyimin yanında 15 yaşında öğrendim. Fakat benden öğrenen olmadığı için çırağım olmadı.

Bakırın revaçta olduğu dönemde günde ne kadar kap-kacak kalaylardınız?

Ahmet Usta: Günde aşağı yukarı 50 ile 100 civarında kap kalaylardık. Şehir merkezinde yaptığımız işin yanı sıra köylere giderdik. Köylerde biriken ve kalaylanacak kapları kalaylar para kazanırdık. Kapların kalayı bir yıl kadar giderdi. Tencerelerin kalayı 6 ile 7 ay giderdi. Yağ tavaları 4 ve beş ay dayanırdı. Yemek kapları, sahan, süzgeç, tepsi 2 yıl kadar giderdi. Şire kazanları 4 ve 5 yıl dayanırdı. Çünkü bu kazanlar yılda 20 gün kadar kullanılırdı.

Bu meslek yeni sanayi ürünleri yeni kaplar, kâşıklar çıkınca bakıra rağbet azaldı. Bakır kaplar alıcısına satıldı. Emeğin yüksek olduğu, gelirin az olduğu bir meslek olması onun yok oluş sürecinde çok etkili olmuş mudur?

Ahmet Usta: Teknolojinin getirdiği yeniliklerle birçok meslek dalı teknolojiye yenilmiş, kazanç kapısı olmaktan çıkmıştır. Kültürümüze, biten meslek dalları olarak geçmiştir. Biten mesleklerde özellikle dikkatimizi çeken el becerilerine dayalı meslekler olmalarıdır. Her şeyin makineleşmesi, seri ve ucuz üretimi sağlamış, bu da kalaycılık gibi ata yadigarı birçok meslek için bir tehdit olmuştur. Kalaycı ustalarının yetiştirdikleri çırakların yeni çıraklar yetiştirmemesi ile kalaycılık artık ölmeye mahkûm olmuştur.

Our fathers might be worker, farmer, engineer, doctor, lawyer, pharmacist, solicitor or teacher but if we searched our grandfathers or great grandfathers, we would see that at least a couple of them were craftsman. Maybe blacksmith, maybe carpenter, maybe farrier, maybe sandal maker... These occupations will keep on remaining as a memory and fading away one by one. Tinsmith Craftsman Ahmet usta, who lives off, raises his kids and looks after his home by doing mobile tin smiting in Muğla and in his villages for 30 years told us his sadness by approving tin smiting is becoming history with his words, " This job is over, it is no longer. Tin smiting is totally done for. "

What sort of occupation is tin smiting?

It is an occupation which requires sleight and utmost care about timing. As carelessness, too much heat might cause the pot that is going to be tin plated to burn or be worn through, it is a difficult job. Tin smiting is polishing of pots and pans. Your materials are tin, cotton and salammoniac. We used to wipe, heat the pots and put them on fire. Then we used to tin plate them. Very clean pots used to come. We used to tin plate the pots that were very bright without wiping them.

From whom did you learn this craft?

I learned this craft near my brother when i was 15 years old. But i had no apprentice as there wasn't anyone to learn from me. In the times that copper pots were in demand, how many pots did you used to tin plate in a day? We used to tin-plate approximately 50 to 100 pots in a day. Besides the job we do in the city centre, we used to go to the villages. The tin on the pots would hold around one year. Saucepans would last around 6-7 months. Oil pans used to last 4 months. Food containers, plates, strainers and trays used to last 2 years. Stum cauldrons used to last 4-5 years as they were used only around 20 days in a year. Demand on copper decreased when new pots and spoons etc. that are the product of new industry appeared. And the copper pots were sold to their buyers.

Did tin smiting being a high labour but low in income be effective on its disappearing?

With the novelties the technology brought a lot of occupations were defeated against technology and they stopped being income generating occupations. They took their place as extinct occupations in our culture. What specifically takes our attention in the extinct occupations is that they are handicraft occupations. Mechanization in everything lead to mass and cheap production and this became a threat to heirloom occupations such as tin smiting.

Bitmekte olan bu meslekle birlikte bazı sanatlar hayatın köşelerine itildi. Bakır sinilerde pişen yemeğin tadı ile bakır sürahide yapılan ayranın tadını bilenler yaşadıkça, kalaycılığın ölmesini umut ediyoruz.

Şu an yanında çalışan çırak veya kalfan var mıdır?

Ahmet Usta: Artık çırak ve kalfa kalmadı. Birçok esnaf tek başına çalışıyor. Zaten iş olmadığı için çoğu zaman akşama kadar boş oturuyoruz. Geleceği olmayan bir işe kim çocuğunu verebilir ki? Biz dahi çocuklarımızı bu işten uzaklaştırdık.

Yani artık yeni bir kalaycı nesli olmayacak diyorsun...

Ahmet Usta: Evet olmayacak. Dediğim gibi Muğla'da kalaycı kalmadı. Sadece bizde değil sanırım başka yerlerde de durum aynı.

Yaptığınız işle ailenizin geçimini sağlayabiliyor musunuz?

Ahmet Usta: Gerçekten çok zor sağlıyoruz. Özellikle iki-üç yıldan bu yana daha da zorlaştı. Mesela Bağ-kurumu ödeyemiyorum, vergimi zor ödeyebiliyorum...27.04.2015

Apprentices which were trained by the craftsman not training other apprentices led tin smiting to fade away. Along with this running out occupation some arts are also pushed away to the corners of life. As long as people who know the taste of dishes that are cooked in copper trays and taste of ayran made in copper decanters we hope that tin smiting will not die.

Is there any apprentices or foremen that work with you now?

There aren't any apprentices or foremen anymore. A lot of artisans work alone now. Most of the time we sit idle as there is nothing to do.

Who can give his child to job that has no future? Even we keep our kids away from this job.

So you say there won't be a new tinsmith generation. Yes, there won't be. Like I said there are no tinsmiths left in Muğla. Not only us, I think it is the same in other places as well.

Can you provide for your family with the job you do?

We hardly do that. Especially it became much more hard in the last 2-3 years. For example I can't pay my insurance and pay my taxes really hard.

MEVSİMLİK Süs Bitkisi ÜRETİMİ

1957 MARMARIS DEPREMİ

MARMARIS EARTHQUAKE IN 1957

1957 yılında Fethiye, Marmaris, Muğla ve Milas'ta meydana gelen deprem hafızalardan yavaş yavaş silinmeye başladı. Yine de günümüzde irili-ufaklı sallantılar hissedildikçe o günleri yaşayanların acı anıları tazelenir, 23 Nisan'ı 24 Nisan'a bağlayan gece gördüklerini, hissettiklerini anlatmaya başlarlar. Önce teravi namazında hafif sallantı belki de bir uyarı olmuş, halkın neredeyse tamamı sokaklarda sabahlamış. Bu nedenle 24 Nisan sabaha doğru yaşanan büyük depremde Marmaris'te bir can kaybı yaşanmamış. Aslında deprem, yalnızca Muğla bölgesinde değil, tüm Doğu Akdeniz'de hissedilmişti. Kahire'de, Kıbrıs'ta, Kudüs'te, Atina'da ve Yunan adalarında bir panik havası yaşanmıştı. Rodos'ta Osmanlıdan kalma bir cami minaresi yıkılmış, 5 ev çökmüş ve bir kişi yaralanmıştı. Ancak en büyük hasar o zamanlar yaklaşık 4 bin nüfusu bulunan Fethiye'deydi.

Yaklaşık 45 saniye süren sarsıntı 10 kişinin ölümüne, 80 kişinin yaralanmasına ve şehirdeki binaların yüzde 80'inin yıkılmasına neden olmuştu. Marmaris'te ise 43 bina yıkılmış, 105 bina da hasar görmüştü. Herhangi bir can kaybı olmaması Marmaris halkının tesellisiydi. Milas'ta da bir cami minaresi yıkılmış ve 3 kadın yaralanmıştı. Dönemin Cumhurbaşkanı Celal Bayar ve Başbakanı Adnan Menderes depremin ardından bölgeyi ve Marmaris'i ziyaret ederek incelemelerde bulunmuştu.

The earthquake which happened in 1957 in Fethiye, Marmaris, Muğla and Milas started to fade away from the memories. Yet again, when major and minor quakes happen, painful memories of people who lived those times are refreshed and they start to talk about what they felt and saw the night that joins 23rd April to 24th April. First, a minor quake, may be a warning, happened at tarawih prayer and almost all the folk stood up all night on the streets. For this reason, in the major earthquake that happened on the 24th April morning, no one lost their lives.

Actually the earthquake not only felt in Muğla, but also felt in whole Eastern Mediterranean. People panicked in Cairo, Cyprus, Jerusalem, Athens and in Greek islands. A mosque minaret that remained from Ottoman era and 5 houses were collapsed and a person was wounded on Rhodes. But the greatest damage was in Fethiye which had a population of 4.000 at that time. The quake which continued for 45 seconds caused 10 people to die, 80 to get hurt, and %80 of buildings in the city to be destroyed. In Marmaris, 43 buildings were collapsed and 105 were damaged. The only consolation that people of Marmaris had was that no one died. A mosque minaret was collapsed and 3 women got hurt in Milas. That periods president of republic Celal Bayar and prime minister Adnan Menderes visited the region and Marmaris right after the earthquake and did inspection.

“KISAYALI ÇARDAK GİBİ SALLANDI”

İlhan Korkut da 1957 depreminin tanıklarından. Aynı gece iki deprem yaşadıklarını söyleyen İlhan Korkut, “Allaha şükür ki depremde burnu bile kanayan insan olmadı” diyor ve ekliyor; “Depremde fazla bina yıkılmadı. Çürük binalar ise oturulmaz hale geldi. Daha çok zarar Kısayalı’da vardı. Orası çardak gibi sallandı.”

İşte İlhan Korkut’un anlattıkları ve Marmaris tarihindeki o felaket döneminin özeti;**“Bir anda ortalığı simsiyah bir toz bulutu kapladı”**

“1957 senesinin 24 Nisan’ı 25 Nisan’a bağlayan gecesinde biz Yeni Cami’de namaz kılıyorduk. Son rakkatta deprem oldu. Bir anda ortalığı simsiyah bir toz bulutu kapladı. O anda elektrik kesildi ve büyük bir gürültüyle caminin minaresi yıkıldı. Oradan ayrıldık ve dükkana gittik. Giderken yolda gördüğüm manzara Hasan’ın Muhittin’in bakkal dükkanları vardı. Tüm rakı şişeleri aşağıya inmişti. Ortalık rakı kokusundan geçilmiyordu. Evlerde ise çok zarar yoktu. Kaymakam hepimizi kahveye topladı. Ve o geceyi sokakta geçirmemiz için bizi defalarca uyardı. Biz sabah ezanından evvelce tekrar eve girdik. O anda olan 2. bir depremle ilk depremde zarar gören bazı binalar da yıkıldı. Allah devlete ve milletimize zeval vermesin. Fırınımızın yıkılmamasına rağmen bize Ankara’dan erzak, çadır ve battaniye yardımı geldi. Atatürk İlkokulunun oraya kurulan çadırlarda epeyce gün geçirdik.

“Japonlar deprem evleri için Marmaris’e geldi”

Aradan epeyce zaman geçti. Merhum Bayar ve Menderes buraya geldi. Allaha şükür ki depremde burnu bile kanayan insan olmadı. Hasarın olduğu kısımları görmek istedi. Biz de onunla beraber Kısayalı’yı gezdik. Ve Menderes’in arabasını İlhan Göncü’nün evine kadar götürdük. Neticede Japonlar geldi. Bu deprem binalarının Kısayalı’ya yapılması gerekiyordu. Ondan sonra Datça yoluna yapılmasına karar verildi. En son ise Uzunyalı’ya yapıldı. Şimdiki futbol sahası olan yere de barakalar kuruldu. Mağdur olan vatandaşların hepsi oraya gitti. Depremde fazla bina yıkılmadı. Çürük binalar ise oturulmaz hale geldi. Ancak şimdiki binalar ne kadar sağlamdır onu bilemem. Biz o zamanlar bir binayı yaparken 25 gün boyunca betonu sulardık. Şimdi eskiye nispeten binalarda daha fazla demir kullanılıyor. O yönde sağlamlığa delalet edebilir. Daha çok zarar Kısayalı’da vardı. Orası çardak gibi sallandı.”

“Deprem evleriyle Marmaris’in hududu genişledi, turist hareketi de başlamış oldu”

Evlerin yapılması ve teslim edilmesi 60 senesini bulmadı. Evlerin yapılmasıyla beraber Marmaris’in sınırı deprem evlerinin bitimine kadar uzadı. O zamana kadar Uzunyalı’da birkaç kişinin evi vardı. Mesela Başöğretmen Fethi Işıksal’ın. Evlerle birlikte Marmaris’in hududu da genişlemiş oldu. Bu genişleme ile birlikte turist hareketi de başlamış oldu.

KISAYALI WAS SWUNG LIKE AN ARBOUR

İlhan Korkut is one of the witnesses of the 1957 earthquake. İlhan Korkut stated they experienced two earthquakes at the same night said: “ Thank god there weren’t even one person whose nose bled. ” and added; “ Not many buildings collapsed in the earthquake. Unsound buildings turned into dust. Most of the damage was in Kısayalı. That place swung like an arbour. ”

Here is what İlhan Korkut told and the summary of that disaster period in the history of Marmaris:**“A black dust cloud covered everywhere all of a sudden. ”**

At 24th April night in 1957 we were performing prayer in Yeni Mosque. The earthquake happened on the last rakat. A black dust cloud covered everywhere all of a sudden. At that moment the electricity went off and the mosque’s minaret collapsed with rumble. We left there and went to the shop. The view I saw on the way: Muhittin and Hasan had grocer’s. All rakı bottles were down. Everywhere were reeking with rakı smell. There wasn’t much damage in houses. District governor gathered us in the coffeehouse. And warned us countless times to spend the night outside. Before the morning prayer we got into our home. With a second quake happened at that moment some of the buildings that were damaged in the first quake collapsed. A thousand times thanks to our nation and government. Although our bakery was collapsed, provisions, tents, blankets came from Ankara. We spent a lot of days in the tents that were set near Atatürk Primary school.

“The Japanese came to Marmaris for earthquake houses.”

A lot of time passed. Late Celal Bayar and Adnan Menderes came here. Thank god no one got hurt in the earthquake. They wanted to see where the damage was. And we went to Kısayalı together and we took Menderes’ car to the house of İlhan Göncü. As a result the Japanese came. These earthquake buildings had to be built in Kısayalı. Later on they were decided to be built on Datça road. At last, there were built to Uzunyalı. Sheds were built to where there is football ground now. Suffered citizens all went there. Not many buildings were destroyed in the quake but unsound ones were gone. Though I don’t know how solid today’s buildings are. We used to water the concrete for 25 days when we built a house those times. Now, more iron is used in the buildings in contrast to past. They might be considered solid. There was more damage in Kısayalı. It swung like an arbour.

“BÜTÜN KIŞI ÇADIRDA GEÇİRDİK”

“Toprak resmen kaynamaya başladı. Bahçenin ortasındaki elektrik direği devrilecekmiş gibi sağa sola sallanıyordu. Hemen çocuğu kucağıma aldım, evdekilere de dışarı çıkmaları için bağırdım...” 1957 depreminde 32 yaşında olan Terzi İsmet Ertuğrul o kabus dolu gecenin sabahında meydana gelen depremi bu sözlerle anlatıyor.

Marmarislilerin İsmet Amcası, bizi 57 yıl öncesine, 1957 depreminin korku dolu günlerine götürüyor;**“Ramazan Bayramı arifesiydi”**

1957 yılında terzilik yapıyordum. Ramazan Bayramı arifesiydi, gece gündüz çalışıyorduk. Tam teravi zamanında sallantı başladı. Hemen dükkandan dışarı fırladım ve sahil kenarına kaçtım. O sırada deprem durdu ama çok güçlü salladı. Eski Camii minaresinin yıkıldığını gördüm. Millet feryat figan sokaklara döküldü. Ben sabah işe giderken hanımı ve oğlanı annelere götürmüştüm. Anneler de Kısayalı’da oturuyordu. Orası daracık sokaklı yerdir ve aklıma ilk gelen orasının yıkılmış olduğu düşüncesiydi. Koşarak oraya gittim. Yıkılmamış ama herkes sokakta, korkmuşlar. Halk feryat figan. Kalabalıkta bizimkileri buldum. Annemi, babamı ve ağabeylerimi de alıp bizim eve götürdüm. Benim ev bahçe içindeydi. Herkesi evlere girilmemesi konusunda uyarıyorlardı. Bizim evde bir şey yoktu, biz girdik. Çoluk çocuk balık istifi gibi dolduk içeri.

“İlk deprem 45, ikincisi 20 saniye sürdü”

Tam sabah ezanından önce tuvalete kalktım. Tuvalet bahçedeydi. Eve girerken tekrar sallantı başladı. Bu daha şiddetliydi. Toprak resmen kaynamaya başladı. Bahçenin ortasındaki elektrik direği devrilecekmiş gibi sağa sola sallanıyordu. Hemen çocuğu kucağıma aldım, evdekilere de dışarı çıkmaları için bağırdım. O sırada karşımızdaki komşumuzun eski evi göçtü, etraf toz duman içerisinde kaldı. Ben çocuk kucağımda kendimi bahçeye attım. Evdekiler sallantının şiddetinden dışarı çıkamadılar. Bizim evde bir göçse, Allah korusun çok zayıt olurdu. İlk deprem 45 saniye kadar sürmüştü, ikincisi 20 saniye sürdü ama daha şiddetliydi. Dipten vurdu ve hasar verdi.

“With earthquake houses, the borders of Marmaris expanded and tourist movement started.”

The houses were built and handed over before 1960. With the completion of the earthquake houses, the border of Marmaris extended to the earthquake houses. Until that time, there were only a couple of people’s houses. For example, head teacher Fethi Işıksal’s house. With the houses the borders of Marmaris expanded and with this expansion tourism movement also started.

“We spent all winter in a tent.”

“The land seem to be like boiling. The electricity pylon in the garden was swinging from left to right as if it is going to collapse. I immediately grabbed my child and shouted to the people in the house to get out. ” Tailor İsmet Ertuğrul who was 32 years old in the 1957 earthquake tells about the earthquake happened in the morning after that horrible night with these words. Uncle İsmet of Marmaris takes us to 57 years ago, to the horrid days of 1957 earthquake.

“It was Ramadan Feast Eve”

I was working as a tailor in 1957. It was Ramadan Festival eve and we were working day and night. The quake started right on tarawih prayer time. I immediately rushed out of the shop and ran away to the beach. At that point the quake stopped but it shook very hard. I saw the old mosque’s minaret collapse. Everyone poured into the street shouting and screaming.

I took my wife and my son to my mother that morning while going to work in the morning. My mother was residing in Kısayalı. That place has narrow streets and the first think came to my mind was the thought of that place destroyed. I went there running. It wasn’t destroyed but everyone was on the streets and afraid. People were screaming and shouting. I found them in the crowd. I took my mother, father and my brothers too and went home. My house was in a garden. They were warning everyone about not to get into houses. There was nothing in our house so we went in. We went in packed like sardines.

“The first earthquake continued for 45, the second one continued for 20 seconds. “I visited the toilet right before the morning prayer. The toilet was in the garden. While I was going to the house the quake started. This one was more severe. The soil seemed like as if it was boiling. The electricity pylon in the garden was swinging from left to right as if it is going to collapse. I immediately grabbed my child and shouted to the people in the house to get out. At that moment my neighbours house, opposite of us, collapsed and everywhere was covered with dust. I threw myself into the garden with my kid in my arms. Others in the house couldn’t leave because of the intensity of the quake.

“Yepyeni bir memleket yapacağız dediler”

İlk deprem sonrası milleti evde kalmalarını diye uyardıkları için zayıf olmadı. Daha sonraki günlerde artçı depremler devam etti. Depremden sonra barakalar yapıldı, kimisi barakalarda kaldı. Biz evimizin önüne çadır kurduk, bütün kışı dışarıda geçirdik. Depremden hemen sonra çadırlar geldi ve millete yiyecek dağıtıldı. Barakalar da 3-5 ay sonra Pilav Tepenin oraya kuruldu. Deprem sonrası zamanın Başbakanı Adnan Menderes ve Cumhurbaşkanı Celal Bayar Marmaris'e bir heyetle geldiler ama üç gün sonra mı, bir hafta sonra mı hatırlamıyorum. Yepyeni bir memleket yapacaklarını söylediler, sonra da deprem evleri yapıldı.

If our house collapsed too, god forsake, there would be many casualties. The first quake continued for 45 seconds and the second one continued for 20 seconds but it was way more intense than the first one. It came from the deep and did a lot of damage.

“They said: We will build a brand new hometown.”

As they warned people not to stay at homes there weren't any casualties. Successive earthquakes continued on other days. Sheds were built after earthquake. Some people stayed in the sheds. We set up a tent in front of our house and spent the whole winter outside. Tents came right after the earthquake and food were distributed to people. And sheds were built after 3-5 months later to Pilav hill. After the earthquake, that periods president of republic Celal Bayar and prime minister Adnan Menderes came to Marmaris with a committee but I don't remember if it was 3 days or one week later. They said that they were going to build a brand new hometown and then earthquake houses were built.

UÇAĞINIZ KAÇMASIN

ALWAYS ON TIME

Hedefimiz Bir Muğla 1 Bir

Sevgi, Hoşgörü, Gülüyle Hizmet

www.mugla.bel.tr | info@mugla.bel.tr | 444 48 01

TALEP VE ÖNERİLER İÇİN: 0252 212 48 50 - info@muttas.com.tr

SEFER SAATLERİNİ WEB SAYFASINDAN TAKİP EDEBİLİRSİNİZ.

For the schedule of airport shuttle bus times, please visit our web-site.

Dünyada bir tek trenin dahi uğramadığı

THE "TRAIN STATION" THAT NOT EVEN A SINGLE TRAIN STOP BY IN THE WORLD

"Tren Garı"

EGE YOLCU DERGİSİ

EGE YOLCU MAGAZINE

Dünyada bit tek trenin dahi uğramadığı "Tren Garı"

Dünyada eşi benzeri olmayan enteresan olaylardan biri Dalaman' da ki Devlet Üretme Çiftliği içerisinde bulunan Tarım İşletmesi İdari Binasının yapılış öyküsüdür. 1905 yılında Mısır Hidivi Abbas Hilmi Paşa, Dalaman' da ki binlerce dönümlük arazilerinde çalıştırmak üzere Mısır ve Sudanlı vatandaşları getirir.

Dalaman' da ki çiftliğine bir Av Köşkü yapılması talimatını verip Fransa' ya döner. Köşk yapılır yapılmasına ama Abbas Paşa tekrar Dalaman' a gelip köşkü gördüğünde şok geçirir. Bugün Dalaman Tarım İşletmesi İdari Binası olarak kullanılan bu ilginç yapının kuzey oğusundaki panoda aynen şunlar yazmaktadır.

The "Train Station" that not even a single train stop by in the world

One of the unique, interesting events in the world is the building story of agricultural enterprise administrative building within the State Hatchery in Dalaman. In 1095, Egypt khedive Abbas Hilmi Pasha brings Egyptian and Sudanese citizens to work in this thousands of decares land he has in Dalaman.

He gives the order for a hunting lodge to be built in his farm in Dalaman and returns to France. The lodge was built but Abbas Pasha was shocked when he returned from France. On the board which is located on the north-east wall of the building which is used as Dalaman Agricultural Enterprise Administrative Building writes exactly these words.

Dalaman Tarım İşletmesi İdari Binasının Tarihçesi

1908 yılında Hidivi Abbas Hilmi Paşa tarafından Fransızlara yaptırılan binanın malzemeleri Fransa' dan gemiyle Sarsala iskelesine, oradan da at, deve ve insan sırtında Dalaman' a getirildiği rivayet edilmektedir. Duvarları özel yontulmuş taşlardan yapılmış, yüksek kapıları, çatı kiremitleri eşkenar üçgen biçiminde özel olarak üretilmiş, muhkem çatı katı ve sütunsuz merdivenleri ile kışın ılık, yazın serin ve havadar olacak şekilde havalandırma bacaları ile dizayn edilmiştir. Esasında bir "Gar" binasıdır. Gar planında inşa edilen bugünkü idari bina; o günden bu yana işletmenin idari binası olarak kullanılmakta; iki katlı binanın her katında 7' şer odası bulunmaktadır.

Binanın öyküsü de hayli ilginç;

Hidivi Hilmi Abbas Paşa ava meraklı olduğu ve bu çevreninde "Uçarı Kaçar"ı bol olduğu için Dalaman' a bir Av Köşkü yaptırmak istemiş. İnşaat işi de Fransızlara verilmiş. Aynı günlerde Fransız inşaat grubu birde Mısır' da istasyon binası için sipariş almış. Fakat Fransızlar hazırladıkları projeleri karıştırmışlar. İstasyon Binası projesini Dalaman' a, Av Köşkünü ise Mısır' a göndermişler. Kimse de farkına varmamış bu karışıklığın ve tren yolu geçmeyen Dalaman' a Av Köşkü diye Tren İstasyon Binası yapılmış.

Kısaca Dalaman ilçesi;

Dünyada tren geçmeyen ilk tren garına sahip olmuş. İdari binanın batısında bulunan ve Türkçe ismi olmayan "Lagunaria patersonii G.don" adlı bitki Cevat Şakir Kabaağaçlı (Halikarnas Balıkcısı) tarafından hediye edilmiştir. Anavatani Avustralya'nın doğusundaki Norfolk Adası olan bu bitki 15 m' ye kadar uzayabilmektedir. Yaprakları oval biçimde ve küçük çiçekleri münferit eksen üzerinde teker teker dizilmiş, mor ve pembe renklidir. Görünüş ve yabancılığı açısından çevrede büyük ilgi görmüş tohumlarından bütün sahil bölgelerinde süs bitkisi olarak yetiştirilmeye çalışılmaktadır. Ayrıca yine İdare Binası çevresinde Mısır' dan getirilen hurma ağaçları, palmiye türleri ve kaktüsler vb. botanik bahçesi oluşturulmuş; binanın içinde Hidivi döneminden kalan koltuklar bugüne kadar müze titizliğinde aslı gibi korunmuştur.

History of Dalaman Agricultural Enterprise Administrative Building

In 1908, It is related that the building's materials ,which was built by the French by the order of Abbas Hilmi Pasha ,was brought to Sarsala Port with ship from France and from there brought to Dalaman on the backs of man, horse and donkeys. Its walls were made of special sculpted stones and it is designed to be warm in winter, cool in summer, to be airy with its downcasts, with its high doors, roof tiles specially produced in the shape of equilateral triangle, firm attic and stairs without pillars. It is actually a railhead building. Today's administrative building which was built in railhead plans has been used as the administrative building of the enterprise and there are seven rooms on each floors of the duplex building.

The story of the building is also very interesting;

As Abbas Hilmi Pasha was fond of hunting and as there were plenty flying hunting animals around this area he wanted a hunting lodge to be built in Dalaman. The construction job was given to the French. But the French mix the projects they prepared and sent the railhead project to Dalaman and the hunting lodge project to Egypt and no one noticed this mess thus a railhead building was built in Dalaman where there is no railway instead of a hunting lodge. In short, Dalaman county has had the first railhead building that no train ever passes. The plant which is named as "Lagunaria patersonii G.don" and has no Turkish name was donated by Cevat Şakir Kabaağaçlı (Halicarnassus Fisherman). This plant whose motherland is Norfolk Island north of Australia can grow 15m high. Its leaves are oval shaped and its small flowers are ordered one by one in a discrete way and pick coloured. It drew great attention and in terms of its looks and foreignness and tried to be grown in all the coastal region from its seeds as a decoration plant . Besides, again around the Administrative Building an arboretum was made with oil palm, date palm, cacti types etc. which were brought from Egypt and in the building furniture that remained from the era of khedive are protected just as they were like a museum daintiness.

MUĞLA VE ÇEVRESİ HALK METEOROLİJİSİ

MUĞLA AND SURROUNDING PEOPLE METEOROLOGY

Yrd. Doç. Dr. Ali Abbas ÇINAR

Meteoroloji, "yer fiziğinin, hava durumunun ayırtedici özelliklerini (sıcaklık, yağış, rüzgâr, basınç vb) gözlemlemeye ve atmosfer hareketlerinin yasalarını incelemeye dayanan dalı (Büyük Larousse, 16. C., 1986: 8070)" olarak tanımlanmaktadır.

Günümüz Türkiye'sinde meteorolojik bulguları sistemli ve çok yakın doğrularla gerçekleştiren ve verileri bilimsel çalışmalara dayanan kurumsal bir örgüt mevcuttur.

Meteorology is defined as "the branch of geophysics which helps to observe the distinguishing features of weather conditions (temperature, downfall, wind, pressure etc.) and to study the laws of atmosphere movements (Büyük Larousse, 16. C., 1986: 8070). In today's Turkey, there is an institutive organization which predicts the meteorological findings systematically and with utmost accuracy and whose data is based on scientific studies.

Meteoroloji Genel Müdürlüğü adını taşıyan bu kurum, 1925 yılında kurulmuştur. Osmanlı döneminde bu kurumun işlevini rasathaneler ve başka alt birimler yürütmüştür. Adından da anlaşılacağı gibi burada ele alacağımız konu, devletin resmî kurumlarının yaptığı meteorolojik değerlendirmeler değil, halkın hava değerlendirme raporudur. Bu değerlendirmenin temeli sözlü kültürdür ve kaynağını yaşama kültürü belirler. Kurumsal yapılanmanın olmadığı zamanlarda, halk kendi yaşamı etrafında yer alan objelerden hareketle hava tahminine başvurmuştur. Halk arasında, geçmişte daha yoğun olmakla birlikte, günümüzde de hava tahmininde bulunanlar vardır. Muğla merkeze bağlı köylerde yaşayanların önemli bir bölümünün hayatı tarım ekonomisine bağlıdır. Özellikle Yeniköy, Ortaköy, Yaraş, Kötekli gibi köyler ile Muğla Merkeziye bağlı Düverek Mahallesi'nde, hayvancılık azalmış olmakla beraber, günümüzde de tarımsal faaliyetler önemli bir şekilde sürdürülmektedir.

Sebze ve meyvecilik, bahçecilik, tütün, buğday, zeytin vb tarımsal faaliyetler hava tahmini yapılmasını gerekli kılmaktadır. Bununla birlikte bölgede, Kötekli (Hacı Araplar), Yaraş, İkizce (Dırlavan) ve Akçaova başta olmak üzere, yakın veya uzak geçmişte yerleşik hayatı benimsemiş pek çok Yörük/Türkmen yaşamaktadır. Bunlardan Yaraş, aynı zamanda bir Türkmen boyu adıdır. Bunların yaşama kültürü, tamamının olmasa bile, önemli bir bölümünün, 50- 60yıl öncesine kadar, büyük oranda hayvancılık ve hayvan hareketine bağlı olmuştur. Hayvancılığa bağlı yaşama kültürü, doğayı en iyi şekilde gözleme, sulak yerleri, otluk yerleri tanıma ve bilme yeteneğini geliştirmiştir.

As it can be understood from the name that the issue we are going to address is not the meteorological evaluations of government's official institutions but the public's weather evaluation report. This evaluations foundation is oral culture and the living culture defines its source. In the times when institutive structuring didn't exist, people relied on the objects surrounding their lives to forecast the weather.

Among the people, as well as being done by more people in the past, there are people who still predict the weather. The lives of an important portion of people who live in the villages around Muğla are dependent to agriculture. Especially in villages like Yeniköy, Ortaköy, Yaraş, Kötekli and in the Düverek districts which is under Muğla although husbandry decreased, agricultural activities are still carried out.

Agricultural activities such as vegetable and Fruit gardening, tobacco, olive, wheat etc. necessitate weather prediction. In addition to this, in the region, particularly in Kötekli (Hacı Araplar), Yaraş, İkizce (Dırlavan) and Akçaova, a lot of Yörük/Turkmen lives who adopted to settled life in the distant or recent past. Yaraş amongst these is also a Turkmen tribe's name. Their living culture, even if not all of them, an important part of them was connected to husbandry and animal motion to a great degree until 50-60 years ago. Living culture dependant on husbandry developed the ability to observe the nature best, knowing water-meadows and grassy areas. Moving animals from one region to another depends on the weather. birth of a great cultural accumulation in time.

Hayvanın bölgeden bölgeye hareket ettirilmesi hava durumuna bağlıdır. Bunun gibi, çiftçinin de hayatı hava durumu ile yakından ilgilidir. Ürünlerinin zarar görmemesi, ekimin doğru zamanda yapılması, hasatın yağmur vb. durumlardan zarar görmemesi için sürekli hava hareketleri gözlenir ve bu, zamanla büyük bir kültürel birikimin doğmasına yol açar. Ekim/dikimin yapılacağı zamanın yağmur öncesine rastlaması, ürünün bereketli, bol olmasını sağlayan etkenler olarak görülür. Bunun için hava tahmini yapılır. Günümüzde hava tahmininin yapıldığı bir başka önemli zaman dilimi hasat zamanıdır.

Kaynak kişilerden aldığımız bilgilere göre, bundan dolayı, yörede en iyi hava tahminini yörükler, çobanlar ve çiftçiler yapar. Yörükler geçmişte konar göçer yaşadıkları için bu yetenekleri geliştirmiştir. Çobanlar ise her zaman doğa ile baş başa oldukları için deneyim kazanmışlardır. Bunun yanında yaşlılar, tecrübeli insanlar; görerek, yaşayarak hava tahmininde bulunurlar. Ağaçlara, hayvanlara, bitkilere, güneşe, aya, bulutlara bakarak, insanların organlarındaki ağrılara göre hava tahmini yaparlar. Yağmurun ne zaman yağacağını, rüzgârın nereden eseceğini, ertesi gün veya uzun bir zaman diliminde havanın nasıl olacağını tahmin etme kabiliyetine sahiptirler. Gök cisimlerine bakılarak yapılan hava tahmininde; bulutların hareketi ve durumu, gelişi ve gidişi, yıldızların; görünümü, parlaklığı, azlık ve çokluğu; ayın şekli ve güneşin hareketlerine bakılarak hava tahmininde, geleceğe ait çeşitli yorumlarda bulunulur.

This institution which has the name of General Directorate of Meteorology was founded in 1925. In the era of Ottoman Empire the duties of this institution was carried out by observatories and some other sub-agencies Like this, farmers life is closely related to the weather conditions. For crops not to be harmed, planting to be done in the right time, or the harvest not to be harmed by the rain, the weather is constantly observed and it leads to the Time before the planting falling with the time before the rain is considered to be a factor that leads to fruitful, plenty crops. For this, weather forecast is done. Another important period of time in which weather forecast is done is harvest season.

According to the information gathered from source people, as a result of this, the best weather forecast is done by farmers, shepherds and nomads. As nomads used to live as migrant settlers in the past their forecast ability is developed. Shepherds gained experience as they are always alone with the nature. Other than these elders, experienced people predict the weather by seeing and experiencing.

By looking at trees, animals, plants, the sun, the moon, clouds and according to the aches in other people's various organs they forecast the weather. In the forecasts that are done by looking at the heavenly bodies, the movement and the condition of the clouds, their traffic in the air, the appearance, brightness and quantity of stars, shape of the moon and movements of the sun are observed and weather forecasts and interpretations related with the future are done.

Çok az kişinin ifade etmesine rağmen geçmiş yıllara bakılarak bir yıllık hava tahmininin bile yapılabileceğini ifade edenler bulunmaktadır. Buna göre; bahar uzun ve soğuk geçerse; çöğür/ahlat, pelit, ayva bol olursa kış mevsimi çok soğuk geçecek demektir. Yine; yaz uzun ve sıcak geçerse, kış serin ve güzel olur. 1- 15 nisan tarihleri arasında "ay'ın önünde bulut görülürse", yeni yılın ilk ağustos ayının yağışlı olacağına hüküm edilir. Baharda yağmur az yağarsa, o yılın kurak ve sert geçeceği düşünülür. Yılın belli günleri ile ilgili hava tahminleri de yapılmaktadır. 11 Mart'ta "koca karı soğuğu", mayısın ilk haftasında (özellikle 2 Mayıs'ta) "çiçek fırtınası", haziranın ortasında "filiz koparan fırtınası", ekimin onundan sonra "yaprak dökümü fırtınası"ndan söz edilmektedir. (K 3)

Yörede tabiat olaylarına bilinen adların dışında her hangi bir ad verilmez. Türkiye'nin başka yerlerinde de ifade edildiği gibi yağmur, kar, dolu, rüzgâr v.s. denilir. Depreme; debrem, deprem, zelzele, sarsıntı; sele; afet, yağmur seli, sel; toprak kaymasına; heyelan denilir. Tabiat olaylarının sebepleri çok çeşitli olarak bildirilir. Bunlardan bazıları tabiat olaylarının Allah'tan geldiğine inanırken (K1,K3,K9), bazıları tabiatın kendi şartlarına bağlamaktadır (K5, K10). Ayın yönünün aşağıya doğru olması, içinde yaşanan mevsime bağlı olarak yağış olacağını, yukarıya doğru olması kurak geçeceğinin işareti sayılır. Öküzün duvarı yalaması yağmur yağacağını, keçilerin kuyruğunu havaya dikmesi havanın yağışsız olacağını delaleti kabul edilir. Kış mevsiminde bulutlar bembeyaz olursa buna "kar havası" denir. Havada kara bulutlar görülürse, yağmur yağacağını işareti sayılır. Yörükler yağmur yağmanın işareti olarak yine hayvanların davranışlarını, bulutların geliş ve gidiş yönünü gözleyerek sonuca varmışlardır. Verilen bilgilere göre; "ocak, şubat ve martta güzel yağmurlar yağar. Nisanın ilk günlerinden itibaren bereket yağmuru yağar. Sonbaharda belli olmaz.

Ayrıca gün dönümünde yağmurlar olur. Hatta akşam üstü / ikindi yağmurları olur ve bunları meteoroloji bilmez. Sis çöker, daha sonra yağmur yağar. Hıdırellez'den sonra (6 Mayıs) yağmur mevsiminin sonunun geldiği düşünülür. Yazın yağmur yağmaz. Eylül veya Ekim ayından itibaren yavaş yavaş yağmur yağar". (K 3)

Although few stated this, there are people who state that by looking at the previous years, a full year weather forecast can be done. According to this, if the spring passes long and cold, wild pear, acorn and the quince is plenty, the winter will also pass cold. Yet again, if the summer passes long and hot, winter will be cool and nice. Between 1st and 15th of April if a cloud is seen in front the moon, it is concluded that the new year's first August will be rainy. If there is not enough downfall in the spring, it is thought that that year will pass droughty and harsh. There are also weather predictions related to some certain days of the year. On 11th of March "Harridan Cold", first week of May (especially on 2nd of May) "Flower Gale" in the middle of the June "Sprout Plucker Gale" and after the 10th of the October "Leaf Cast Gale" are mentioned. (K 3)

In the region, other names aren't given to the nature events other than names that are known. As it is stated in the other parts of Turkey they are called as rain, snow, wind, hail, etc. Earthquake (Deprem) is called "debrem", "zelzele", "sarsıntı"; Flood (Sel) is called "afet", "yağmur seli", "sel"; Landslide (Toprak Kayması) is called "heyelan". The reasons for nature events are reported in variety. While some of these nature event are believed to be caused by God(K1,K3,K9), some of them are related to the natures own conditions(K5, K10). Moon's direction being downward is considered to be the sign of downfall depending on the season and being upwards is considered as a sign of a drought season. Oxen licking the walls is accepted as the signification of downfall and goat's tails being upward is accepted as the signification of a dry season. In winter season, if the clouds are white, it is called "Snow Weather". If there are black clouds in the sky, it is considered as a sign of rain. Nomads deduced by observing the behaviours of animals and from where the clouds come and to where they go as a sign of rain. According to the information given, "in January, February and March pleasant rain falls. Starting with the first day of April, abundance rain falls. Autumn is unpredictable. Besides there is also downfall on solstice. Even there are mid afternoon rain falls and meteorology cannot forecast these. First fog comes down then it rains. After Hıdırellez (6th of May) it is thought that the rain season has ended. No rain falls in summer. It starts to rain slowly by the beginning of September or October.

Kaç türlü yağmur, kar, dolu yağışı, rüzgâr esişi, şimşek çakışı, gök gürlemesi, bulut olduğu konusunda da halk arasında adlandırmalar vardır. Kuzey batıdan esen rüzgara poyraz; kuzeyden esen rüzgara karayel, güneyden esen rüzgara lodosa (K6), doğudan esen rüzgara ise "doğudan esen rüzgar"denir. Lodosa; dönerek esmesinden dolayı "rüzgarın burkaşığı" adı da verilmektedir (K7). Muğla merkezde olmamakla beraber Akyaka-Gökova civarında, kuzey veya kuzey batıdan esen rüzgara "deli memet" nitelendirmesi yapılmaktadır. Anlatmalara göre batıdan esen rüzgar sıcak, kuzeyden esen rüzgâr çok soğuk olur. Havada meydana gelen değişmelere, yağış durumuna göre de halkın nitelendirmeleri varedir. Yağmur; sağanak yağmur, yaz yağmuru, kara kış yağmuru, kırk ikinci yağmuru ve aptal/ahmak ıslatan yağmur; hacmine göre ince ve kalın yağmur olarak birkaç biçimde nitelendirilir. Kar; dolulu kar, yağmurlu kar ve kar; dolu; iri, küçük dolu; bulut; kara bulut ve beyaz bulut olarak adlandırılmaktadır.

Çiftçilik veya hayvancılık yapan insanların hayatı suyla doğrudan ilgilidir. Su ise kar veya yağmurların yoğun yağmasıyla bağlantılıdır. Kurak mevsim, ekonomisi tarım ve hayvancılığa bağlı olan insanların hayatları için güçlük, zorluk, acı, iflâs; yağmurun hiç yağmaması, kuraklık demektir. Yağmurun çok veya zamansız yağması, ekim/dikimin çürümesi, yok olması anlamına gelir. Bunlar için de halkın doğayı etkilemeye yönelik davranışları, ritüel inanış ve törenleri vardır. Yağmur yağdırmayla ilgili olarak dağlara, "yağmur duası"na çıkılır. Bütün köylüler bir meydana toplanır. Kollarını, yere/toprağa paralel gelecek şekilde öne doğru uzatırlar. Eller, göğe değil de yere doğru dua edecek şekilde pozisyon alır. Bu şekilde dua edilir. Doğayı etkilemeye yönelik bu uygulamada, var olan kuraklık durumunun tersine çevrilmesi istenir. Böylece doğa ile temas büyüğü sağlanır. Yağmur duaları yanında, "yağmur hayır" yapılır. Bu tür işlemler sadece dağlarda değil, köyde de yapılabilmektedir. Köylüler duaya çıkarlar. Eren mezarlarına, yatırlara gidilir, keşkek pişirilir, kurban kesilir ve bunlar köylülere dağıtılır. Yağmur yağdırmak için üç gün dua edildiği de olur.

Yoğun şekilde yağmur veya dolu yağması durumunda, yağmur ve dolu dindirmek için "yağma duası" yapılır. Hoca, yedi, sekiz yaşındaki çocukları toplar, dua eder. Yere cevizler atar. Çocuklar yağmurun dinmesi için cevizleri toplar. Doluyu dindirmek için çocuğa doludan bir tane yedirildiği de olur. Bazen doluyu dindirmek için bir dolu tanesi üçe bölünür. Böylece dolunun dineceğine inanılır. Evin küçük çocuğunun doluyu bıçakla kesmesi durumunda da dolunun dineceği inancı vardır. Yine, dolu veya yağmurun dinmesi için evden dışarıya sacayağı atılır. Bu tür durumda da yoğun yağışın dineceğine inanılır.

There are denotations among people related to how many different types of rain, snow, hail precipits, wind blowing, lightning, thunderclap and clouds. The wind that blows from north-west is called "northeaster", the wind that blows from north is called "mistral", the wind that blows from south is called "southwester"(K6) and the wind that blows from the east is called as "wind that blows from the east". Southwester, as it blows in spiral, is also called "the twisted wind". (K7) In spite of not happening in Mugla city centre, the wind that blows from the north or north-west is called as "Deli Mehmet" According to telling, the wind that blows from the west is hot and the wind that blows from the north is cold. There are definitions of people according to the changes happening in the weather and downfall. Rain is described in a couple of ways as rain shower, summer rain, the dead of winter rain, mid-afternoon rain and drizzle and according to its volume described as thick or thin rain. Snow is called as snow with hail, slush and snow; hail is called as big or small hail and clouds are called dark clouds or white clouds. The lives of people who does farming or husbandry is closely related with water. And water is associated with snow or rain falling heavily. Dry season means hardship, suffering, bankruptcy; rain never falling means drought for people whose economy is dependant to farming and husbandry. Rain falling too much or untimely means the rotting and destruction of planting. For this common people have ways, rituals or beliefs aimed to effect the nature. Related to make the rain fall people climb to mountains for rain prayer. All villagers gather in a square. They stretch out their arms forward, parallel to the ground. Hands take position to pray towards the ground, not towards the air. They pray like this. In this attempt towards affecting the nature the existing drought situation is asked to be reversed.

Thus connection with nature magic is ensured. Besides rain prayer also rain charity is done. Such processes are not only can be done in the mountains but also done in the villages. Villagers go for prayer. They go to the saint's graves. Keşkek (a dish of mutton or chicken and coarsely ground wheat) is made, an animal is sacrificed for gods and distributed amongst the villagers. Sometimes the villagers pray for 3 days in order to make the rain fall. In case of heavy rain or hail fall, to stop the rain or hail, fall prayer is also done. An Imam gathers 7-8 kids and prays. He throws some walnuts to the ground. Kids gather the walnuts in order to make the rain stop. Sometimes they make one of the kids eat a hailstone to stop the hail. Sometimes in order to stop the hail one hailstone is split into three thus it is believed the hail will stop. There is also a belief that in case of the junior of a house cutting the hailstone with a knife, the hail would stop. Again, to make the rain or hail stop a trivet is thrown out of the house. In such cases it is believed that the fall would stop.

Halkın, havanın durumuna bakarak tahminde bulunduğu bir başka durum depremlerdir. Yılların birikimi ve deneyimi sonucu insanlar; hayvanların, kuşların hareketi, duruşunu yorumlamış, bundan sonuçlar çıkarmışlardır. Kaynak kişilerin verdiği bilgilere göre; depremlerle ilgili tahminlerin en başında hayvanların hareketleri yer alır. Deprem öncesi, hayvanlarda beklenmedik hareketler görülür, huysuzlaşır, bağırır, böğürmeye başlarlar. Horozlar, diğer kanatlılar zamansız öter. Köpek; hem zamansız, hem de çok ulur. Gün içindeki yoğun sessizlik de depremin habercisi sayılır. Uzun süre yağmur yağmadığı zaman deprem olacak diye korkulur. Hava sisli ve rüzgarsız ise "tam deprem havası" denilir. Dağlarda basık, sisli, bulanık, sıkıcı bir hava bulunuyorsa deprem olabileceği düşünülür. Anormal sıcaklık da deprem işareti kabul edilir. Baykuşun çok fazla ötmesi de hayra yorulmaz.

Güneş ve ayın tutulmasının uğursuzluk getireceğine inanılır. Bu inanış, daha çok kırsal kesim insanının inanç dünyasında yer bulur. Deprem veya felaket olacağına yorumlanır. Güneş ve ay tutulması karşısında çeşitli uygulamalar gerçekleştirilir. Göğşe kurşun sıkılır. Teneke ve davul çalınır. Silah atınca havanın açıldığına inanılır. Evlerin kapılarına ve direklerin bazılarında tüy asılır, dua okunur. Konuyu daha çarpıcı sunabilmek amacıyla kaynak kişilerin ilgili yorumlarını aşağıya aldık:

Ne zaman ve ne için hava tahmini yapılır?

- Ne zaman yağmur yağacağını ve ne zaman havanın açacağını bilmek lazım. Çünkü tarlada mahsul var. Ama şimdi televizyon var. (K10)
- Ben bir kadın olarak hava tahminini çamaşır sereceğim zaman yaparım. Mesela yarın çamaşır serecek olsam akşamdan havaya bakarım. Eğer havaya baktığımda yıldızları görürsem havanın yarın açık olacağını anlarım. İşlerimi ona göre yaparım. (K9)
- Günlük işlerimiz için hava tahmininde bulunuruz. Birçok şey için hava tahmininde bulunuruz. Mesela; pazara gideceksek, pikniğe gideceksek, bir yere seyahat edeceksek. (K8)
- Tarla ve bahçelerde nem olup olmadığına bakılır. Eğer toprakta nem varsa, hava da kapalıysa kurumaya bırakılan tütünler örtülür. (K1)
- Tütün mart ayının sonunda ekilir ve bu ayın hava tahminini yaparak hareket ederler. Rüzgar poyrazdan eserse tütün ekilir, lodostan eserse havanın bozacağını anlarlar ve ekim işini bekletirler. (K3)

İnsanların organlarındaki ağrılara göre yapılan hava tahmini:

- Romatizması olan kişiler, ağrıların şiddetlenmesiyle havanın yağışlı olacağını anlarlar. Bu sadece o hastalıkta olan kişilerin bildiği şey değildir. Baş ağrısı zaman zaman yağmur yağacağını anlayanlar da olur. (K2)
- Bazı insanların herhangi bir yeri ağrıdığı zaman; elleri ayakları ağrıdığı zaman yağmur yağacağını anlar. (K4)

Another situation in which people make predictions by looking at the weather forecast is earthquakes. As a result of many years experience and accumulation, people interpreted animals and birds movements, stances and made conclusions out of them. According to the information given by the source people at the top of the predictions related to the earthquakes are the movements of animals. Before an earthquake, unexpected movements are seen in animals; they grow bad -tempered, start to low and shout. Roosters and other winged animals start to crow untimely. Dogs; both howl untimely and for too long. Dense silence throughout the day is also considered as an earthquake sign. Rain not falling for a long time also causes earthquake fear. If the weather is foggy and windless, it is considered for a suitable time for an earthquake to happen. If there is an overcast, foggy, blurred, depressing weather on the mountains, a possibility of earthquake is thought. Abnormal temperature is also considered as an earthquake sign. Owls warbling is also not interpreted favourably. Sun and moon eclipses are also believed to bring evil. This belief usually takes place in the world of beliefs of people who lives in the rural areas and interpreted as an earthquake or disaster will happen. Various things are done in Sun and Moon Eclipse cases. Bullets are fired to the sky. Drums or large tin canisters are played. It is believed that when a gun is fired to the air the weather will turn normal. Feathers are hung to the doors or to some posts and prayers are said.

In order to present the topic in a blazing way we listed the comments of source people down below. When and why weather forecast is done?

- When it will rain or when the weather will be fine must be known. Because there are drops in the fields. But now there is television (K10).
- As a woman, i make weather prediction when i need to hang out the laundry. For example, If i was going tohang out the laundry tomorrow, i would check the weather in the evening. If i see the stars when i look upon the sky, i understand that the weather will be fine tomorrow and do my errands according to that(K9)
- We make weather forecast for our daily errands. We do it for many things. For example; if we are going to go to the bazaar, to the picnic or travel to somewhere(K8).
- it is checked if there is moisture in the field or orchard. If there is moisture in the land and the weather is overcast, the tobacco left to dehydrate is covered up.(K1)
- Tobacco is planted at the end of March and people act by forecasting this month's weather. If the northeaster wind is blowing tobacco is planted, if southwester wind blows they understand that the weather will turn bad and postpone the planting job.(K3)

Weather forecast according to the aches in people's organs:

- People with rheumatism understand that the weather will be rainy with the exacerbation of their aches.This is not something that only those with the sickness know. There are people who realizes that it is going to rain when they have a headache(K2)
- Some people make out that it is going to rain when some part of their body aches; like their hands or feet.(K4)

Hayvanların hareketlerine bakılarak yapılan hava tahmini:

- Keçilerin kuyruğu sabah aşağı doğruysa yağmur yağacak demektir. (K1)
- Hayvanların kuyrukları aşağı doğru indiği zaman o gün yağış vardır.(K3)
- Karıncalar yuvalarına girmeye başlamışsa yağmur yağacak demektir. (K4)
- Kuşlar yerden çok yem topluyorsa kar yağacağı anlaşılır. (K5, K10)
- Kuşlar çok ötüyorsa hava soğuk olacaktır. (K1, K2, K4, K5, K9)
- Köpeğin yavrularını yüksek yerlere çıkarması yağmur yağacağını işaretidir. (K1)
- Kedinin kuyruğunu ayaklarının arasına alması havanın soğuk olacağını gösterir. (K8)
- Keçinin kuyruğu her zaman havada durur. Yağmur yağacağı zaman keçiler kuyruğunu indirir bacaklarının arasına alır. (K3, K1)
- Arılar yağmur yağmadan önce toplu halde kovanlara girerler. (K4)
- Yağmur yağmadan önce öküz duvarı yalarsa yağmurun yağacağını anlaşılır. (K1, K3)
- Karıncalar süratle çalışırsa üç saat içinde yağmur yağacak anlamındadır. (K5, K7, K10)
- Hayvanlar güreşir, kavga ederlerse havada yağmur olacağı anlaşılır. (K1, K2, K3)
- Kış mevsiminde köpeklerin çok ulması havanın soğuk olacağına işarettir. (K1, K2)
- Karıncalar ve köstebekler yağmur yağacağı zaman yuvalarının ağızlarına toprak yığarlar. (K10)
- Yağmur yağacağı zaman tavşanlar sık ormanlara saklanır. (K5, K10)
- Sürüngen hayvanlar toprak üzerine çıktıysa toprağın ısınmaya başladığı, böylece baharın geldiği anlaşılır. (K8, K9)

Weather forecast made by looking at the animal movements:

- If the goats' tails are downwards in the morning, it means it is going to rain.(K1)
- When the animal's tails point downward, there is rain that day.(K3)
- If the ants are going back to their nest, it means it is going to rain.(K4)
- If the birds are collecting too much food from the ground, it is understood that it is going to snow.(K5, K10)
- If the birds are warbling too much, the weather is going to be cold.(K1, K2,K4,K5,K9)
- Dog taking it's puppies to high ground is a sign of rain. (K1)
- Cat taking it's tail between it's legs is a sign that shows the weather will be cold.(K8)
- Goats' tails are always upwards. When it is going to rain, they lower their tails and take put it between their legs. (K3,K1)
- Before the rain bee's get into their hives en masse.(K4)
- Before the rain fall, if an ox licks the wall, it is understood that it is going to rain(K1, K3)
- If the ants are working with at a speed, it means that within 3 hours it is going to rain.(K5, K7,K10)
- If the animals wrestle, fight, it is understood that it is going to rain(K1,K2,K3)
- In winter season, if the dogs are howling too much, it indicates that the weather will be cold.(K1,K2)
- Ants and moles pile up soil in front of their nest when it is going to rain.(K10)
- When it is going to rain,rabbits hide in the dense forest. (K5,K10)
- If the reptiles came out of soil,it is understood that the land started to warm up and spring has come. (K8,K9)

Bitkilere bakılarak yapılan hava tahmini:

- Meşelerde pelit çok ise kış çetin ve uzun olacak demektir. (K 5, K 10)
- Kavak (çınar) ağaçları, sonbaharda, yapraklarını tepeden başlayarak aşağıya doğru dökerse kış çok olur, uzun sürer. (K1, K2, K3)
- Ayva çok olunca kış uzun olacak demektir. (K3, K4, K5, K10)
- Ağaçlar çiçekli iken soğuk gelirse o yılın sert geçeceğini anlarız. (K10)
- Çiçekler kapandığı zaman yağmur yağacağına inanılır. (K3, K4)
- Ahlat ağacında meyve çoksa kış sert geçecektir. Azsa ılıman geçer. (K3)
- Akça kırağı yağdığı zaman arkası yağmurdur genelde. (K10)
- Otlar sararınca sonbahar, bademler açınca ilkbahar olur. (K9)
- Geniş yapraklı ağaçların yaprakları (incir, ceviz, üzüm) aşağı bakarsa yağmur yağacak derler. (K5)
- Ayçiçeğinin yön değiştirmesi yağmur yağacak anlamındadır.(K8)
- Ortanca çiçeğinin yön değiştirmesi yağmur yağacak anlamındadır.(K9)

Gök cisimleri ve rüzgar hareketine bakılarak yapılan hava tahmini:

- Sabah gün doğmadan yarım saat önce kırmızı bulut çıkarsa yağmur vardır. (K10)
- Aydın'a doğru giden bulutlar varsa yağmur yoktur. (K1)
- Kış mevsiminde havada bulut olmadığı zaman ayaz olacağını işaretidir. (K3)
- Bahar aylarında yağmur çok olursa yaz uzun geçer, bereketli olur. (K2)
- Yağmur yağarken yere düştüğü an kabarcık kabarcık olursa yağmur çok yağacak demektir.
- Bulutlar olduğu zaman yağmur yağmasını bekleriz. Yıldızların varlığı da hava tahmininde bize yardımcı olur. (K5, K8, K10)
- Ay'ın ağzı biraz yukarı doğruysa hava kurak geçer. Aşağı bakarsa hava bozuktur. (K1)
- Ay'ın etrafında kirli tabaka varsa yarın yağmur yağacağı tahmini edilir. (K3)
- Geceleyin yıldızlar çok ve net görülüyorsa, parlak görülüyorsa ertesi gün hava açıktır, görülüyorsa hava yağışlı olacak demektir. (K10)

Weather forecast made by looking at plants:

- If there are too much pelite on oak trees, it means winter will be long and hard.(K5,K10)
 - In autumn if poplar trees defoliate starting from the top of the tree, the winter will be long.(K1,K2,K3)
 - If quinces are plenty, it means winter will be long. (K3,K4,K5,K10)
 - If cold weather comes when there are flowers on the trees, we understand that the winter will be hard.(K10)
 - When the flower petals are closed, it is believed that it will rain.(K3,K4)
 - If there are too many fruits on wild pear trees, the winter will be hard. If they are few, winter will be mild.(K3)
 - If there is hoarfrost, usually it rains afterwards.(K10)
 - When the grass wither it is autumn and when almond trees blossom it is spring.(K9)
 - If the broad leaved trees' leaves(fig,grape,walnut) facing downward, it is said that it is going to rain. (K5)
 - Sunflowers changing direction means it is going to rain.(K8)
 - Hortensia changing direction means it is going to rain(K9)
- Weather forecast made by looking at heavenly bodies and wind movements:
- If there is a red cloud half an hour before the sunrise in the morning, it means it is going to rain.(K10)
 - If there are clouds moving towards Aydın, there is no rain.(K1)
 - In winter season when there are no clouds in the sky, it is a sign that there will be frost.(K3)
 - In spring months if it rains a lot, the summer is long and abundant.(K2)
 - While it is raining, if the rain drop becomes bubbly as soon as it falls on the ground, it means that it is going to rain a lot.
 - When there are clouds, we expect it to rain. The visibility of stars also helps us in weather forecast. (K5,K8,K10)
 - If the moons dark side is upwards, it is droughty but if it is downwards, it is rainy.(K1)
 - If there is a fuzzy halo around the moon, it is predicted to rain the next day.(K3)
 - At night if the stars are seen plenty and clearly, the next day the weather is fine. If not, the weather will be rainy.(K10)

- Hava yıldızlı olursa "açık", bulutlu olursa "kapalı" olacak derler. (K5)
- Dağın eteğinde akşam üzerleri kırmızı bir şerit olursa yağmur yağacak derler. (K10)
- Rüzgar poyrazdan karayele dönerse, yağmur gelir derler. (K8)
- Yüksek tabakadan geçen bulutlar vardır ve ondan yağmur olmaz. (K3)
- Ahmak ıslatan yağmurunu bilirim. Bulutlar birden toplanır ve yağmur yağar. (K10)
- Deprem olsa buna sarı inek tütününü atmış derdik. Çünkü eskiden fay hattını bilmezdik. Ama şimdi fay hattından dolayı olduğunu söylüyorlar. (K1)
- Çok yağmur yağdığı zaman şehirde de alt yapı sorununu olduğu için sel oluyor. Toprak kayması ağaçlandırmadan kaynaklanmaktadır. (K5)
- Güneş ve ay tutulması durumunda, Fatiha ve İhlas suresini okuruz. Bunun yanında çeşitli dualar da okuruz. (K1, K8, K10)
- Eskiler ay tutulduğu zaman, güneş tutulduğu zaman teneke çalarlar, tüfek atarlar ve evde dolu tüfek bırakmazlardı. Bunlar şimdi de yapılıyor. (K3)

KAYNAKLAR

a.Yazılı Kaynaklar

Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi. 1986. "meteoroloji". İstanbul: Milliyet Yay., s. 8070.

b. Sözlü Kaynaklar

Kaynak

Kişi

No	Adı ve Soyadı	D. Tarihi	D. Yeri	Eğitim Durumu	İkamet Adresi
K 1	Kazım Dönmez	1927	Kötekli	İlkokul	Kötekli
K 2	Kadriye Baydur	1946	Yerkesik	İlkokul	Muğla merkez
K 3	Mustafa Zeybek	1925	Düğerek	İlkokul 4'ten terk	Düğerek
K 4	Niyazi Turhan	1956	Yerkesik	İlkokul Mezunu	Kötekli
K 5	Sami Dere	1976	Yaraş	Lise	Düğerek
K 6	Erman Şahin	1938	İzmir	Lise	Muğla merkez
K 7	İ. Ethem Yağcı	1947	Muğla	İlkokul	Muğla merkez
K 8	Gülsiye Suda	1948	Yaraş	İlkokul	Ortaköy
K 9	Nursen Demircan	1948	Yaraş	Orta 2'den terk	Ortaköy
K 10	Mustafa Gök	1941	Düğerek	Sanat Okulu 3'ten terk	Düğerek

- If the sky is starry, it is said that it will be clear day, if it is cloudy, it is said that it will be overcast.
- They say it is going to rain. if there is a red strip on the mountain's outskirts.(K10)
- If the wind turns to mistral from northeaster wind they say it brings rain.(K8)
- There are clouds that pass high and they don't bring rain.(K3)
- I know the drizzle. Clouds gather suddenly and it starts to rain.(K10)
- If an earthquake happened, we would say "the yellow cow shed it's fur" because we didn't know fault line in the past. But now they say it is because of the fault line.
- When it rains too much, as there is sub-structure problem in the city, floods happen. Landslides happen because there is no afforestation.(K5)
- In case of sun and moon eclipse, we read Fatiha and İhlas sections from the Quran. We read several other sections besides these as well.(K1,K8,K10)
- Old timers, when sun or moon eclipses happen, they used to play big tin cans, shoot guns. They wouldn't leave loaded rifles at home. These are done today as well.(K3)

a. Written sources

Big Larousse Dictionary and Encyclopedia. 1986. "meteorology". İstanbul: Milliyet Publication., c. 8070.

b. Oral Sources

Kaynak

Kişi No	Name Surname	B. Date	B. Place	Education Status	Residential Adress
K 1	Kazım Dönmez	1927	Kötekli	Primary school	Kötekli
K 2	Kadriye Baydur	1946	Yerkesik	Primary School	Muğla down town
K 3	Mustafa Zeybek	1925	Düğerek	Left at 4th grade primary school	Düğerek
K 4	Niyazi Turhan	1956	Yerkesik	Primary School	Kötekli
K 5	Sami Dere	1976	Yaraş	High School	Düğerek
K 6	Erman Şahin	1938	İzmir	High School	Muğla down town
K 7	İ. Ethem Yağcı	1947	Muğla	Primary School	Muğla down town
K 8	Gülsiye Suda	1948	Yaraş	Primary School	Ortaköy
K 9	Nursen Demircan	1948	Yaraş	Left at 2nd Grade at Elementary School	Ortaköy
K 10	Mustafa Gök	1941	Düğerek	Left at 3rd grade at School of art	Düğerek

Datça'da

Düğün Adetleri

WEDDING CUSTOMS

Asking for the girl's hand in marriage

Kız İsteme

Halen bazı yörelerimizde de olduğu gibi 1950'lerin Datça'sında ve köyümde de birbirini beğenen kişilerin görüşüp arkadaşlık etmesi ayıp karşılanırmış. (Ayrıca görücü usulü evliliklerde sık yaşanırılmış.) O nedenle bir kızı beğenmişse bir delikanlı bunu o kızı değil ancak kendi aile büyüklerine söyleyebilirmiş. Eğer aile büyükleri de buna onay verirse kızın ailesine bir aracı gönderilip ağız aranırılmış. Hani gönülleri var mı yok mu diye. Kıza da "gönlün var mı yok mu?" diye sorulurmuş ama usulden tabii yine kararı ailesi verirmiş. Eğer gönüllülürse bu daha ilk konuşmadan belli olur ama kız evi naz evi olduğundan iş biraz zora sokulur erkek tarafı üç, dört defa gider gelirmiş. Sonra kızın ailesinden bir gün alınıp kız istemeye gidilirmiş. İsteme sırasında ortada kız da oğlanda olmazmış. İsteme gerçekleşince de aileler kendi arasında söz keserlermiş.

Just as it is in some of our regions, in 1950's Datça and in its villages man and women liking each other and make friends with each other was considered a shame (Besides prearranged weddings were seen often). Thus, if a young man liked a girl, he couldn't tell it to the girl but only to his family elders. If family elders approved this, a mediator was sent to the girl's family to see how the wind blows and to see if they are also willing. The girl was also asked duly if she was also willing but the decision was made by her parents. If they are willing, it becomes from the first talk but as bride's house is also known as coyness house boy's side come and go 3-4 times. Then they get an appointment from the girls family to ask for the girl's hand in marriage. While the girl was being asked neither the girl nor the boy wouldn't be there. When asking is done, betrothal was done among themselves.

NIŞAN

Bazı aileler hemen nişan yapar bazıları ise gençler birbirlerini tanışınlar diye sözlülük dönemini uzatmış. O yıllarda küçük yaşlarda söylenilir yada nişanlanır, bu süre iki yıl ve üzeri de olabilir. Genelde yaşları büyük olanlar daha çabuk nişanlanıp evlenirmiş. Nişan yapılmaya karar verildiyse nişan tarihinden yaklaşık bir hafta on gün önce her iki taraftan oluşan beş on kadın nişan düzmeye gidermiş. Bu adetimiz halen devam ediyor ama artık bu kadar kalabalık değil sadece bir iki kişi kadar ama isteyen aileler yine de kalabalık gidiyor. Kız için iç çamaşırı, terlik, başörtüsü, elbiselik kumaş gibi çeşitli hediyeler alınmış. Nişan gündüz kız evinde yapılır bütün köylü davet edilmiş. Gelen davetliler hediyesi ile gelir bunların büyük kısmı da elbiselik kumaş olurmuş. Oğlan tarafına da hediye gelir bunlarda kız evine gönderilmiş. Gelen konuklar uğurlanırken de lokum, kolonya ve sigara ikram edilmiş. Oğlan ilk defa nişan gün akşam kız evine gidermiş. Giderken de yanında iki kişi olur, kıza yüz görümlüğü olarak elbiselik kumaş götürmüş. Nişan sonrası yaklaşık bir ay içerisinde de kız tarafı "nişanardı" olarak oğlan tarafına gömlek, terlik, iç çamaşır, havlu gibi hediyelerden oluşan bir bohça ile ziyarete giderlermiş. Günümüzde de bu gelenekler biraz farklı olsa devam ettiriliyor.

Aileler ayrı ayrı köydeki ya da köy dışındaki tanıdıklarını nişana buyur ediyorlar. Her iki taraftan da davet alanlar iki aileye de gidip ayrı ayrı hediyeler götürüyorlar. Nişan evlerine gittiğinizde kıza alınmış olan hediyelerin sergilendiği kısım karşılıyor sizi. Şöyle ki oğlan tarafına gittiğinizde kızın nişan töreninde giyeceği elbisesi takılacak olan altın bilezik, kolye, yüzük gibi altın takıları, elbise üzerine alacağı süslü şalı ve ayakkabısı herkesin Göreceği şekilde sergileniyor. Kız tarafına gittiğinizde de davetlilerin getirdiği hediyelerin bırakıldığı yığınla karşılaşıyorsunuz. Ayrıca her iki tarafta gelen konuklar için kuru pasta ve meşrubat ikram ediyor. Nişan evinden ayrılırken de davetlilere eski yıllarda olduğu gibi kolonya, lokum ve sigara ikram ediliyor. Aynı günün akşamı da köy meydanında düğünü yapılıyor. Böylece nişan töreni bitmiş oluyor. Bu şekilde yapılan nişanlara "büyük nişan" deniyor. Daha sade nişanlarda, kız istemeye gidildiği akşam aile arasında yemekli tercihe göre içkili yapılan yüzük takma töreni şeklinde oluyor. Büyük nişanlar genelde daha uzun nişanlı kalacaklar için yapılıyor. Özellikle oğlan askere gitmemiş ya da bir işi yoksa. Nişanlılık döneminde kız çeyizini tamamlamaya çalışır, oğlan da ev yapabilecek durumda ise ev yapar. Bu hazırlıklar bitince de düğün tarihi kararlaştırılır.

ENGAGEMENT

Some families used to arrange an engagement immediately but some used to prolong pledged time in order to youngsters to get to know each other better. In those years people affianced in young ages and this period could be two years or more. Generally older ones used to be engaged and get married quicker. If it is decided to arrange an engagement, one week before the engagement date 5-10 women consisted of both sides go for engagement shopping. This tradition still goes on but know this much crowded, just a couple of people but willing families still go crowded. They used to buy various gifts like underclothes, slippers, head scarf, fabric for dress etc. for the girl. Engagement was held in the girl's house in the morning all the villagers were invited. The guests that arrive would come with gifts and that generally used to be fabric for making dress. Gifts would also come for boy's side but they were sent to bride's house. When the guests were bid farewell, they were treated with Turkish Delight, cologne and cigarette. The boy used to go to the bride's house for the first time in the engagement day's evening. There used to be two more people with the boy and they used to bring dress fabric as price for seeing the bride's face. After engagement, approximately within a month, girl's side used to visit the boy's side with a bundle consisting of gifts like shirt, slippers, underwear, towel etc. These traditions are still carried out today even if they are a little bit different. Families invite their relatives in or outside the village separately. Those who get an invitation from both sides, used to go to both families and bring presents separately. When you go to the bride's house a part where the gifts brought to the girl are exhibited meets you. As follows, when you go to the boy's side the girl's engagement dress, jewelleries such as the golden bracelet, necklace, ring that will be pinned ornate shawl that we'll wear and her shoes are displayed for everyone to see. When you go to the girl's side you come across with a pile where the guests leave their presents. Moreover biscuits and beverages are served to the guests that come to the both sides. When leaving the engagement house cologne, Turkish delight and cigarette are treated to the guests just like the old times. In the same day's evening the engagement ceremony is done in the village's square. In this way the engagement ceremony ends.

Engagements done this way are called "Big Engagement". In more plain engagements are done in the night that the girl's hand in marriage was asked with meal or drinks preferably. Big engagements are usually done for those who will stay engaged for a long time. Especially if the boy hasn't done his army service or hasn't got a job. In the engagement period the girl tries to complete her dowry and the boy builds a house if he can do it. When these preparations are completed the wedding date is set.

DÜĞÜN ÖNCESİ

Düğünden önce kız tarafı ve oğlan tarafından kadınlar toplanarak pamuk atarlarmış. Atılan bu pamuklardan yorgan, yastık, döşek dikerlemiş. Düğünler yemekli olduğundan iki gün boyunca tepitme yapılırmış. Tepitme yapmaya köyün kadınları davet edilmiş. gelen kadınlarda evinde ne varsa un, şeker, bulgur gibi yiyeceklerden bir kase getirir, giderken de bir tane tepitme verilerek teşekkür edilirmiş. Her şey imece usulü yapılırmış. Makarnalar kesilir, keşkeklik buğday ayıklanmış. Keşkek en önemli ikrammış şimdi de olduğu gibi. Ayıklanan keşkeklik buğdayı köyün gençleri dibekte sırayla döverlermiş. Kadınlar yemeklik malzemelerle uğraşırken erkeklerde düğün odununa giderlermiş. Getirdikleri odunların bir kısmını düğün yemeği yapımında, bir kısmını da köy meydanında düğün ateşi yakmak için kullanırlarmış.

GELİNİN SÜSLENMESİ

Gelinin giydiği ipek çiçekli elbiseye DALLI denirmiş. 65 yıl önceden bahsediyoruz. Gelinin süslemek için alınca telden çiçek deseni yapılır, yanaklarına ince gelin telinden, şerbete batırılarak ay ve yıldız motifi yapılırmış. Bu süslemeler Gelin Alması günü yapılırmış.

BEFORE THE WEDDING

Before the wedding, women from both boy's and girls's side used to gather and card cotton together and they used to sew quilt, pillow, mattress etc. with this carded cotton. As weddings are with food, "Tepitme"; a type of wafer, used to be baked for 2 days. Female's of the village were invited to bake it and the women who came to help brought a bowl of food like sugar, flour, bulgur, etc. whatever they have at home and they were thanked by giving a "Tepitme" when they went back home. Everything was done with collective work. Noodle's were made, wheat for "Keşkek" was prepared. Keşkek was the most important treat just as it is now. Youngman in the village used to bray the wheat in a mortar in turn. While the women were busy with the food, man would go to bring wood. They used to use some of the wood they brought for wedding dinner and some for lighting the wedding bonfire in the village square.

BRIDE ADORNMENT

The dress with silken flowers on that the bride wear were called "DALLI". We are talking about 65 years ago. To adorn the bride they used to make a flower pattern to her forehead with string and moon/star figures on her cheeks with thin tinsel dipped into syrup. These were done on the wive day.

VE DÜĞÜN

Düğünler şimdiki köy camisinin yanında ODA-YANI denilen alanda yapılmış. Düğün tarihi belirlendiğinde ilk olarak o tarihten bir gün önce nikah kıyılması gerekiyordu. Çünkü nikahsız geline kına yakılmazmış. Nikahtan önce yaklaşık bir hafta içinde çeyiz alınması yapılır, Kızın hazırlanmış çeyizleri erkek tarafınca alınmaya gelinir ve her ikisinin çeyizleri oturacakları eve götürülürmüş. Çeyizler eve yerleştirilir, gelinin çeyizleri evin her duvarına karşılıklı olarak asılan üç ya da dört sıra ipten bir hafta süreyle sergilenirmiş. Nikah için geline özel bir elbise dikilir, nikah köy muhtarı tarafından bütün köy davet edilerek yapılmış. Nikah sonrası kız tarafına gidilir, kız evinde nikah olan gelinimiz evlerinin bir odasında ortaya konan bir sandalyeye oturtulmuş. Koltukaltına bir ekmek sıkıştırılıp, eline de bir ayna verdikten sonra yüzünü örterlermiş. Başının üzerinde bir tepsi içinde toz şeker döverlermiş. Döven bu toz şeker oradakilere dağıtılmış. Annem içinde yapılan bu adetin anlamını o; gelinin tatlı dilli, güler yüzlü olması evinin bereketini arttıran biri olması için yapıldığını söylüyor. Halen düğünlerimizde gelin evine girmeden önce kapıya demir koyarlar yada gelinin eline demir verirler onunla eve girer. Kapıya bal sürerler. Bunların amacı demir gibi sağlam olunması eşlerin birbirlerine tatlı dilli olması. Nikahtan sonraki gün, gün iki üç saat kadar kız evinde düğün yapılır buna da "yalancı kına" denirmiş. Ertesi gün kız gelinliğini giyer ve akşama kadar düğün yapılmış. Düğün meydanında erkek tarafından bir kadın sağdıç olur ve herkesi tek tek oyuna davet edermiş. Her oyuna kaldırdığı kişi için tefçiye bir bozuk para atarmış. Düğünün müziğini ise genellikle köyde yaşayan ve kendisine tefçi nine denilen aslen Tokatlı olduğu sanılan Fatmana isimli, lakabı da Davulcukızı olan bir kadın yaparmış. Düğün bitince de gelinin sergideki çeyizlerinden beğendikleri ona hediye edilirmiş. Bazen para verildiği de olurmuş.

En son gelin oynar ve düğün bitirmiş. Aynı günün gecesi kızın evinde geline kına yakılır, buna da esas kına denirmiş. Esas kınadan sonraki gün artık son gün olup gelin alması yapılır, bunun için kız evine oğlan tarafından sabah "Kınan hayırlı olsun" a gidilirmiş. Öğleden sonra iki-üç saat kadar düğün yapılır, düğünün sonunda kız ailesi ile vedalaştıktan sonra köylü gelini oturacağı eve götürürmüş. Damat gelini evde beklermiş. Zaten diğer günlerde damat düğüne katılmazmış. Tarlada işi olan tarlaya gider, işine gücüne bakarmış. Son gün gelin eve geleceği zaman damat ortaya çıkarılmış. Gelin içeri girer, yakınlarının hazırlanmış olduğu bir kase yağ, bal ve şeker karışımını damatla birlikte kapı ve pencerelere sürermiş. Daha sonra damat dışarı çıkar, gelin de bir köşede oturmuş. Yine bu son gün sabah-tan damat ve gelinin oturacakları eve damadın ailesi tarafından bir çuval mersin çalısı konulmuş.

AND THE WEDDING

Weddings were done in an area called "ODA-YANI" right next to the village mosque now. When the wedding date is set, firstly one day before that date wedlock needed to be done. Because henna couldn't be applied to a bride without a wedlock. Around one week before the wedding dowry used to be taken. Girl's prepared dowry used to be taken by boy's side and both their dowry was taken to the house they'll stay. The dowry used to be placed in the house and the bride's dowry used to be on display for a week on three or four lines of rope put hung on every wall of the house. A special dress was made for the bride for wedlock and it was done by village headman and the whole village was invited. After wedlock they used to go to the bride's house, the bride is sat on a chair put in one of the rooms. They used to put a bread under her armpit and give a mirror into her hands and cover up her face. They would bray some granulated sugar in a tray over her head. This sugar brayed would be given to those over there. My mother says that this tradition which is also done for her is done for the bride to be a suave, cheerful person and to be someone who increases the abundance of her house. Still in our weddings before the bride gets into the house they put a piece of iron to the door or give a piece of iron to her hand and she walks into the house with it. They wipe honey on the door. This is done for the couple to be soft-spoken to each other and be as strong as iron. The day after the wedlock a bridal is done in the bride's house and this is called "Yalancı Kına". The next day the bride used to wear her wedding gown and the wedding ceremony is held until evening. In the wedding square there used to be a woman groomsman from the boy's side and invites everyone one by one to dance and she used to throw coins to the tambourine man for every person she asked to dance. Wedding music used to be generally done by a woman who used to live in the village, called as tambourine grandmother, to be thought from Tokat, and have a nick name as "Davulcu Kızı". Her name was Fatmana. When the wedding is done the things that she liked from the bride's dowry was gifted to her. Sometimes also money was given to her. Last, the bride used to dance and the wedding was over. Same day's night henna is applied when the bride comes home and this one is called "Esas Kına". The day after "Esas Kına" used to be the last day and wife is done and for this from boy's side the family used to go to the bride's house to say "Good luck with your henna". In the afternoon another ceremony used to be done for 2-3 hours and later, after the girl said goodbye to her family, the villagers used to take her to her new home. Groom used to wait the girl in their house. Anyway the groom doesn't attend to the ceremonies on other days. They used to go to the fields if he had something to do and get on with his job. He used to appear on the last day when the bride shows up. The bride used to get in, smear a bowl of honey, sugar and oil mixture which is prepared by her relatives on the windows and doors with the groom.

Düğüne gelen kişiler işte bu mersin çalılarını alıp köşede süzülen gelin hanımımıza sırayla sürerlermiş. Gelinin çeyizlerine de bakarak ellerinde sürdükleri mersin çalıları ile evlerine giderlermiş. Bazı gelin almalarında gelinin geçeceği yollara da mersin çalısı atılmış. Akşam olunca damat ve gelin için kız tarafından yemek getirilirmiş. Menü; içi doldurulmuş tavuk, pilav, tatlı v.b. yemeklerden oluşmuş. Köyün hocası tarafından evlerinin kapısında dua okunur ve artık gelin ve damat içeri girermiş. Gece geç vakit sağdıç tarafından evin kapısı çalınarak "iyi misiniz?" diye sorulur, "iyiyiz" cevabından sonra da gidilirmiş. Düğünden sonraki sabah damat, gelinin ailesinin elini öpmeye gidermiş. Damat eve dönünceye kadar sağdıç gelini beklermiş. Damat geldiğinde köylü toplanır ve yüz açılması yapılır, düğün de böylece sona erermiş.

O zamanlardaki gelinler düğününün tadını çıkarıyormuş. Gündüzleri eğlenip gece de bir sonraki gün için hazırlık yapıyormuş. Şimdi ise sadece iki gün yapıp bitiriyoruz. Onun eda gündüzlerini saymıyoruz. Geceleri ise üç dört saat süren düğünlerle dünya evine giriyoruz. Nerdee eski düğünler...

Then the groom used to get out and the bride used to sit at a corner. Again on this last day, in the morning, a sack of myrtle used to be put in the bride and groom's house by the parents of the groom. People who come for the wedding used to take these myrtle branches and smear it on the bride who is sitting at the corner. They used to go back to their house after looking at the dowry with the myrtle branches in their hands. In some weddings myrtle branches used to be thrown on road that the bride would pass. In the evening, food used to be brought for the bride and the groom from the bride's house. The menu used to be consisted of courses like stuffed chicken, rice, dessert etc. The village preacher used to pray in front of their house's door and finally the bride and the groom used to get into the house. Late in that night, the door used to be knocked by the best man and asked "Are you alright?" After "We are fine" answer he would leave. In the morning after the wedding, the groom used to go to the bride's house to kiss their hand. Until the groom comes back the groomsman used to wait with the bride. When the groom gets back he used to open the bride's face and thus the wedding used to be over.

Brides in those times used to enjoy the wedding. They used to have fun in the morning and make preparations for the next day at night.

Düğün Yemekleri

Kuru fasulye, lokum çorbası, keşkek, et yemeği, elde yapılmış düdük makarna, tatlı olarak ta pelize ikram edilmiştir. Yemek düğünden bir önceki gece yapılır, gündüz de ikram edilmiştir. Yemek için köylüden tabak, kaşık, çatal toplanır, sonra köylü kadınlar yemeğe yardım ederler, fakat bunları kontrol eden ve tadı belirleyen bir YEMEKÇİ KADIN olurmuş. Düğün yemekçisi olarak bilinen ilk kişi Zala nine, sonra Asiye(Kaya) nine, Muhtar Garsı olarak bilinen Nergis (Görgülü)nine ve anneannem Şefike Fidan. Düğün yemekçisine karşılık olarak isteyen içine çeşitli hediyelerin konulduğu bohça isteyende para verirmiş. Anneannem benim çocukluğumda da bu mesleğini sürdürdüğünü için onunla giderdim ve hiçbir düğünde aç kalmazdım. işini çok ciddiye alır eğer söz vermişse ne olursa olsun mutlaka o yemeği yapardı. Hatta annem doğum yaptığının ikinci günü söz verdiği için yemek yapmaya gitmiş tabi annemde çok sitem etmiş. Ama o zamanlar doğum yapılacak gün şimdiki gibi önceden belli olmadığından gitmesi de gerekiyormuş. Sadece düğünler için değil asker yemekleri ve bebek yemekleri de aynı şekilde yapılırmış. Düğün yemeklerinde tabak, çanak, çatal, kaşık hepsi köylülerden toplanırmış.

Anneannemin bütün çanakları ve çatal-bıçaklarında pembe renkte Ş harfi vardı. Daha önce de kaşıklara renkli ip bağlarırmış.

Wedding Dinner

But now we do it within two days and be done with it. In the evening we get married with weddings that take 3-4 hours. Where are those old marriages. Haricot, lokum soup, keşkek, meat dish, handmade penne pasta and pelize used to be served as a dessert. The dinner was cooked at night one day before the wedding and also served in the morning. Plate, spoon, fork etc. used to be taken from the villagers, then villager women used to help with the cooking but there used to be a "Yemekçi Kadın" who controls all and determines the taste. The first person known to be the "Yemekçi Kadın" was Granny Zala, then Granny Asiye (Kaya), Nergis Görgülü who is also known as the headman's wife and my grandmother Şefike Fidan. As a payment a bundle with various gifts or money if they ask for it was given to these women. As my grandmother was still doing this job in my childhood i used to go with her and i would never go hungry. She used to take her job very seriously and if she promised, she used to cook that dish whatever it takes. Even my grandmother went for cooking 2 days after my mother gave birth as she gave her word and my mother rebuked a lot of course. But she needed to go as in those times the day of the birth couldn't be known as it is today. Not only wedding dinners but also dinners that are done for boys who go to army service and dinners that are done for newborn babies used to be done the same way. In wedding dinners, plate, spoon, fork whatever all was gathered from the villagers. On all my grandmothers plates, spoon, forks, knives there was an "Ş" letter in pink. They used to tie coloured ropes on them in the past.

KAVAKLIDERE

ilçemizin tarihçesi

HISTORY OF KAVAKLIDERE COUNTY.

Kavaklıdere, yaklaşık 13. yy.' da Karahanoğulları döneminde yerleşim bölgesi haline gelmiştir. Bu bölgeye yerleştiği rivayet edilen Yörüklerin, yerleştikleri bölgeyi tarif ederlerken, etrafı dağlarla çevrili olması, içinden küçük derelerin geçmesi ve bu derelerin etrafının çınar (halk arasında kavak olarak bilinmektedir) ağaçlarıyla kaplı olmasından dolayı "Kavaklıdere" şeklinde ifade ettiklerinden bölgenin adını bu şekilde aldığı rivayet edilmektedir.

Kavaklıdere, bölgede konaklayan göçebelilerin zamanla yerleşik düzene geçmeleriyle önce köy haline gelmiş ve Osmanlı İmparatorluğu döneminde de nahiye yapılmıştır. 19. yy.' da Belediye teşkilatı kurulmuş, Kurtuluş savaşı sırasında kaldırılmıştır.

Kavaklıdere became a settlement in Karahanoğulları era, around 13th century. It is rumoured that the nomads who settled in this region said while describing their surroundings that the region is surrounded with mountains, little streams were flowing and these streams were covered with plane trees (they are known as poplar tree amongst common people). For these reasons it is related that the nomads called this place as "Kavaklıdere" and the region took its name like this.

Kavaklıdere first became a village with the nomads settling there in time and in the Ottoman era it became a sub-district. in 19th century municipal organization was formed and with the Independence war it was removed.

01.05.1954 tarihinde Belediye teşkilatı tekrar kurularak 1956 yılında bucak merkezi haline gelmiştir. 1960 ihtilalinden sonra Bucak Müdürlüğü kaldırılmış, 09 Mayıs 1990 tarihinde ilçe olmuş ve ilçe teşkilatı 16 Ağustos 1991 tarihinde oluşturulmuştur. İlçenin açılışı zamanın cumhurbaşkanı merhum Turgut Özal tarafından bizzat yapılmıştır.

On 01.05.1954 municipal organization was re-established and in 1956 it became a sub-district centre. After 1960 revolution, Sub-district directorate was removed, on 09 May 1990 it became a county and county organization was established on 16 August 1991. The opening of the county was personally made by late president of republic Turgut Özal himself.

KAVAKLİDEREDE GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE GEÇİM KAYNAKLARI...

Kavaklıdere'de Bakırcılık,Ormancılık ve Mermer sektörünün geçmişten günümüze bölgemizin ticari ve ekonomik yapısının ana temel taşları olduğunu görmekteyiz.Bu üç sektörün içinde bakırcılığın tam olarak bilinmemekle birlikte bölgemizde yaklaşık 800 yıllık tarihsel bir serüveni olduğu tahmin edilirken,Kavaklıdere ekonomisi ve ticari yaşantısının 1970'li yılların sonlarına kadar olan zaman diliminde bakırcılığın vazgeçilmez bir pozisyonda olduğu tartışılmaz.

Kavaklıdere ekonomisi ve ticari yaşantısında,bakırcılığın önemini kaybetmeye başladığı 1970'li yılların ikinci yarısı ve özellikle 1977 yılında Kavaklıdere Orman işletme müdürlüğümüzün kurulmasından,1990'lı yılların ikinci yarısına kadar olan süreçteKavaklıdere ormancılığının Kavaklıdere ekonomisi,ticari hayatı ve halkımızın geçim kaynakları arasında lokomotif sektör haline geldiği söylenebilir.

Kavaklıdere Kestanecik bölgesinde ilk kez 1982 yılında mermer ocaklarının açılması ile başlayan Kavaklıdere mermerciliği günümüzde artık sadece Kavaklıdere ilçemizin değil Yatağan ve Bozdoğan ilçelerimizi de içine alan bölgemizdeki ticari ve ekonomik yaşantının olmaz ise olmazı haline gelmiştir.Bu gün Kavaklıdere ekonomisi ve ticari yaşantısının lokomotif sektörü,geçmişte olduğu gibi ne Bakırcılık nede Ormancılıktır bu sektörler kısmen günümüzde de Kavaklıdere ekonomisine katkı sağlamalarına rağmen,Kavaklıdere ekonomi ve ticari yaşantısının merkezine,sektöründe çalışan direk işçi ve esnaflarımızın yanında dolaylı olarak mermercilikten faydalanan insanların sayısının her geçen gün artması bölgemiz için mermer sektörünü lider sektör haline gelmesini sağlamıştır.

MEANS OF LIVING IN KAVAKLİDERE FROM PAST TO TODAY...

We see that copper working, forestry and marble sectors have been the keystones for our regions commercial and economic structure from past to today. Copper working history is not clearly know out of these three sectors but it is estimated that they have a 800 years old historical adventure in our region. It is indisputable that copper working used to be an irreplaceable position in Kavaklıdere economy and commercial until the end of 1970's.

In Kavaklıdere economy and commercial life, in the second half of 1970's when copper working lost its importance and especially within the period from the foundation of Kavaklıdere Forestry Operation Directorate in 1977 to the second half of 1990's, forestry has become a leading sector amongst Kavaklıdere economy,commercial life and people's means of living.

Marble industry, which started in Kavaklıdere, Kestanecik region with the opening of first marble quarries in 1982, has not only become a sine qua non for Kavaklıdere economic and commercial life but also in our region which includes Yatağan and Bozdoğan counties . Today the leading sector of Kavaklıdere is neither copper working nor forestry like it was in the past. Although these sectors still contribute to Kavaklıdere economy, in the centre of Kavaklıdere economy and commercial life, besides the workers and tradesman who work in the sector directly, the increasing number of people who indirectly benefit from marble industry made it become the leading sector in our region.

Kavaklıdere'de Bakırcılık

Kavaklıdere'de bakırcılığın hangi tarihte başladığı tam olarak bilinmemekle birlikte,bölgemizdeki bakırcılığın tarihi konusunda sekiz yüz yıl ile üç yüz yıl arasında değişen farklı zaman dilimlerinden bahsedilmektedir.

Kavaklıdere'de bakırcılık yapan bazı esnafların elinde bulunan bir ibriğin üzerinde 13.yy'da Kavaklıdere'de imal edildiğine dair yazı bulunduğu beyan edilmesi,Kavaklıdere'de bakırcılığın 800 yıldan fazla bir zaman diliminden beri var olduğu kanaatine güçlendirmektedir.Müslüman Türklerin ilk olarak bölgemize Karaman ve Kütahya bölgelerinden gelerek yerleşmelerinin ardından,Bazı Türkmen Yörüklerin,Toroslar boyunca önce Urfa ve Kahramanmaraş bölgelerine dahasonraları Denizli Kale-Tavas bölgesine gelerek yerleştikleri ve Kale-Tavas bölgesine yerleşen bu göçebe Türkmen yörüklerinin bazı boylarının Kavaklıdere'ye gelerek yerleşmesi ve bu boyların bakırcılığı da beraberinde Kavaklıdere'ye getirmiş oldukları ileri sürülmektedir.Kavaklıdere ve çevresinde geçmiş yıllarda çalıştığı bilinen ciddi bir bakır rezervi taşıyan bakır madeni ocağının olmayışı Kavaklıdere'deki bakırcılığı göçebe Türkmen Yörüklerin getirmiş olma ihtimalini yükseltmesine rağmen Kavaklıdere'ye bakırcılığın nasıl geldiğine dair net bilgi yoktur.

Copper Working in Kavaklıdere

Although when copper working started in Kavaklıdere is not known for sure, different time periods differing between 300 and 800 years are mentioned about the history of copper working in our region. Some tradesman who claim that they have copper pitchers which has markings on them that imply they were produced in 13th century in Kavaklıdere strengthens the belief that copper working has been in existence in Kavaklıdere for more than 800 years. After the settling of first Muslim Turks in our region, coming from Karaman and Kütahya regions, some Turkmen nomads are claimed to settle first in Urfa- Kahramanmaraş regions and Denizli, Kale-Tavas regions along Toros Mountains and some of the clans of the Turkmen nomads who settled in Denizli,Kale-Tavas came to Kavaklıdere and brought copper working along with them.

Around Kavaklıdere and its surrounding there aren't any known copper mines with serious copper reserve in the past increases the possibility of that copper working was brought by nomads but there is no exact information about how it came to Kavaklıdere.

Kavaklıdere'de geçmiş dönemlerde Denizli veya Aydındaki bakır fabrikalarından satın alınan bakır levhalar, develerin sırtında Kavaklıdere'ye getirilerek dökümhanelerde dökülmüş ve işlenmiştir.1980'li yıllarda Kavaklıdere'de bir bakır fabrikası kurulmuş olmasına rağmen bu tesisin uzun süreli ticari yaşantısını sürdürmesi mümkün olmayarak kapanmıştır. Günümüzde ise bakırcılık için gerekli olan hammadde Manisa'nın Kula ilçesi başta olmak üzere, İstanbul, İzmir,Gaziantep veya Diyarbakır'dan temin edilmektedir.

Kavaklıdere kalaycılığını, Kavaklıdere bakırcılığından ayrı düşünmek elbet yanlış olacaktır.Kavaklıdere'de Bakırcılık ve Kalaycılık Öteden beri iç içe yürümüştür.Insanımızın yaşam kültürlerinin değişmesiyle,Bakır mutfak eşyalarının kullanımlarının azalması neticesinde kalaycılık yapan esnaf sayımız her geçen gün azalmış, Geçmiş yıllarda kalaycılık yapan pek çok insanımız bu mesleği tamamen bırakarak, bakır el sanatları üretimini ve bakır süs eşyası ticareti yapma yoluna gitmişlerdir.Kalaycılığı bırakan insanlarımızın büyük bir kısmı ise seyyar halı satıcılığı, inşaat sektörü ve 1985'li yıllardan itibaren bölgemizde hızla gelişen mermer sektörüne atılmışlardır. 1970'li yıllarda Kavaklıdere'de bakırcılıkla ilgilenen ve faaliyet gösteren yaklaşık 60 bakırcı esnafı mevcut iken aradan geçen her yıl bakırcılıkla uğraşan esnaflarımızın sayısında azalmalar olası nedeniyle, 2015 yılının ilk günlerini yaşadığımız şu günlerde Kavaklıdere'de bakır eşya imalatında faaliyet gösteren toplamda 15 adet bakırcı esnafı faaliyetlerini sürdürmektedir.

Kavaklıdere'de günümüzde bakırcılık mesleği ile ilgilenen ya da bu meleği yerine getirenlerin hemen hemen hepsi çocuk yaşlarda bakırcılık mesleğine (baba) Ata mesleği olarak başladıkları görülürken,Bu gün Kavaklıdere'de bakırcılıkla geçimini sağlayan en genç çalışanlarımızın 35-40 yaşlarında olması ve yeni nesillerin bakırcılığı ilgi göstermemesinin bir sonucu olarak,Kavaklıdere bakırcılığını gelecek nesillere aktaracak çırak ve kalfaların artık yetişmiyor olması olmayışı Kavaklıdere bakırcılığını bekleyen büyük bir tehlike olarak karşımıza çıkmaktadır.

In the past, copper plates that are bought from the copper factories in Denizli and Aydın were brought to Kavaklıdere on the backs of camels and moulded in foundries and graved. Although a copper factory was founded in 1980's but this facility couldn't maintain its commercial activities for long and shut down. Today, the raw materials needed for copper working are supplied mainly from Kula county of Manisa, İstanbul, Gaziantep, and Diyarbakır.

Of course It would be a mistake to think Kavaklıdere Tin Smiting from Copper Smiting. Tinsmiting and copper smiting has progressed one in other since past. With people's lifestyles changing, as a result of the decrease in using of copper kitchenware, craftsman who works as a tin smith has also decreased in number. A lot of people who used to work as a tin smith has abandoned their occupation and took the path of copper handicraft production and copper ornament trading. A large number of people who quit tin smiting started mobile carpet selling, construction sector and marble sector which developed with haste since 1985.

While In 1970's there were around 60 craftsman who carried a business but as they time progressed, there has been a decrease in the number of craftsman who was into copper smiting business and in these days we live the first days of 2015, there are only 15 craftsman who carry on their businesses in production of copper ware.Today, people who are interested in the copper smiting business or performing the copper smiting in Kavaklıdere are seen to have started this occupation as something handed down from their fathers when they were children. Today in Kavaklıdere , the youngest person who makes a living with copper smiting is around 35-40 years old and as a result of the lack of interest of new generations towards copper smiting, apprentices and foremen are not being trained anymore. This situation puts Kavaklıdere copper smiting in a grave danger.

Kavaklıdere'de MERMERCİLİK

“Kavaklıdere ekonomisinin can damarı konumunda olan mermer sanayisi ve mermer işletmeciliği bölgemizde 1982 yılından sonra başlamış olsada,bölgemizdeki mermerciliğin bir de tarihsel boyutlarında olduğu elbet bilinmesi gerekir.”

İlçemiz Derebağ mahallesi Kapraklar mevkiinde bulunan HYLARYMA ve Çamlıbel mahallemizde bulunan KOCA AVLU Antik kentlerinde bulunan Amfi tiyatrolar,ve antik şehir kalıntıları bölgemizde mermerciliğin milattan önce başladığını bizlere göstermektedir.Yapılan araştırmalar sonunda M.Ö 1.yy ile M.S 2 yy'lar arasında 30.000 kişinin yaşadığı Hylaryma antik kentinde üretimleri yapılan mermerler ile mermer heykellerinin bölgemizden,Bodrum limanına ulaştırarak oradan dönem Avrupa'sının dini,siyasi ve ekonomi merkezi olan günümüz İtalya'sına göndererek ticaret yaptıkları düşünülmektedir.

Dünyadaki beyaz mermer rezervlerinin yaklaşık % 40'lık bir kısmı Türkiye'de yer almaktadır.Türkiye mermer rezervlerinin'de yaklaşık % 35-40'lık bir bölümü Muğla ilimizde yer alırken, Muğla mermer rezervimizin yine % 40'lık bir kısmı Kavaklıdere bölgemizde yer almaktadır.Tüm bu rakamlar değerlendirildiğinde, Türkiye'deki mermer rezervlerinin %16'sı, Dünyadaki mermer rezervlerinin yaklaşık % 5 i Kavaklıdere bölgemizde yer aldığı bilinmesi bölgemizin sahip olduğu değerler açısından önemlidir.

Kavaklıdere ekonomisinin can damarı olan günümüz mermerciliğinin tarihçesine baktığımızda,bölgemizde ilk mermer ocaklarının 1980'li yılların ilk yarısında açıldığını görüyoruz.Bölgemizde ilk olarak Kestanecik ve Derebağ bölgelerinde mermer bloklarının üretilmeye başladığı görülürken,1980'li yılların teknolojileri ile bölgemizdeki bir mermer ocağında yıllık 300-500 m3 mermer blok üretimi yapılabilirken,günümüzde iş makineleri ile mermer kesim teknolojilerinin gelişmesi ile birlikte bölgemizde bugün yıllık 50.000-70.000 m3 mermer blok üretimi yapılabilen firmalarımız faaliyet göstermektedir.

Marble Industry in Kavaklıdere

“Although marble business and industry which is the vital point of Kavaklıdere economy started in our region in 1982, It should be know that marble business in our region has historical aspects.”

Amphitheatres and antique city remains In ancient cities of Hylaryma which is located in Kapraklar region Derebağ district and Koca Avlu which is in Çamlıbel district shows us that marble business started in the region before the birth of Christ. As a result of the researches done, it is thought that between the 1st and 2nd centuries, in the Hylaryma ancient city where 30.000 people used to live, marbles and marble statues were produced there and taken to Bodrum port from our region. From there they are sent to today's Italy where used to be the religious, political and economy centre of that period's Europe.

Around %40 of worlds while marble reserves are in Turkey. And around %35-40 of Turkey's reserves are present in Muğla province. And %40 of Muğla marble reserves are in Kavaklıdere. When all these numbers are taken into consideration, in terms of the value that our region has, it would be beneficial to know that around %16 of Turkey's and %5 of worlds marble reserves are in Kavaklıdere.

When we look at the marble industry which is the vital point of Kavaklıdere economy, we see that the first marble quarries are opened up in the first half of 1980's. It is understood that the first marble blocks were produced in Kestanecik and Derebağ regions. With the technology of 1980's, in one quarry, annually 300-500 m3 of marble was able to be produced. But today, with the marble cutting technology advanced and with the help of heavy construction vehicles, there are companies which can produce 50.000-70.000 m3 marble blocks annually.

Kavaklıdere bölgemizde ocak işletmeciliği yapan 23 firmamız Türkiye ve Dünya piyasalarında Sedef, Newyork, Leylak, Muğla Beyazı, Ege Gümüş ve Ege Siyah olarak isimlendirilen ve bilinen mermerlerin üretimlerini yapmaktadırlar.

Mermer ocaklarının 1980'li yılların ilk yarısında bölgemizde üretimlerini başlamalarının ardından, mermer ocaklarında üretilen mermerler işlenerek mamül ürün haline getirilmesi için 1990'lı yılların başlarında bölgemizde ilk mermer fabrikaları kurulmaya başlamıştır. Bu gün bölgemizde 25 mermer fabrikasında mermer üretimi yapılırken, bu fabrikamızda sadece Kavaklıdere halkımız değil aynı zamanda Kavaklıdere ilçemize komşu konumdaki Yatağan, Bozdoğan ve Çine ilçelerinin mahallelerinde yaşayan insanlarımızda çalışarak geçimlerini sağlamaktadırlar. SGK kayıtlarına göre 2014 yılı sonu itibarıyla bölgemizdeki mermer ocak ve fabrika işletmelerinde 2050 kişi SGK'na kayıtlı olarak çalışmaktadır.

Kavaklıdere bölgemizde faaliyet gösteren mermer ocaklarında üretimleri yapılan mermer blokları ile mermer fabrikalarında mamül ürün haline getirilen mermer plakaları ülkemizin her bir noktasına satışları yapılmasının yanında Ortadoğu ülkeleri başta olmak üzere, Avrupa ve Amerika pazarlarına ihraç edilerek bölgemiz ve ülke ekonomisine büyük katkılar sağlanmaktadır.

23 companies that run marble quarry business in Kavaklıdere are producing marble types known as pearl, New York, lilac, Muğla white, Ege silver and Ege Black in Turkey and world markets.

After the start of marble quarries production in our region in the first half of 1980's, first marble factories started to be built in early 1990's in order marbles produced in the quarries to be processed into products. Today 25 marble factories which are producing marble in our region. And in these factories not only our people in Kavaklıdere but also people from districts of Yatağan, Bozdoğan and Çine counties make a living. According to the Social Security Institution records, by the end of 2014, 2050 people are working in the marble factories and quarries in our region, registered to Social Security Institution.

Marble blocks which are produced by the quarries in service in our Kavaklıdere region, and marble grades produced in our marble factories are exported to America, Europe and being in the first place Middle East markets and contributes greatly to our region and country economy.

MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

SAĞLIK VE SOSYAL HİZMETLER DAİRE BAŞKANLIĞI

Paylaşarak Sevindir

Evinizde bulunan ihtiyaç fazlası giysi ve ev eşyalarınızı evinizden alıp ihtiyaç sahiplerine ulaştırmaktayız.

Bağışlarınız ve talepleriniz için müracaatlarınızı;
Sağlık ve Sosyal Hizmetler Şubesi 0 (252) 212 05 66 telefona yapabilirsiniz.

Teslimat Adresi:
Emirbeyazıt Mah. Bayram Çetinkaya Caddesi
Stad Apt. No:18 MENTEŞE

Hedefimiz Bir
Muğla1Bir

Sevgi, Hoşgörü, Güler yüze Hizmet

www.mugla.bel.tr

info@mugla.bel.tr

444 48 01/7

Katranıcı Evleri

KATRANCI HOUSES

Tarcan Oğuz
Halk Bilimi Araştırmacısı
Folklore Researcher

Cumhuriyet döneminin ilk yıllarında yapıldığını bilinen katranıcı evleri Türk mimarisi ve el sanatları yönünden örnek gösterilecek zenginliklere sahiptir. Katranıcı evleri çoğunlukla tabii kayalık bir zemin üzerine iki katlı düz toprak damlı ve harçlı moloz taş duvar tekniği ile inşa edilmiştir. Duvarların derzlenmiş duvar örgüsü üzerine yapılan malakari süslemeler görülmeye değerdir. Yöreye özgü bacalar ve pencerelerin dışında görülen dirbizan motifleri Türk konut mimarisi bakımından önemlidir. Ocaklar dış cepheden 20 cm lik çıkıntılı ve çıkıntının alt kısımları çoğunlukla üçgen biçimde taşıyıcı şekilde düzenlenmiştir. Evlerin zemin katı taşlık odalardan mevcut olup, ahır ve samanlık olarak kullanılmaktadır. Üst katta taştan yapılmış merdivenlerle çıkılır.

Merdiven basamakların ayak basılan yerleri boş bırakılıp, diğer yüzeyler ise kireç badana yapılmıştır. Taş merdivenlerden hayat (dış sofa) ulaşılır. Dış sofanın dışı çıkartmalıklı çevrilmiş, abdestlik, testilik bölümleri mevcuttur. Odalara giriş kapıları dut ve kestane ağaçlarından yapılmış zarif işlemelidir. Giriş kapılarının arkasında gusülhane ve sulukluk adı verilen bölümler vardır. Yüklük cephesinde sandıklık ve yüklüğün altında ambar mevcuttur. Odanın tavanı alttan kirişlemeli olup, büyük bir düğün ağacı ve ahşap direk taşınmaktadır. Ocak üstünden geçerek odayı tek veya iki katlı dolanan almelik veya çanaklık denilen bölüm bulunmaktadır. Çanaklar tek sıra halinde dizilmektedir. Katranıcı evleri özellikle dış sofalı, iki veya üç odalı planlıdır. Not: Katranıcı köyü ikinci bir Safranbolu olmaya aday mimari özelliklere sahiptir. Sit köy çalışmaları yapıp değerlendirilmesi gerekmektedir.

Katranıcı houses, which were built in the first years of Republic period, has many riches that can be shown as example in terms of Turkish architecture and handcraft. Katranıcı houses are usually built on a natural rocky ground, with two storeys, flat earth-covered housetop, rubble wall with mortar technique.

Malakari ornaments which are done on the sutured wall are worth to see. Chimneys unique to the region, and banister patterns which can be seen outside the windows are important in terms of Turkish housing architecture. Fireplaces 20 cm sticking out from the exterior and their bottom parts are usually designed with triangle bearers. The ground floor of the houses are made of stone rooms and generally used as barn and hayloft. You go upstairs with stone stairs. The stairs surfaces which are stepped on are left blank and other surfaces are whitewashed. You get to hayat (Dış Sofa); a semi-open place where people do all the dining and living activities. The exterior of Dış Sofa is surrounded with banisters and there are parts for a place for performing ablutions and testilik; a shelf with holes on it to put water jugs on it. Entrance doors to the rooms are made of mulberry and chestnut wood and have elegant engravings. Behind the entrance doors there are sections such as bathing cubicle and sulukluk; a small bath in a room. On the press front there is a place for chests and under it there is storeroom.

The rooms roof is joisted from below and it is carried by a pillar made of Düğün tree and a pole made of wood. There are parts called as almelik or çanaklık in the room which moves round the room with one or two stores, passing over the fireplace. Pots are aligned one by one. Katranıcı houses are especially with Dış Sofa and with 2 or 3 room plans. P.S.: Katranıcı village has architecture features to be a candidate to become a second Safranbolu. Studies must be done to declare the village as a protected area.

SONUÇ

Yatağan ilçesi, ticari limanlara yakınlığı ve bu limanları, iç bölgelere bağlayan ticaret yolları üzerinde bulunması nedeniyle önem taşımaktadır. Değişik yerleşimlere ev sahipliği ve kültür alışverişlerinde de öncülük yapmıştır.

Her yerleşim bölgelerinin kendi kültürünün yanında diğer kültürlerinde etkisiyle yeni eserler ortaya koymuş, zenginlikler yaratmıştır.

Yatağan ilçesi, kurulduğu coğrafya üzerinde birçok antik dönem ve Türk devri mimarisi ve el sanatları eserlerini bünyesinde barındırmış, günümüze kadar taşımaya çalışmıştır. Antik dönem eserlerimizden olan Stratonikiea ve Lagina antik kentleri korunmaya alınmıştır. 20.yüzyılın ilk başlarında Türk devri eserlerinden olan yatağan-katranıcı evleri ise değişen ekonomik nedenlerle yok olmaya yüz tutmuştur.

Türk devri mimarisi ve el sanatları yönünden örnek gösterilen dört tarafı fıstık çamları ile çevrili yatağan-katranıcı evleri için uzmanları tarafından incelenerek korunmalı gelecek kuşaklara taşınarak kültür turizmine açılmalıdır.

RESULT

Yatağan county matters a lot with its proximity to important ports and as it is located on trade routes that connect these ports to the inner regions. It hosted different settlements and leded in cultural exchanges.

Besides their own cultures of every settlement, with the effect of other cultures, revealed new works of art and created richness. Yatağan county, embodied a lot of ancient era and Turkish era architecture and handicraft artworks on the geography it was founded and tried to bring them to today.

Stratonikiea and Lagina ancient cities which are from our ancient works are taken under protection. Yatağan-Katranıcı houses which are Turkish architecture works from 20th century are facing extinction because of changing economic reasons.

Yatağan-Katranıcı houses which are shown example in terms of Turkish era architecture and handicraft, surrounded by pine trees must be examined by the experts and protected and must be opened to culture tourism by carrying them to the next generation.

MUĞLA

Bacası

Muğla evini, benzer bölge evlerinden ayıran önemli bir özelliği de bacasıdır. Bu yüzyılın başına kadar Muğla evleri tamamen " toprak damlı"ydı. Hatta 1940'lara kadar birçok evin toprak damlı olduğu görülmüştür. (Sit alanın da hala toprak damlı evler vardır.) Bu nedenle "Muğla bacası" nın ortaya çıkışı Alaturka kiremitli çatılara dayanmaktadır. Geçen yüzyılın sonunda, bu yüzyılın başlarında görülmeye başlayan Alaturka kiremitli çatılar, beraberinde Muğla bacasını da getirmiştir. Muğla bacası, Muğla'nın az rüzgârlı, bol yağışlı koşullarına uygun bir bacadır. Bacanın yapım tekniği dış görüntüsüne nazaran daha basittir. Bacanın yapımında, Alaturka kiremit kullanılır. Kare yüzey üzerine kurulan baca; şu şekilde yapılır:

MUĞLA CHIMNEY

An important feature that distinguishes Muğla house from similar region houses is its chimney. Until the beginning of this century Muğla's houses were completely earth-sheltered. Even until 1940's it was seen that a lot of houses were earth-sheltered. (There are still earth-sheltered houses in the protected area). Thus, the origin of Muğla chimney is based on Ottoman style tile roofs. Ottoman style tile roofs which started to be seen at the end of the last century and the beginning of this century brought Muğla chimney along with themselves. Muğla chimney is an appropriate chimney for Muğla's less windy but abundant rainy conditions. Chimney's construction practice is more simple compared to its appearance. In the construction of the chimney, Ottoman style tiles are used. The chimney which is constructed on a square zone is constructed like this:

1- Her kenarda ikişer alaturka kiremit, oluk yerleri dış kısma gelecek şekilde sırt sırta konarak, çatki yapılır. Çatkinin sağlam olması için, mala ucu ile çatki yapan kiremit ucunun, birine dişi, öbürüne erkek bırakacak şekilde çentik açılır. Bu ilk durumda, ikişerden dörtkenarla sekiz kiremit kullanılmıştır.

2- Gene aynı çatıklar üzerine ikişer kiremit, oluk yerleri alta gelecek şekilde dış tarafa konur. İkinci durumda da ikişerden dörtkenara, sekiz kiremit konmuş olur. Böylece her kenarda üçgen, çatıklar oluşturulmuş olur.

3- Karşılıklı olan üçgenlerin tepe noktaları üzerine, bir bütün kiremit konularak köprü yapılır. Diğer karşılıklı duran iki üçgen de, bu köprüye çeyrek kiremitlerle bağlanarak bir haç oluştururlar. Üçüncü durumda bir bütün, iki çeyrek kiremit kullanıldığı için toplam üç kiremit daha kullanılmıştır.

4- Komşu kenarlardaki üçgenler arasında oluşan boşluğu kapatmak için, kiremit parçaları ve harç kullanılır. Dördüncü durumda, bir boşluğa yaklaşık bir kiremit parçaları kapatırsa, dört kenarda toplam dört kiremit kullanılmış olur.

5- Tepede oluşan haç'ın kolları uzantısında, birer kiremit oluk yerleri alta gelecek şekilde, haç kollarından 10cm.lik çıkıntı yaparak yerleştirilir. Beşinci durumda dört üçgen tepesine dört kiremit kullanılmış olur.

6- Kolları uzatılmış haç'ın merkezine açıklık kalmıştır. Bu açıklığı, bir tam kiremit, bir kola paralel gelecek şekilde ortalanıp konur. Böylece Muğla bacası, toplam 28 kiremitten oluşturulmuş olur.

1- On every side two each Ottoman style tile, their gutters must face outwards, is placed back to back and a frame is done. In order for the frame to be durable, with the tip of a trowel, notching is done to each of the tiles that form the frame. In this first situation a total of eight tiles are used with 4 sides and 2 tiles on each side.

2- Again on the same frames, two each tiles are places to the outboard and their gutters must face downwards. In the second situation eight tiles are places two each tiles on four sides. By this way, triangle frames are formed on four sides.

3- A bridge is done by placing a whole tile to the peak points on the triangles which are opposing. Other two opposing triangles form a cross by binding to this bridge with quarter tiles. In this third situation ,as one whole and two quarter tiles are used, a total of three tiles more are used.

4. In order to close the gap between the adjacent triangles tile parts and mortar is used. In the fourth situation if one tile parts closes the gap, four tiles are used in total four sides.

5- One each tile, gutters facing down, is placed on the extensions of the cross formed on the top overhanging 10 cm from the extensions. In this fifth situation four tiles are used on the top of four triangles.

6- There is a gap formed in the centre of the cross. This gap is closed by placing one whole tile set in the midst, parallel to the one of the extensions. Thus, a Muğla chimney is formed by using 28 tiles in total.

Gümüşkesen
Mezar Anıtı

GÜMÜŞKESEN

Anıtı

Gümüşkesen mahallesi'nde yer alan anıt, antik dünyanın yedi harikasından birisi olan Halikarnassos Mausoleionu'nun Roma Dönemi kopyasıdır. Roma nekropolünün en gösterişli yerine yapılan anıt, ancak kente büyük hizmetleri geçen bir şahıs, soylu veya yönetici bir aileye ait olmalıdır. Mezar anıtı; muhteşem taş işçiliği ve plan şeması ile Roma'nın Antoninler Sülalesi'nin hükümdarlık dönemi olan MS 2. yüzyılda yapılmıştır. Gömü odası olan alt kat, peristilli ikinci kat ve piramidal çatı olmak üzere üç bölümden oluşur. Alt katın duvarları düzgün yontulmuş büyük mermer bloklarla inşa edilmiştir. Duvar örgüsü Baltalı Kapı'nın duvar örgü tekniğiyle aynıdır. Anıtın çatısı baştan sona kabartma bitkisel ve geometrik motiflerle süslenmiştir. Roma dönemi eseri olan Gümüşkesen Mezar Anıtı, UNESCO'nun "Dünya Kültür Mirası" listesine alınması için girişimler yapılmaktadır.

ARASTA

Hisarbaşı Mahallesi'nde tarihi Çöllüoğlu Hanı'nı çevreleyen dükkanların bulunduğu bölge Milas Arastası'dır. Çöllüoğlu Hanı'nın 1719 yılındaki inşasından sonra kurulmaya başlandığı tahmin edilmektedir. Yüzylerce yıldır Milasticaretinde önemli bir yeri olan Arasta'da, bugün de terziler, tenekeçiler, esnaf lokantaları, ayakkacılar

bıcalar ticari faaliyetlerine devam etmektedir. Geleneksel Türk mimarisinin özelliklerini taşıyan Arasta dükkanları tek yada iki katlıdır, çatıları kiremittir. Sıralı dizin şeklinde konumlanmışlardır. Ön cepheleri dar fakat derinlikleri genelde daha fazladır. Arasta cadde ve sokakları birbirini yatay ve dikey olarak kesmektedir. Sokaklar isimlerini Kunderacı, Demirci, Eskici gibi meslek guruplarından alırlar. 1960'lı yılların başına kadar Arastada ticari yaşama kültürleriyle renk katan Yahudi ve Rum esnafının izlerini bugün de görebilmek mümkün. Pek çok özelliğini bozulmadan koruyan Milas Arastası yerli-yabancı turistlerin uğrak noktasıdır. Özellikle Salı Pazarının kurulduğu gün Arasta da yoğun ilgiden payını alır. Köftecilerde, et ve ciğer kavuran lokantalarda yer bulmak zordur.

GÜMÜŞKESEN MONUMENT

Monument that exists in Gümüşkesen neighbourhood, is a copy of Roman period of Halikarnassos Mausoleion which is one of the seven wonders of the world. Monument that was built on the showiest place of necropolis of Roman, however, it should belong to a person who has long-served to city, a noble or a manager/governor. Mausoleum; with the brilliant stone masonry and plan schema, that is in reign of Antonin family of Rome, was built up A.D. of 2 century. It consists of three sections; ground floor which is funerary chamber, peristylum second floor, pyramidal roof. Walls of the ground floor were built by properly dressed mar-

ble blocks. Bond of the ground floor is the same bond of Baltalı Kapı. Roof of the monument was, entirely, embossed with botanical and geometric shapes. For Gümüşkesen monument which is an artefact of Roman period, attempts are done to list as a "World Cultural Heritage" of UNESCO.

ARASTA (OTTOMAN BAZAAR)

The region which the shops that surrounded to Çöllüoğlu Inn in neighbourhood of Hisarbaşı, is the Arasta of Milas. It is assumed that the arasta was started to building after building of Çöllüoğlu Inn in 1719. In Arasta, for hundreds of years, has an important role in Milas commerce, today, tailors, tinsmiths, eating house for artisans/crafters/tradesmen, crispins continue commercial activities. Arasta shops that smack of traditional Turkish architecture, they have one or two flats and tile roofs. They were positioned as consecutive order shape. Facades are narrow but, generally, shop depths are more. Arasta has Gridiron pattern (paths across with each of them as horizontally and vertically). Streets take their names of occupational groups like shoemaker, blacksmith, junk dealer etc. until the beginning of the 1960's, Jews and Greeks who we see today, pep up with their cultures to commercial life of Arasta. Arasta of Milas that protected its a lot of features, is a frequent destination of native and foreign tourists. Also Arasta take one's share from intense interest, especially on Tuesdays when the bazaar set up. It is hard to find a place in grilled meatball, fried meat and fried liver restaurants.

AKYAKA'DA

Mimari Yapı

Muğla-Ula evlerinin yaşatılmasında bir öncü olan Nail ÇAKIRHAN'ın öncülüğünde oluşan Akyaka mimari tarzı, 1983 yılından bu yana ilgi çekmeye devam etmektedir. Binanın konumu ve iç düzenlemesi yörenin ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde yapılmıştır. Küfelerle getirilen tütün yaprakları, evin güneyine bakan kısmında iplere dizilip kargılara asılır, denizden esen meltem rüzgarı eşliğinde kurutulurdu. Oturma odası aynı zamanda yemek odası olarak kullanılır, elmalık denilen raflarda misafir için yatak ve yorgan hazır tutulurdu.

Elmalığın hemen altında, ocağın üstünde serpençlik bulunur, kibrit, makas, kandil gibi acil ihtiyaçlar için kullanılırdı. İlginç olan ise serpençliğin, İdyma uygarlığına ait mezar taşlarında kullanılan çizgileri taşımasıdır. Sebzelerin protein değerini düşürmeden kurutmak için sonbaharda trabzanlara asılır, kışlık sebze ihtiyacı karşılanırdı. Pencerelerin çok olması hem güneş ışığından daha çok yararlanmak hem de oturduğunuz yerden dışarıyı rahat görebilmek içindir. Bu yöredeki doğal güzelliklerin bugüne kadar korunmasının ana kaynağı, Yörük kültürünün sosyal ve ekonomik yaşantısının doğayla uyum içerisinde olmasındandır. Sosyal ve ekonomik yaşantının ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde yapılan binalar, Nail ÇAKIRHAN tarafından yörenin doğal kaynaklarından yararlanılarak geliştirilmiştir.

Architecture In Akyaka

Akyaka architecture style, which is formed led by Nail Çakırhan, who pioneered keeping Muğla-Ula houses alive, continues to draw attention since 1983. The location and the internal design are constructed to meet the needs of the region.

Tobacco leaves brought with arses are strung and hung on pikes on the east side of the house and dried by the breeze coming towards the sea. Parlour were also used as dining room and beds and quilts were kept ready on shelved called "Elmalık". Right under the "elmalık" there is a part called "serpençlik" which is used for urgent needs such as matches, scissors, oil lamp etc. What's interesting is these "serpençlik" carry the lines used in stone tombs belonging to İdyma civilization. To desiccate vegetables without losing their protein value, they were hung on banisters in autumn and vegetable need for winter used to be met.

The high number of windows was to benefit more from the sunlight and seeing the outside more comfortably from where you sit. The main reason for natural beauties in this region are protected so far is the social and economic life of nomadic culture is in harmony with the nature. The buildings which are built in order to meet the needs of social and economic life are developed by Nail Çakırhan by using the regions natural resources.

KEŞFEDİLMİYİ BEKLEYEN İLÇEMİZ

Seydikemer'den

"Yazımızın ,sesimizin ve gücümüzün ulaştığı her yere selam olsun.Birlikte yaşadığımız çiçeği burunda yeni ilçemiz olan Seydikemer'i biraz tanımak ve tanıtmak hepimizin görevidir diye düşünüyorum. Bu tanıtımlarımızı sadece yazılı olarak değil görsel olarak da tüm Türkiye ve Dünya'ya ulaştırmak Seydikemer 'imizin kaderini elbette değiştirecektir." Seydikemer'imiz hem turizm açısından hem de tarımsal açıdan güçlü potansiyele sahip bir ilçemizdir. Saklıkent , Tlos Antik Kent , Letoon Antik Kent, Pınara Antik Kent, Sidyma, Likya Yolu (509 km lik parkuru ile Türkiye 'nin ilk uzun yürüyüş mesafeli yürüyüş yolu olma özelliğine sahiptir. Bu yol üzerinde Sdyma , Pyandai , Phellos , Apelia , Theimussa , Letoon , Xanthos , Patara , Antiphellos , Apollonia , İdyrosa , Simena , Myra , Limyra , Gagae , Olympos , Sura , Belos , Phaselis gibi birçok antik yerleşim alanı bulunmaktadır.), Girmeler Kaplıcası , Karadere ve Kumluova Plajları (sörf yapılabilen ,gün batımı gözlemi için en uygun ,ince kumlu , Patara Antik Kenti ve Patara Plajı 'na kadar uzanan uçsuz bucaksız bir kumsaldır.), Seki Eren Dağı Kayak Merkezi , Girdev Yaylası ve Eşen Çayı ilçemizin havası ,suyu ve verimli toprağıyla çok önemli değerleridir. İlçemiz merkeze 21 km uzaklıkta bulunan Saklıkent Kanyonu Akdağın eteklerindeki Kayadibi mahallesi sınırları içerisinde yer almaktadır. Kanyonun çevresi 06.06.1996 tarihli Resmi Gazeteyle Saklıkent Milli Parkı ilan edilerek korumaya alınmıştır. 12.390 Hektarlık Milli Park Alanının keşfi çok yakın tarihe dayanmaktadır.

Rivayetlere göre bir çobanın keçisini buraya kaçırması sonucunda , keçisinin peşinden gitmesiyle keşfettiği kanyon , çevrede merak konusu olur.

"HAIL TO EVERYWHERE WHERE OUR VOICE, WRITING AND OUR STRENGTH REACHES."

Hail to everywhere where our voice, writing and our strength reaches."I think it is all our duty to present and know Seydikemer; our brand new county where we live all together. To convey these introductions not only in written but also in visual to whole Turkey and world would surely change the destiny of our Seydikemer. Seydikemer is a county which has a strong potential in terms of both tourism and agriculture. Saklıkent, Tlos, Letoon and Pınara ancient cities, Sdyma, Lycia road (it is the longest trekking route with its 509 km distance and on this road there are ancient settlements such as Sdyma , Pyandai , Phellos , Apelia , Theimussa , Letoon , Xanthos , Patara , Antiphellos , Apollonia , İdyrosa , Simena , Myra , Limyra , Gagae , Olympos , Sura , Belos , Phaselis). Girmeler hot spring, Karadere and Kumluova beaches(it is an immense beach where you can do windsurfing, best suitable for sunset watching, with thin sand and stretches to Patara beach and Patara ancient city), Seki Mount Eren ski resort, Girdev highland and Eşen streamlet constitute the valuables of our county with their climate, water and fertile soil. Saklıkent canyon, which is 21km away from our county centre and located within the Kayadibi district borders on the outskirts of Mount Akdağ. The surrounding of the canyon is declared as Saklıkent National Park with 06.06.1996 dated official gazette and taken under protection. The discovery of 12.390 hectare National Park Area is recent dated. According to the rumour, as a result of a shepherd's goat run away and when he ran after the goat he finds here and the canyon became an object of interest.

Çobanın burayı bildirmesinin ardından Çevre ve Orman Bakanlığı'nın Saklıkent 'i Milli Park ilan etmesinden sonra özel firmalarında desteği ile Saklıkent bugünkü halini alır. Saklıkent Kanyonu 'nda hem güzelliği bütün güzelliği ile yaşayabilir hem de isterseniz ona dokunabilir ve coşkuyla akan suyun içerisinde saatlerce yürüebilirsiniz. Kanyonun dışında akan suyun üzerinde basit sallarla yapılan funny rafting olarak adlandırılan eğlencede cabasıdır. Üstelik bütün bunları 7 den 70 e herkes yapabilir.

Kışın yağmurlarla birlikte su seviyesinin yükselmesi ve rüzgarların tehlike yaratması nedeniyle kanyon , kış aylarında ziyaretçilere kapalıdır. Nisan ayında başlayan yaz sezonundaki ziyaretçi sayısı ortalama 500.000 kişi dolaylarındadır. Ziyaretçi sayısının büyüklüğü Saklıkent'in Slovenya 'daki Vintgor Kanyonu ile popülerlik konusunda yarıştığına göstergesidir. Ziyaretçilerin bütün gereksinimlerini karşılamak için özel alanlar ve yapılar mevcuttur. Saklıkent 'ten ayrılıp ilçemize doğru yol aldığınız zaman 10 km mesafeden sonra efsaneler kenti olan Tlos 'ada uğramanızı öneririm.

Tlos, bölgenin en yüksek dağları olan Akdağların batı yamaçlarından başlayan antik yerleşimin komşuları arasında, kuzeyde Araxa, güneyde Xanthos, güneybatıda Pınara ve batıda Telmessos şehirleri yer almaktadır. Eski Yunan mitoslarına göre her antik kentin bir kuruluş efsanesi ve bir de kurucu kahramanı vardır. Tlos'un kuruluş efsanesi de Hellen mitoslarına dayandırılmış ve Tlos kent adını Tremilus ve Praksidike'nin dört oğlundan biri olan Tloos 'dan geldiğine inanılmıştır. Yazılı belgelerde vurgulanan Tlos 'daki Hitit Dönemi yerleşimi bugün antik kentte ele geçen arkeolojik bulun-

tularla da desteklenmektedir.

After the shepherds reporting of this place and the Ministry of Environment and Forestry's declaration of national park, took its form today with the help of private business. You can experience the visual quality with all its beauty and if you want you can touch it and you can also swim in the water which flows with fervour for hours. Out of the canyon, on the flowing water surface, the activity which is done with simple boats, also called funny rafting, is a bonus. Besides people from all ages can do it.

As water levels rise with the rainwater and the wind causes danger, the canyon is closed for visitors in winter months. The count of visitors are around 500.000 in the summer season which starts in April. The great number of visitors is a sign that it competes with Vintgor canyon in Slovenia in terms of popularity. There are private areas and buildings are present to meet all the needs of the visitors. When you leave Saklıkent and set off towards out county after 10 km distance, I suggest you to visit Tlos, the city of legends.

Tlos is an ancient settlement which is located on the west side of the highest mountain in the area which is Akdağ. Among its ancient neighbouring cities there is Araxa on the north, Xanthos on the south, Pınara on the southwest and Telmessos on the west. According to the ancient Greek myth, every ancient city has an establishment legend and a founder hero. The establishment legend of Tlos is based upon Hellenic myth and it is believed that the cities name comes from Tloos; one of the four sons of Tremilus and Praksidike. Hittite settlement in Tlos which is mentioned in written documents are also supported by the findings discovered in archaeological excavations.

Tlos Antik Kenti 6 Şubat 2009 tarihi itibarıyla Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Teşkilatı'nın (UNESCO) Dünya Mirası Geçici listesine eklenmiştir. M.Ö 2'inci yüzyılda kalıntılarının bulunduğu tarihi kent bu özelliği ile bilim adamları ve ziyaretçilerin ilgisini çekmektedir. Likya Federe Birliği'nin 6 büyük kentlerinden (Arinna(Ksantos), Patara, Pınara, Tlos, Myra, ve Olympos) biri olan Tlos'ta 8 yıldır devam eden kazı çalışmaları geçen yıl son bulmuş ve önemli bulgulara ulaşılmıştır. Akdeniz Üniversitesi'nden Prof. Dr. Taner Korkut'un başkanlığını yaptığı kazı çalışmaları sonucunda 11 bin yıl öncesine ait kalıntılara rastlanılmıştır. Prof. Dr. Taner Korkut açıklamasında "tiyatro, tapınak, Girmeler Mağarası, kent bazilikası ve stadyum alanında yapılan çalışmalarla burada önce tapınak, daha sonra sinagog en sonda bir bazilika yapıldığı yani 3 farklı din, farklı inanın bu alanda yaşatıldığı ayrıca burada rastlanan tapınağın Türkiye'nin hiçbir yerinde olamayan Likya'nın Gök Tanrısı yani en büyük tanrısı Türgas'ın tapınağı olduğu" vurgulanmıştır.

2014 yılı içerisinde yapılan çalışmalar esnasında 1,85 lik heykellerden tutun küçük oksidiyon (değerli taş), çakmataşından yapılmış yongalar, küçük çanak çömlek parçalarına kadar, tüm Likya için önem belirten bu vurgular Fethiye Müzesi'nde teşhir edilmektedir.

Bu tarihi görmek, gezmek ve havasını temas etmek isterseniz, Seydikemer şehir merkezine 15 km uzaklıkta olan antik kente özel aracınız yada günlük düzenlenen turlar ile ziyaret edebilirsiniz. Seydikemerimiz sadece bu anlattıklarımızdan ibaret değil elbette .2029 km2 yüzölçümü ve 60 bin nüfusu ile daha yazılacak ve anlatılacak o kadar doğa harikası alanlarımız mevcut ki...Mesala aynı coğrafya üzerinde bir yanda denize girilirken diğer alanda yağmur yağmakta, akşamları şehir merkezi sıcak olurken yüksek yerlerde bulunan yaylalarımızda (yayla Patlangıç, Seki, Kınık vs.) yorgan ile yatılmaktadır. Bu durum coğrafyamızda iki iklimin aynı anda yaşandığının kanıtıdır elbette. Yazımı okuyan herkesin şimdiden ilçemizi merak ettiğini hissediyor, inşaa olmakta olan bu köy kokulu ilçemize ziyaretlerinizi bekliyor ve inşasına bir tuğla da siz koyun diyerek yazıma son veriyorum.

In 6th of February 2009, Tlos ancient city is added to the Temporary World Heritage List of United Nations Education Science and Culture Organization (UNESCO). This ancient city where ruins belonging to 2nd century B.C. draw the interest of especially visitors and scientists. Excavations in Tlos, which is one of the 6 great cities of Lycia Feudal Union, (Arinna(Xsantos), Patara, Pınara, Tlos, Myra, and Olympos), had been done for 8 years ended last year and important findings were discovered. In the excavations led by Prof. Dr. Taner Korkut remains belonging 11.000 years ago were ran across. In the statement of Prof Dr. Taner Korkut it is stated that with the studies done under the theatre, temple, Girmeler Cave, city basilica and stadium, first a temple, than a synagogue and then a basilica was built which meant three different religions and beliefs were lived and the temple which was found here and doesn't exist anywhere else in Turkey belonged to Türgas; Lycia's sky god, in other words the most powerful god.

All the items; like sculptures 1.85 m high, gemstones, shivers made from flint stone, small pan and pot parts, which were found during the studies in 2014 are exhibited in Fethiye museum. If you want to see, tour and breath the air of this history you can visit the ancient city which is 15 km away from Seydikemer county centre with daily tours or your private car. Seydikemer is not all about what we told so far of course. With 2029 km2 surface and 60.000 population, we have so many nature wonder areas to tell. For example, in the same region, while you can swim in one area, it can rain in another area. While it is hot in city centre, you sleep with quilt in our high altitude highlands (Highland Patlangıç, Seki, Kınık etc.) This situation is a proof we experience two climates at the same time in our region. I feel that whoever reads my article is curious about our county and I expect you visit our county which is under construction but still smells like a village and ending my article with asking you to contribute its development.

MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

SAĞLIK VE SOSYAL HİZMETLER DAİRESİ BAŞKANLIĞI

EVDE BAKIM HİZMETLERİ

Tüm Hizmetlerimiz ücretsizdir.

444 48 01 / 7

SOSYAL HİZMETLER

HASTA NAKİL

Devlet durumunda bulunan siyasal kuruluşlarının en birinci görevi, ulusun sağlıklı kalması için gerekli yaşam koşullarını gerçekleştirmektir.

Hedefimiz Bir
Muğla1Bir

info@mugla.bel.tr
444 48 01 / 7
www.mugla.bel.tr

MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

Sevgi, Hoşgörü, Gülleryüzle Hizmet...

Araştırma
Research: Nadir Şahin

Yollar ve Öyküleri

Roads and Their Stories "Kocabel"

Kimi insanların yaşamında, yollara dair öykülerin yeri ve önemi büyük olur. Ömrünü, uykusuz gecelerin ıssız yollarında harcamış ihtiyar bir şoförün hatıraları gibi. Cama dayadığı başıyla, uzaklara dalıp giden gözlerini düşlerden alamayan; yorgun bir yolcunun anıları gibi. Oysa yaşamış her hikâyeden arta kalanlar; sadece anılardır. Yaratanın sunduğu bu coğrafyada, uzakları yakın eden umutların varlığı tükenmediği sürece; daha çok öyküler yaşanacak. Yaşanmış bir tarihten, yaşanacak bir başka kente yol alan meraklı seyyahın anlatacak çok şeyi olduğu gibi...

Yazı dizimizin ilk bölümünde "türkülerin olduğu gibi, üzerlerinde defalarca yürüdüğümüz, binlerce kez çiğnediğimiz ya da ömrümüzde hiç görmediğimiz ve üzerinden hiç geçmediğimiz yolların da bir öyküsü vardır" demiştim. Derginiz Ege Yolcu, bu sayıda da o öyküleri yarınlar taşımaya devam ediyor. "Ömür biter yol bitmez" denilen bir yol hikâyesidir anlatılanlar, yazılanlar...

38 yıl önce araç ile Ortaca'dan Köyceğiz'e ulaşımı sağlayan tek yol, Ekşiliyurt, Tepearası, Kavakarası köy yollarıydı. Kocabel, Ortaca ile Köyceğiz'i bir birine bağlayan 70 (Yetmiş) rakımlı bir geçittir. Burası 1976 yılına kadar yayaların, atlıların ve göçerlerin kullandığı patika bir yoldu.

In some people's lives road's stories have a big and important place. Like an old driver's memories who spent his life on the deserted roads of sleepless nights. Like a tired passenger's memories who dreams with gazing eyes and his head leaned on the window. Though what remains from every true story is just memories. In this land given by the creator, as long as the hope, which makes the distances short, more stories will be lived. Just as a curious tripper who travels from a true to life past to a city to be lived. In the first part of our article series I said " Just as folk songs have road on which we have walked countless times, we trampled thousands of times, we have never seen in our lives and we have never passed also has stories." Your magazine Ege Yolcu continues to carry those stories to tomorrow with this issue. What has been written or told is a road story defined as " Life ends but road never ends."

38 years ago the only road that enabled transportation to Köyceğiz from Ortaca with vehicle was Ekşiliyurt, Tepearası and Kavakarası village roads. Kocabel is a pass with 70 m altitude which connects Ortaca and Köyceğiz. This place used to be a walkway which was used by pedestrians, riders and nomads until 1976.

Kocabel ve Ali Bey Çeşmesi

Datça, Marmaris, Ula, Köyceğiz, Ortaca, Dalaman ve Çameli 1780 yılında Hasan Çavuşlar sülalesi yönetimindedir. Anadolu Derebeyi (Beylerbeyi) Süleyman Bey'e, Ortaca'nın da içinde bulunduğu 7 çiftlik düşer. Süleyman Bey Ortaca'yı kızı Ayşe Billa'ya verir. Billa, mal mülk sahibi olmuş abla konumundaki ağa kızına verilmiş bir unvandır. Otoriter ve sert bir kişiliğe sahip olan Ayşe Hanım, Ömer Ağa'nın kardeşi Ali Bey ile evlenir. Bu evlilikten iki kız iki erkek çocukları olur. Ali Bey, yıllar sonra Kara Gönü lakaplı birinin kızıyla gönül ilişkisine girer. Bunu duyan Ayşe Billa çok sinirlenir ve kocasını uyarır. Ali Bey, bu gönül ilişkisinden vazgeçmediği gibi karısını dinlemez ve eve uğramaz olur. Ayşe Hanım, adamlarına kocasını takip etmesini ve öldürülmesini emreder. Bunun üzerine Ayşe Billa'nın adamları Kocabel'e pusu kurarlar.

1916 yılında atıyla sevgilisinin yanına gitmek için yola çıkan Ali Bey, Kocabel yokuşuna yaklaştığında sırtından vurularak öldürülür. Billa, kocasının ölümünden sonra kayını Ömer Ağa ile evlenir. Yıllar sonra Ali Bey'in oğlu Enver Bey babasının vurulduğu yere havuzlu bir çeşme yaptırır. "Ali Bey Çeşmesi" olarak adlandırılan çeşmenin suyundan yolcular, havuzundan da Yörük Göçerlerinin hayvanları istifade eder. Bu çeşmeden su içmek bana da nasip olmuştu. Duple yol çalışmaları nedeniyle Ali Bey Çeşmesi geçen yıl genişleyen karayolu altında kalmıştır.

Kocabel and Alibey Fountains

Datça, Marmaris, Ula, Köyceğiz, Ortaca, Dalaman and Çameli was under the rule of Çavuşlar family in 1780. Anatolian feudal lord Süleyman Bey had 7 farms here. He gives Ortaca to his daughter Ayşe Billa. Billa is a title which is given to landlord daughters who has property and in the position of elder sister. Ayşe Hanım who had an authoritarian and though personality got married with Ali Bey brother of Ömer Ağa. They had 2 sons and 2 daughters from this marriage. After many years Ali Bey starts to have affairs with someone who is the daughter of someone with the nickname of "Kara Gönü". As he doesn't give up on this affair, Ali Bey, stops his ears and doesn't come home. Ayşe Hanım orders his men to follow her husband and kill him.

Thereupon Ayşe Billa's men sets up an ambush in Kocabel. Ali Bey, who sets off to the road on horseback to go to his lover in 1916, was shot in the back when he got close to Kocabel. After his husband's death, Ayşe Billa gets married to her brother in-law. Many years later Ali Bey's son Enver Bey gets a fountain with a basin built to where his father was shot. Passengers benefit from the waters of the fountain which is called Ali Bey fountain, and nomad's animals benefit from its basin. Drinking from this fountain's water was vouchsafed to me .Ali Bey fountain was swallowed by the enlarged highway because of the double highway work.

Alaattin Uysal:

Ben 1926 doğumluyum. Fethiye ile Muğla karayolu önceleri Ortaca ile Köyceğiz arasındaki Ekşiliyurt, Tepearası, Kavakarası, Zeytinalanı ve Yangı köylerinden geçirdi.

Babam, 1934 yılında Ortaca – Köyceğiz arası yol yapımında çalıştı. O yıllardaki yol inşaatında çalışanlar, devlet işçileri yanı sıra yöre halkından oluşuyordu. İş makinesini bırak, el arabası dahi yoktu. Taşları sırtlarında hopuç eder gibi taşıyıp yollara döşediklerini bilirim.

1 Mart 1950 yılında Karayolları Genel Müdürlüğü kuruldu, ben de 4 Nisan 1950'de bu kurumda amele olarak işe başladım. İlk çalıştığım yer Köyceğiz Yangı Köyü yoludur. Daha sonra ekip başı olarak çalışmaya devam ettim. Muğla ile Fethiye arasındaki tüm yolların yapımında görev yaptım. İşe başladığım ilk yıllarda kazma, kürek, püskü demiri, tarha, nacak vb araç gereçler kullanıyorduk. Greyder, dozer gibi iş makineleri 70'li yıllarda gelmeğe başladı. 27 yıl 25 gün çalışıp emekli oldum. Kocabel Dağı'nda yol yapım çalışması 1973 yılında başladı ve 1977 de araçlar buradan geçer oldu.

Hamdi Şahin:

1930 yılında Ortaca'da doğdum. Kocabel Geçidi'ne araç yolu yapılmadan önce, insanların bu güzergâhta hem yürüyerek hem de at ve eşekle kullandığı patika bir dağ yolu vardı. O zamanlar Dalaman ve Ortaca, Köyceğiz'e bağlı olduğundan birçok vatandaş, ilçeye gitmek için hayvanlarıyla bu yolu kullanırdı. Kocabel yokuşunu çıkınca sağa bir yol sapar. Bu yol Kaklık Beli'ne ve Beyobası'na gider. 1950'li yıllarda bu mevkide krom maden arama çalışması yapıldı. Şimdiki çöp depo alanını geçince yolun solunda kimdir, nedir, bilinmez tek bir mezar vardı. Bu yol öyle işlek bir yoldu ki Kocabel rampasını çıkmadan önce yolun sağında Ali Bey Çeşmesi, solunda ise Elifçe Muarı (Çeşme) bulunuyordu. Bu yolu kullanan herkes buradaki çeşme başlarında mola verip, hem kendilerinin hem de hayvanlarının su ihtiyacını giderirdi.

Alaattin Uysal:

I was born in 1926. Fethiye-Muğla land route used to pass from Ekşiliyurt, Tepearası, Kavakarası, Zeytinalanı and Yangı villages between Ortaca and Köyceğiz. My father worked in the road construction between Ortaca and Köyceğiz in 1934. People who used to work in road constructions those years consisted of both government workers and local people. Forget about caterpillars there weren't even wheelbarrows. I know that they used to carry the stones on their backs and lay them down on the road. On 1st of March 1950 General Directorate of Highways was founded and I started to work as a worker in this establishment on 4th of April 1950. The first place I worked was Köyceğiz-Yangı road. Later on I continued to work as a foreman. I worked in all the road constructions between Muğla and Fethiye. In the first years that I started to work we used to use tools like pickaxe, shovel, crowbar, hand brush hook, hatchet etc. Heavy construction vehicles such as diggers and bulldozers started to come in 1970's. I worked for 27 years and 25 days and then retired. Road construction on Kocabel mountain started in 1973 and in 1977 vehicles started to pass from there.

Hamdi Şahin:

I was born in Ortaca in 1930. Before the construction of a highway to Kocabel pass, there used to be a walkway which people used to pass on foot and on horse or donkey back on that destination. Back then Dalaman and Ortaca were subjected to Köyceğiz and citizen used to use this road to go to county. When you climb the Kocabel slope, another road turns to right. This road goes to Kaklık Beli and Beyobası. In 1950's chromium mineral explorations sued to be done in this region. When you pass what is the land fill today, there used to be a single unknown grave on the left of the road. This route was so busy. There used to be Ali Bey fountain on the right side of the road and Elifçe fountain on the left side of the road just before you climb the Kocabel slope. Everyone who use this road used to take a break and meet both their and their animals water needs at these fountains.

Hamza Bağlı:

Ben 1929 Marmaris doğumluyum. 1960 yılında Ortaca'da dolmuşçuluğa başladığımda Kocabel Geçidi açılmamıştı. Ortaca'dan Köyceğiz'e Ekşiliyurt, Tepearası, Kavakarası üzerinden tozlu topraklı dar bir yoldan gider gelirdik. Muğla'ya gidinceye dek üç kez lastik patladığını bilirim. Lastiği kendim söküp tamir ederdim. Eski pompalar ile lastiği şişirirdim. Ölçü aleti olmadığından tekerleği yüz kez pompalardım. Eskiden ambulans da bendim, jandarma arabası da bendim. Düğünde bir kavga olur, biri birini bıçaklar, biri doğum yapacak olur Köyceğiz'e, Muğla'ya hastaneye ben götürürdüm. 1974 Kıbrıs Savaşı sonrasında petrol sıkıntısı yaşandı. O yıllarda benzini karneyle alıyorduk.

Saadettin Kaya:

Ben 73 yaşındayım. Köyceğiz Şoförler Cemiyeti'nin 1 numaralı üyesiyim. Uzun yıllar kamyon şoförlüğü yaptım. Eskiden ehliyeti Köyceğiz Belediyesi'nden zabıta memuru Enver Çavuş verirdi. Daha sonra Muğla'dan alınmaya başlandı. Dalaman Seka Kağıt Fabrikasından kamyonu sardığım yükü, eski Atatürk Köprüsü'nden geçerek Ortaca'ya gelirdim. Buradan Ekşiliyurt, Tepearası, Kavakarası, Sancıbeli yokuşunu aşıp Köyceğiz'e varırdım. En sakat yol 365 virajlı Yatağan Çine arasındaki Gökbel yoluydu.

Mehmet Özkan:

1950 Dalaman doğumluyum, rahmetli babam Fahri Özkan Dalaman'ın ilk şoförlerindendi. 1960 yılında Mıstık Dede ile ortak bir jeep satın alarak taşımacılığa başladı. O yıllarda her aracın önüne / arkasına yazılar yazdırılırdı. Bu ortaklıktan dolayı aracın önünde "Gönül Birliği" yazıyordu. 63'te satın aldığı Thames marka minibüsüne ise "Yiğit" yazdırmıştı. Babama herkes "Amca" diye hitap ettiğinden daha sonra alınan Feka, Ford Falcon ve yerli Ford minibüslere hep "Amca" yazdırdı. 69 yılında Muğla Sağlık Kolleji'nde okurken babamdan habersiz ehliyet aldım. Baba oğul birlikte Muğla - Fethiye arası dolmuşçuluk yaptık. O dönemlerde Ortaca, Köyceğiz, Dalaman, Fethiye şoförleri bir birine çok saygılı ve yardımcı olurdu. Aralarında kesinlikle çekişme, rekabet olmazdı. Yolcuyu asla üzmezlerdi. Yola çıktığımızda eğer yolu düzeltmek için önden greyder gitmişse bundan tedirgin olurduk. Çünkü at arabaları ve ahşap kasalı kamyonlardan düşen çiviler greyderin yolu düzeltmesiyle ortaya çıkar; arabaların lastiği patlardı. Babam 76 yılında henüz 45 yaşındayken vefat etti.

Hamza Bağlı:

I was born in Marmaris in 1929. When I started working as a collective taxi driver in 1960 Kocabel pass wasn't open yet. We used to go to Köyceğiz from Ortaca from a narrow, dusty road between Ekşiliyurt, Tepearası and Kavakarası. I remember my tires blow out 3 times until I go to Muğla. I used to remove and repair the tire myself. I used to inflate the tire with old pump. As there were no measuring device I used to pump a hundred times. Back then I was the ambulance and gendarme vehicle too. A fight breaks out in a wedding, someone gets stabbed, someone gives birth I used to take them to Köyceğiz or Muğla. There was a petrol shortage during 1974 Cyprus war. We used to buy the gasoline with ration cards in those days.

Saadettin Kaya:

I'm 73 years old. I'm the number one member of Köyceğiz Drivers Association. I worked as a truck driver for a long time. Police officer Ender Çavuş used to give the driving license in Köyceğiz Municipality. Later on it started to be taken from Muğla. I used to come to Ortaca, passing through the old Atatürk bridge with the load I took from SEKA paper factory in Dalaman. From here I used to climb over Ekşiliyurt, Tepearası, Kavakarası, Sancıbeli slope and reach to Köyceğiz. The most dangerous road was Gökbel road between Yatağan and Çine with 365 road bends.

Mehmet Özkan:

I was born in Dalaman in 1950. My late father Fahri Özkan was one of the first drivers in Dalaman. They bought a jeep in 1960 together with grandpa Mıstık and started transportation. Those years in the front and the back of the vehicles where would be a writing. Because of this partnership "Gönül Birliği" was written on our vehicle and "Yiğit" was written on the Thames branded minibus that he bought in 1963. As everyone called my father "uncle" all the Feka, Ford Falcon and local Ford busses had carried the writing "Amca" on them. While I was studying in Muğla Health Collage I got a driving license without my father knowing it. Father and son we ran a collective taxi between Muğla-Fethiye Back then Ortaca, Köyceğiz, Dalaman, Fethiye drivers were very respectful and helpful towards each other. There would never be a rivalry or conflict among them. They would never upset the passengers. When we set off to the road, if a grader went ahead to fix the road we would be very uneasy because nails that drop from trucks with wooden haulage and from horse carts would surface after grader's work and blow off the tires. My father passed away in 1976 when he was 45 years old

Suat Aydın:

1947 doğumluyum. 69 yılında satın aldığım jeep ile Fethiye – Muğla arası dolmuşçuluğa başladım. Zamanla yolcu sayısı artınca Ford minibüsle dolmuş işine devam ettim. O yıllarda henüz Kocabel yolu açılmadığından Köyceğiz'e Tepearası ve Kavakarası köylerinden giderdik. Beyobası'na sapan kavşağın olduğu yerde, "Sabri Kahvesi" adıyla anılan bir kahve vardı. Yolcular hiçbir zaman "Beyobası makasında ineceğim" demez, "Sabri Kahvesi'nde beni indir" derdi. Bu gün orada kahveye dair hiçbir eseme kalmasa da, o yerin adı hala Sabri Kahvesi'dir. Ortaca'ya ilk kez 1971 yılında 64 Chevrolet Biscany'i getirdiğimde 5 metrelik taksi yollara dar geliyordu.

Fakat gerek görsel, gerek konfor açısından bu otomobil herkesin ilgisini çekiyordu. Ben de hususi taksiciliğe başladım. O dönemde ticari çalışan araçların yan camlarının hemen altından geçip, arka camının altından dolaşarak, bir "U" harfi oluşturacak şekilde çevreleyen bantlar vardı. Taktilerde; iki sıralı karelerden oluşan ve karenin biri siyah, diğeri sarı şekilde çaprazlamasına devam ederdi. Buna "Damalı" denirdi. Dolmuşlarda ise; dümdüz devam eden siyah ve sarı bant şeklinde çizgiler bulunuyordu.

Suat Aydın

I was born in 1947. I started collective taxi business between Fethiye-Muğla with the jeep I bought in 1969. In time with the increase in the number of passengers I continued my job with a Ford minibus. In those years, as Kocabel road wasn't open we used to go to Köyceğiz through Tepearası and Kavakarası villages. There was a coffeehouse named as "Sabri Coffeehouse" where the junction which headed to Beyobası . Passengers never told to get them off at Beyobası junction. Instead they said: "Get me off at Sabri Coffeehouse." Although there is no trace of a coffeehouse there today, that place is still called as Sabri Coffeehouse. When I first brought the 64 Chevrolet Biscany im 1971, a taxi of 5 meters was too big for the roads. But this car took everybody's attention in terms of both visual and comfort. So I started private cab driving. In those times ommercial vehicles had a tape on them which formed a "U" shape by passing beneath the side windows and the rear window.

In cabs they used to be in square shapes with two rows, one square black and one square yellow, in cross formation. This was called "Damalı" (checked). In collective busses, there used to be black and yellow lines which went on straight.

Fethiye, Mendos Dağı'nın eteklerinde, adını verdiği körfezin kenarına eski Telmessos'un üzerine kurulmuştur. Bu nedenle harabeler bugün bu şirin ilçenin altında kalmıştır. Fethiye, konaklama tesislerinin fazla oluşu, birbirinden güzel koyları ve yat turizminin de gelişmesinden dolayı Batı Lykia bölgesi gezilerinin merkezini teşkil eder. Dalaman Havaalanı'ndan 50 km uzaklıkta bulunan Fethiye'ye Muğla, Denizli ve Antalya yoluyla gelinebildiği gibi, deniz yoluyla da ulaşılabilir. Tarih, doğa ve deniz ile iç içe olan Fethiye'de konaklayanlar, civardaki Kadyanda, Pınara, Tlos, Sidyma, Xanthos, Letoon ve Patara gibi antik şehirleri de kolaylıkla gezebilirler. Burada, 16 derecenin altına düşmeyen sıcaklığıyla dokuz ay kalınıp denizden faydalanılabilir.

Adını tanrı Apollon'un oğlu Telmessos'tan aldığı söylenen kent M.Ö. 547 yılında Pers generali Harpagos'un eline geçerek Karya Satraplığı'na bağlanır. M.Ö.V. yüzyılın ortalarında Attik - Delos Birliği'ne katılan şehir daha sonra birlikten ayrılarak bağımsız kalmıştır. M.Ö. IV. yüzyılda Lykia Birliğini oluşturma gayreti içindeki Limyralı Perikles'in Telmessos'a sefer açtığını ve onun birliğin içine girmesini sağladığını biliyoruz.

Fethiye is located on the outskirts of Mount Mendos, near the gulf that it has given its name and on the old Telmessos. Thus, the ruins are under this lovely county today. Because of many accommodation facilities it has, its bays more beautiful than each other and the development of yacht tourism it forms the centre of the West Lykia trips. Fethiye is located 50km away from the Dalaman airport and it can be accessed by Muğla, Denizli, Antalya road as well as sea route. People who lodge in Fethiye, a place one within sea and nature, can travel to Kadyanda, Pınara, Tlos, Sidyma, Xanthos, Letoon and Patara ancient cities with ease. Here you can stay for 9 months and benefit from the sea with its temperature which doesn't drop below 16 Celsius degree. The city, which is said have its name after Telmessos the son of Apollon, joined to the Caria satrapy in 547 B.C. when conquered by Persian general Harpagos.

The city joined to Attic-Delos union in the middle of 5th century B.C. then it declared its independence by leaving the union. We know that Pericles of Limyra who was in the effort to form the Lycia union did military expeditions here and caused the city to join the union.

Perikles'in (M.Ö. 360) hakimiyetine son veren İskender, Telmessos'u alarak kentin kralını yine şehrin başında bırakmış, ancak komutan Nearchos'u da genel Lykia valisi atayarak yoluna devam etmiş, bu şekilde Telmessosluların gönlünü almaya çalışmıştır. Ancak Kral Antipatrides bir müddet sonra Vali Nearchos'a karşı çıkmışsa da Nearchos bir kutlama için şehre müzisyenler göndermiş, müzisyenlerin aletleri arasına kılıçlar saklayarak şehri zaptetmiştir. Telmessos, İskender'in ölümünden sonra bir müddet Ptolemaiosların yönetiminde kalmış, M.Ö. 189'dan sonra Bergama Krallığı'na bağlanmış Bergama Kralı III. Attolos'un ölümünden sonra topraklarını Roma'ya bırakan vasiyetnamesi ile de doğrudan Roma'ya bağlanmıştır.

M.Ö. 88 tarihinde Pontus Kralı Mithridates Roma topraklarına saldırmışsa da yapılan savaşta yenilmiştir. Bu savaşta Roma'nın yanında yer alan Rodos'a, Telmessos ve kıyı şeridi armağan olarak verilmiştir. Bu dönem içinde, diğer Lykia şehirleri gibi Telmessos da Rodoslulardan şikayetçi olmuş ve sonunda Roma Lykia'yı Rodoslulardan geri almıştır. Bizans döneminde de varlığını sürdüren şehir, M.S. VII. Yüzyıldan sonra Arap akınları ile önemini kaybetmiştir. VII. yüzyılda II. Anastasius Telmessos'a kendi adını vererek Anastasiupolis demiş fakat bu isim fazla tutmamıştır. 1424'de Osmanlı topraklarına katılan Telmessos'a uzak şehir anlamına gelen Makri, daha sonrada Megri denmiştir. Megri adı 1934 yılında ilk Türk pilotu Fethi Bey'in anısına, bugün kullanılan Fethiye ismiyle değiştirilmiştir. 1850'lerde Telmessos'u gören C. Texier'in bildirdiğine göre, şehirdeki Apollon Tapınağı ve tiyatro o zaman görülebiliyordu. C. Texier'den sonra 1856'da meydana gelen büyük deprem bu yapıların yıkılmasına sebep olmuş, bundan yüz sene sonra meydana gelen ikinci büyük depremle, Fethiye gibi bu kalıntılar da yok olmuştur. .

Alexander ended the rule of Pericles(360 B.C.), took the city and left the king of the city in his place but appointed commander Niarkhos as the governor of Lycia thus trying to make up with people of Telmessos. Even though King Antipatrides started to oppose Governor Niarkhos after a while, Niarkhos sent some musicians to the city for a celebration and hid weapons in the instruments of the musicians and took control of the city. After the death of Alexander, Telmessos, remained under the rule of Ptolemaic dynasty for a while. After 189 B.C. the city was subjected to Pergamum Kingdom and after the death of Pergamum King Attolos the third directly subjected to Rome with the king's will which leaves his lands to Rome.

In 88 B.C. Pontus king Mithridates attacked to Roman lands but he was defeated in the battle. In this battle, Telmessos and the coastal line was gifted to Rhodes who took part besides Rome in this war. In this period, like other Lycia cities, Telmessos complained from the Rhodians and finally Rome took Telmessos back from Rhodes. The city subsisted its existence in Byzantine periodbut lost its importance with Arabic raids after 7th century A.D. In the 7th century, Anastasius the second gave his name to Telmessos and called it as Anastasiupolis but this name couldn't succeed. Telmessos joined to Ottoman lands in 1424 and was called as "Makri" which meant distant city, and then called as "Megri". Megri was changed to "Fethiye" in the honor of the first Turkish pilot "Fethi Bey" in 1934.

According to what C.Texier who saw the city in 1850's, the Apollon temple and the theatre were visible that time. The big earthquake that happened in 1856 after C. Texier caused these buildings to collapse and with the second big earthquake that came 100 years later, just like Fethiye, these remains were also lost.

Bugünkü Fethiye, bu depremden sonra, yani 1957'den sonra kurulan Fethiye'dir. Telmessos'un iskele yakınında bulunan tiyatrosu bugün kazılarla ortaya çıkartılmıştır. Erken Roma döneminde yapılan ve M.S. II. yüzyılda onarım geçiren bu tiyatro 5000 kişiliktir. Şehrin ilk kurulduğu yer olan kale, bir surla çevrilidir. Bugün bu surların altında Roma, üzerinde de Orta Çağ'da yapılan surlar görülür. Zira Rodos Şövalyeleri bu kaleyi kullanarak bölgeye hakim olmaya çalışmışlar ve limandaki Şövalye Adası'nı kullanarak şehri denetim altında tutmuşlardır. Şehrin akropolünün doğru yüzünde her taraftan görülen ve şehrin üzerinde görkemli görüntüsü yer alan Amyntas'ın mezarı adeta Fethiye'nin simgesi olmuştur. Cephesi iki sütunu olan ion tapınağı tarzındaki bu kaya mezarı, Hermepias'ın oğlu Amyntas'a ait olup M.Ö. IV. yüzyılda yapılmıştır. Bu mezarı 1850'lerde gören C. Texier de mezar kapısının sol üst köşesine imzasını atarak burayı gördüğünü sanki belgelemek istemiştir. Amyntas mezarının yanında ona benzeyen ancak sütununun biri kırılmış, tapınak biçimli bir kaya mezarı ile başka kaya mezarları da bulunmaktadır. Şehrin içinde de Lykia tipi birçok lahit görülür. Bunlardan biri hemen bu kaya anıtlarının altındaki sokakta, bir de hükümet binası ile iskelenin yanındadır. Hükümet binası yanındaki lahit, kabartmalı olup sağlam olarak günümüze gelebilmiştir.

Kapaktaki kabartmalarda dörder savaşçı ellerinde kalkanları olduğu halde, savaşmakta, uzun giysili bir adam sağ tarafta koltukta oturmuştur. Yan yüzlerde de figürler vardır. M.Ö. 340 yıllarına ait bu lahdin, eskiden alt kısımlarında da kabartmaların olduğu, hem Ch. Fellows hem de C. Texier'in çizimlerinden anlaşılmaktadır.

Ayrıca Cumhuriyet Mahallesi'nde bulunan ve M.Ö. IV. yüzyıla ait iki lahitten birisi kabartmalıdır. Ancak bu kabartmalar çok tahrip olmuştur.

Today's Fethiye is the Fethiye which founded after this big earthquake, namely after 1957. Today, Telmessos' amphitheatre near the port is unearthed with excavations. This theatre which was built in early Roman period and repaired in 2nd century A.D. has a capacity of 5000 people. The castle where the city was first settled is surrounded by walls. Today you can see walls made by Romans under these walls and you can see the walls made in the Middle-age on them. Because Rhodes Knights tried to dominate the area by using this castle and kept the city under control by using the "Şövalye Island" in the port. Amyntas' tomb which can be seen from everywhere on the city's east side of acropolis and its magnificent sight takes place over the city became the symbol of the city. This tomb, whose front is two pillars and in Ion temple style belongs to Amyntas, son of Hermepias and built in 4th century B.C. C. Texier, who saw this tomb in 19550's, signed the tombs top left corner as if he wanted to document that he saw it. Next to Amyntas rock tomb, there is a temple shaped, one column broken identical rock tomb along with other rock tombs. A lot of Lycia type sarcophaguses can be seen in the city. One of these is located in the street right beneath those rock tombs and another one is next to the port and government building. The sarcophagus next to the government building is embossed and was able to come today intact. In the embossments on the cover there are four warriors fighting with their shields in their hand and a man with a long dress is sitting on the left. There are also figures on the sides. It is understood from the drawings of both Ch. Fellows and C. Texier there used to be embossments under this sarcophagus which belongs to 340 B.C. Besides one of two sarcophaguses which are in the Cumhuriyet district and belong to 4th century B.C. also has embossments. But those embossments fell into ruins.

Fethiye'nin çevresinde antik şehirlerle doludur. Örneğin Eşen'in kuzeybatısında, Fethiye'ye 45 km uzaklıkta bulunan Minare Köyü'ndeki Pınara harabeleri ilginç Lykia kaya mezarlarına sahiptir. Burada tiyatro, odeion ve tapınak gibi bir çok yapı sağlam olarak görülür. Eşen'in güneyinde Dodurga Köyü'nde bulunan Sidyma harabelerinde de yine görülmeye değer ilginç mezar anıtları bulunmaktadır. Lykia'nın altı büyük kentinden birisi olan, Fethiye'ye 40 km uzaklıkta, Yaka Köyü'nde bulunan Tlos harabeleri de akropol, tiyatro, hamam, agora ve stadion gibi kalıntılarıyla çarpıcı bir görünüm arz eder. Bunlardan başka Fethiye'ye 25 km. uzaklıktaki Üzümlü'de bulunan Kadyanda'da stadion, tiyatro, agora ve hamam kalıntıları yer almaktadır.

Bugün olduğu gibi yüzyıllarca önce de insanlar bu güzel bölgeyi beğenmiş ve yerleşmişlerdir. Fethiye Körfezi içinde de bazı antik yerleşmeler vardır. Bedri Rahmi Koyu üzerinde Krya, Manastır Koyu üzerinde Lissa ve Lydai ile Göcek yolundaki İnlice'de Daidala antik kenti bunlardan birkaçıdır. Doğa ve tarihle bütünleşen Fethiye'de birbirinden güzel koylar gezilebilir. 4 km uzunluğundaki tabii plajı ile Çalış ve Karagözler şehrin içindeki plajlardır. Buralarda denize girebileceği gibi Fethiye'den kalkan dolmuş motorları ile Fethiye koyları da gününbirlik görülebilir. Bu oniki adalar gezisi rüya gibidir. Ayrıca 19 km uzaklıktaki Günnük ağaçlarıyla ünlü Küçük Kargı, 17 km uzaklıktaki Katranca Koyu, Ölüdeniz, Belcekız ve Belcekız'a 3 km uzaklıktaki Kıdrak, sık çam ağaçları ve berrak denizi ile ideal bir dinlenme yeridir. Ölüdeniz'den 5 - 6 km uzaklıkta, 350 m yükseklikte dağlar arasındaki Kelebekler Vadisi de ayrı bir güzellik oluşturur.

Ölüdeniz ise ayrı gezi güzergâhıdır. Burada bulunan ve 1925 yıllarında büyük bir kent olan Kayaköy, değişim yoluyla boşalmış olan taş evleriyle dikkati çeker. Kayaköy'e giderken görülen Hisarönü, modern bir konaklama ve alışveriş merkezi olmuştur. Ayrıca Gemili Adası ve Karacaören Adaları'nın üzerleri de eskiden ne denli önemli olduklarını ispatlarcasına kalıntılarla doludur. İlçe merkezindeki müze görülebilir. Fethiye'ye 50 km uzaklıktaki bir doğa harikası olan 18 km uzunluktaki kanyonuyla ünlü Saklıkent ve Fethiye yaylaları ile Tlos yakınındaki Yaka Park sıcaktan bunalanlar için bulunmaz yerlerdir. Babadağ'da yapılan yamaç paraşütü, oniki ay boyunca yapılabilen scuba, Dalaman ve Eşen çaylarında yapılan rafting ve kano sporları ayrı bir aktivite oluşturmaktadır. Fethiye tarihi ile doğanın harika bir şekilde bütünleştiği ender yerlerden birisidir.

Bu sayfanın hazırlanmasında İlhan AKŞİT'in "Işık Ülkesi LYKİA" kitabından yararlanılmıştır.

Fethiye's surrounding is also full of ancient cities. For example; Pınara ruins which is in Minare village 45km away from the city ,has very interesting rock tombs. Structures such as theatre, odeion, and temple can be seen intact. There are also interesting, worth to see tomb monuments in Sidyma ruins which is in Dodurga village south of Eşen. Tlos ruins, one of the six big cities of Lycia, is in Yaka village 40 km away from Fethiye, presents striking view with its remains like acropolis, bathhouse, agora and stadion. Other than these, in Kadyanda, located in Üzümlü village 25 km away from Fethiye, there are bathhouse, station, theatre and agora remains. Like today, centuries ago people likes this beautiful region and settled here. There are some ancient settlements in Fethiye Gulf. Caria on Bedri Rahmi Bay, Lissa and Lydai on Manastır Bay, Daidala ancient city in İnlice along Göcek road are some of these. Bays more beautiful from each other can be visited in Fethiye, which is integrated with nature and history. Çalış and Karagözler are the beaches in the city with their 4 km long natural beach. As you can swim here, with sea busses Fethiye's bays can be visited one-day. The twelve islands trip is like a dream. Besides, Küçük Kargı, famous with its styrax trees, Katranca bay which is 17 km away, Ölüdeniz, Belcekız, Kıdrak which is 3 km away from Belcekız are ideal resting areas with their thick pine trees and crystal clear sea. Butterfly Valley which is 5-6 km away from Ölüdeniz and 350m high between mountains is another beauty.

Ölüdeniz is another travel route. Kayaköy, which used to be a big settlement in 1925, draws attention with its stone houses which were abandoned with the exchange. Hisarönü, which can be seen while going to Kayaköy, became a modern accommodation and shopping centre. Moreover, Gemili Island and Karacaören Island are full of remains which is a proof about their importance in the past. You can visit the museum in the county centre. Yakapark which is close to Tlos, highlands of Fethiye and Saklıkent ,which is famous for 18km long valley and 50 km away from Fethiye are very ideal places for those who suffocate from the hot weather. Paragliding on Mount Babadağ, scuba diving which can be done all year, rafting and canoeing sports which can be done on Dalaman and Eşen streams form activities. Fethiye is one of the rare places in which its history and nature integrates perfectly.

In the preparation of this page, İlhan AKŞİT's "Işık Ülkesi LYKİA" book was benefitted from.

